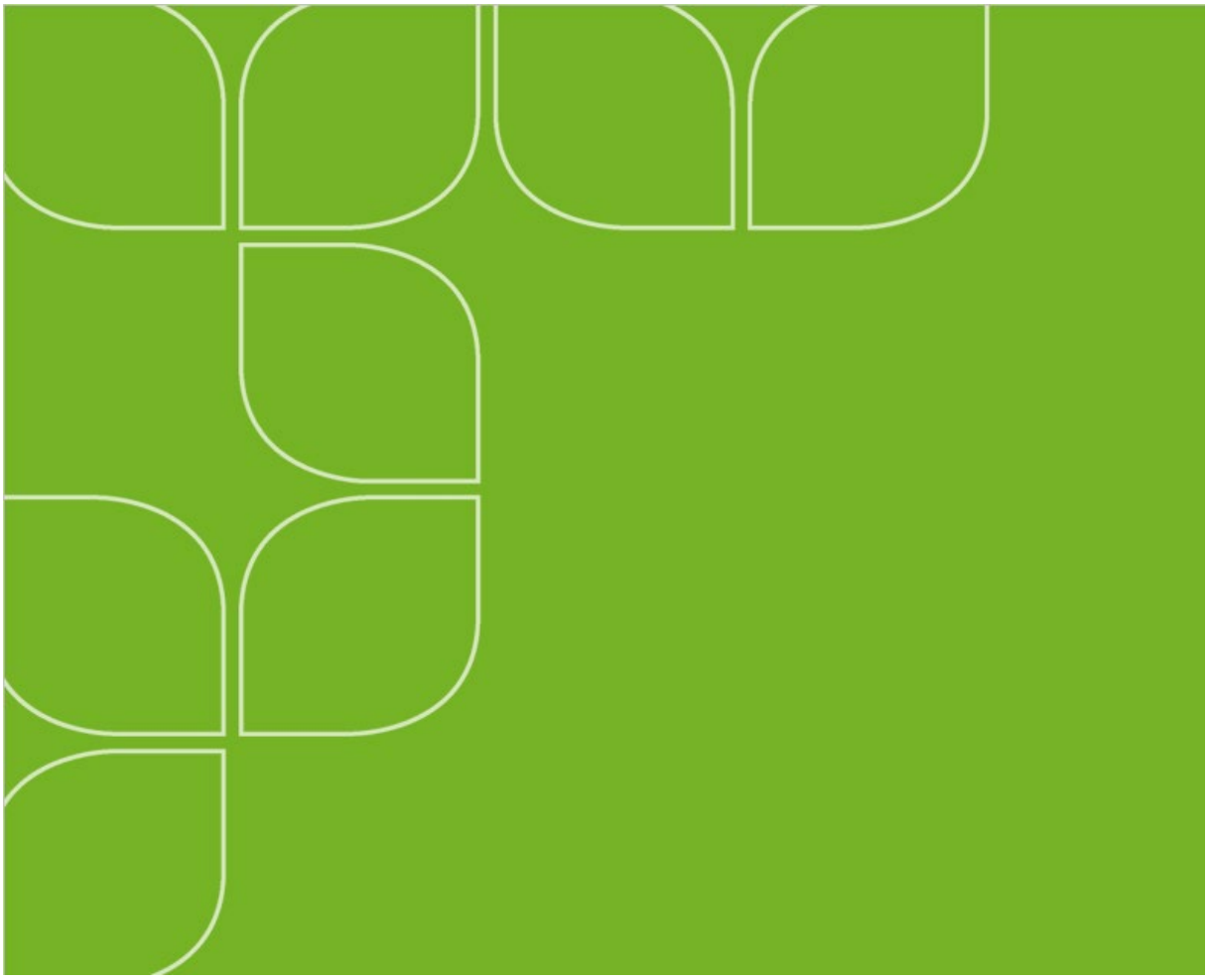

Årsredovisning 2024

Bodens kommun

Innehållsförteckning

Inledning 2

Förvaltningsberättelse 3

Den kommunala koncernen 3

Översikt över verksamhetens utveckling 6

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning 9

Händelser av väsentlig betydelse 18

Väsentliga personalförhållanden 24

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten 28

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning 31

Balanskravsresultat 57

Förväntad utveckling 59

Kommunfullmäktiges mål 61

Ekonomiska rapporter 70

Resultaträkning 70

Kassaflödesanalys 71

Balansräkning 72

Noter 73

Drift- och investeringsredovisning per nämnd/styrelse 96

Ord och begrepp 98

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

I detta avsnitt ger kommunstyrelsens ordförande sin bild av året som gått och de utmaningar som Bodens kommun står inför.

Förvaltningsberättelse

Här kan du läsa om Boden i ett vidare perspektiv. En schematisk bild över Bodens kommunala koncerns organisation följs av en beskrivning av kommunen i ett femårsperspektiv utifrån ett antal olika nyckeltal.

Väsentliga risker ur ett omvärlds-, verksamhets- och finansiellt perspektiv samt kommunens hantering av riskerna beskrivs. Därefter berättas om större händelser under året som passerat och vilken effekt de haft på resultat och ekonomisk ställning.

Redovisning kring frågor som rör medarbetare följs av ett avsnitt om kommunens styrning.

Det största avsnittet innehåller uppföljning av god ekonomisk hushållning i det verksamhetsmässiga och det finansiella perspektivet. Målen i det verksamhetsmässiga perspektivet består av ett urval av målen i de fyra olika utvecklingsområdena i strategisk plan 2024 – 2026. Analys av måluppfyllelse gällande verksamhet och finanser ger en bild av hur kommunen klarat av året och hur väl rustade vi står inför framtiden.

Förvaltningsberättelsen avslutas med avsnitt om kommunens framtidsutsikter samt en utvärdering av kommunfullmäktiges beslutade mål.

Ekonomiska sammanställningar

Här beskrivs det ekonomiska utfallet 2024 för Bodens kommun. Det innefattar alla verksamheter som bedrivs både i förvaltnings- och bolagsform. Kommunens och hela kommunkoncernens finansiella ställning vid årets slut redovisas. Avsnittet avslutas med drift- och investeringsredovisningen.

Ord och begrepp

Årsredovisningen avslutas med en ordlista som förklarar förekommande ord och begrepp.

En kommun i omställning – tillsammans formar vi framtiden

Ännu ett händelserikt år har passerat. Bodens kommun fortsätter sin resa med samhällsomställningen med tydliga kliv framåt. Stegras stålverk reser sig allt högre på Boden Industrial Park, samtidigt som utvecklingen av Boden Cleantech Center och Boden Business Park går vidare. På så sätt stärker vi vår position som en ledare inom hållbar industri och innovation inför framtiden. Och vi följer den väg som vi tillsammans har stakat ut.

Vi måste dock alltid vara beredda på att saker kan inträffa som påverkar våra planer. Att vara målmedvetna och flexibla är extremt viktigt i den föränderliga och oroliga omvärlden. De senaste åren har tydligt visat hur snabbt och påtagligt händelser i andra delar av världen kan påverka oss lokalt. Pandemin hann knappt klinga av innan Ryssland inledde sitt fruktansvärda angreppskrig mot Ukraina. Och bara under de första veckorna av 2025 uppstod en mängd dispyter, inte minst till följd av olika obehagliga anspråk som USA rest mot sina allierade och andra. Detta sätter spår. Internationell oro och ekonomisk osäkerhet påverkar oss, precis som andra kommuner.

Det redovisade ekonomiska resultatet för Bodens kommun har trots det fallit bättre ut än det budgeterade. Det beror främst på försäljningen av industrimark, inte minst vid Boden Industrial Park. Intäkterna gör att vi kan fortsatta satsa i hela vår fina kommun och skapa förutsättningar för bodensarna att leva och verka här under lång tid framöver. Det som just nu utgör vårt största orosmoment är svårigheterna med att få i gång byggandet av de bostäder som ska få vår kommun att växa. Huvudorsaken till det går dock inte att hitta i vårt Boden utan av inflation, räntor, höga byggkostnader med mera och situationen ser likadan ut i hela landet.

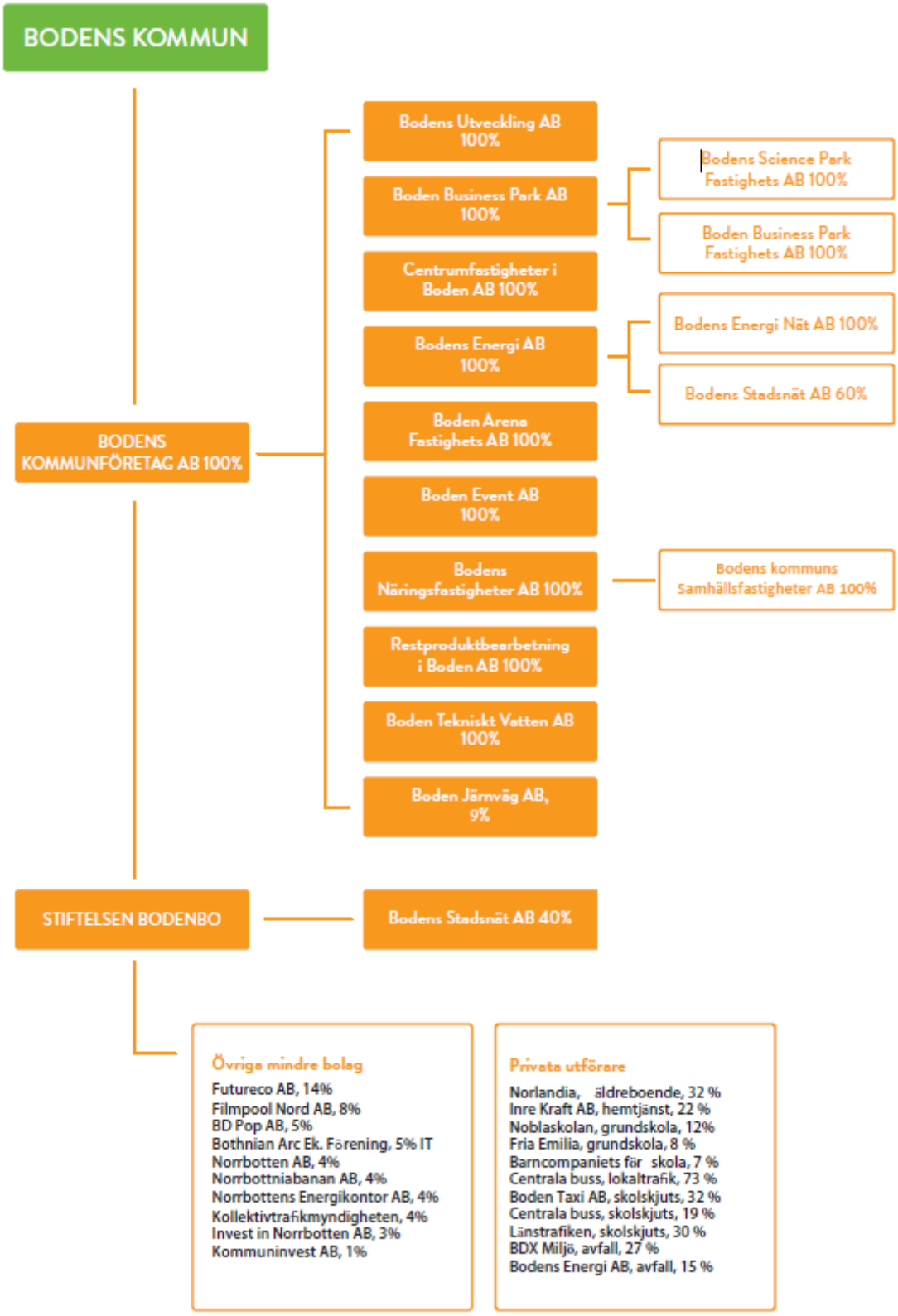
Men vi har gott om anledningar att känna en stark framtidstro. Klimatförändringarna måste bekämpas. Både planeten och marknaden signalerar behov av fortsatta klimatåtgärder. Det bådar gott för de aktörer som tidigt har valt vägen att leda omställningen. Vi kan också se omvärldens enorma intresse för den utveckling som vi driver här uppe i norr. Under året har vi i Boden tagit emot ett flertal delegationer, inte minst HKH prins Daniel och hans Fellowship med unga entreprenörer. Många uttrycker också sin fascination över hur en relativt liten kommun som Boden kan få så mycket att hända på så kort tid. Det delar vi med stolthet med oss av. Och mitt svar är alltid detsamma: i grunden är det bodensarna som gör vår fantastiska kommun till vad den är. Det arbete som vi tillsammans ständigt bedriver i vardagen bygger den framtid vi vill se. Att kunna förena tillväxt med hållbarhet och sammanhållning är en utmaning, men det är också en möjlighet vi har tagit oss an med beslutsamhet.

Det är tillsammans som vi skapar framtidens Boden. Därför vill jag rikta ett stort tack till alla ni som bidragit till utvecklingen under året – kommunens medarbetare, företagare, samarbetspartners, föreningslivet, Försvarsmakten – kort sagt alla ni fantastiska bodensare. Tack ska ni ha, ni är suveräna!

Claes Nordmark
kommunstyrelsens ordförande

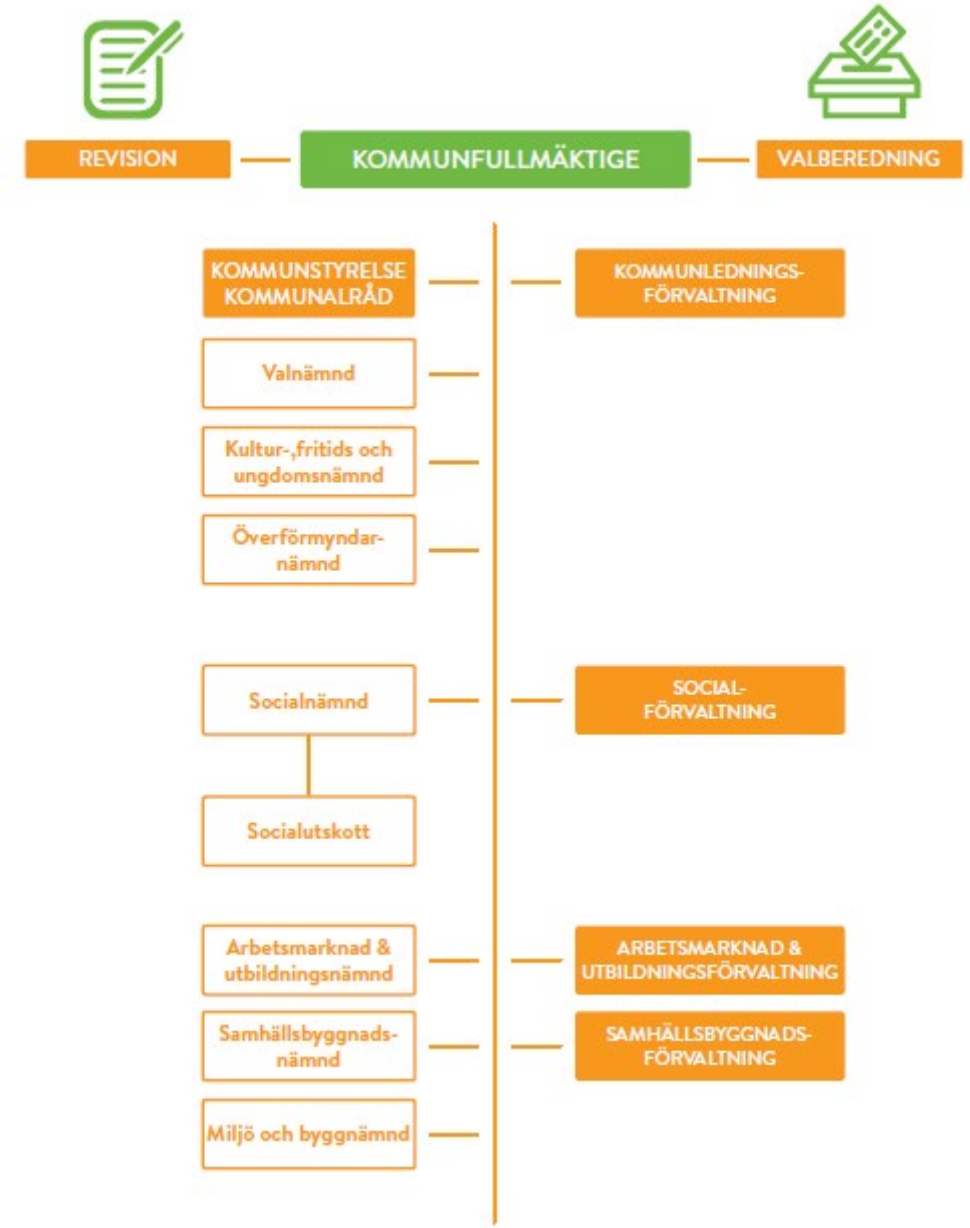
Förvaltningsberättelse

Den kommunala koncernen

[1] I övriga bolag är ägarandelen avrundad, andelen i Kommuninvest är 0,48 %.

Kommunens organisation

Organisationsförändringar

Under 2024 har organisationen utökats med ett helägt bolag, Bodens Kommuns Samhällsfastigheter AB. I juni gav kommunfullmäktige i uppdrag åt Bodens Näringsfastigheter AB att förvärva SBB Carry AB 559469–6386 innehållande fastigheten Guldhamstern 1, med ett överenskommet fastighetsvärde om 239 mkr. För att finansiera förvärvet gjordes en nyupplåning med 220 mkr och tillträdesdatum var i början av september. Förvärvet är strategiskt viktigt eftersom kommunen har ett äldreboende i fastigheten och medger en större rådighet över fastigheten.

Kommunen har under året även sålt de två bolagen Bodens Stålverks Fastighets AB och Bodens Vätgas Fastighets AB till Stegra. Bolagen anskaffades i syfte att överlåtas efter att de övertagit ägandet av marken där Stegra bygger sitt stålverk. Under året har också Polar Structure tillträtt 91% av aktierna

i bolaget Boden Järnväg AB. Det bolag som ska bygga, driva och utveckla järnvägen till Boden Industrial Park. Under året har även bolaget Tekniskt Vatten i Boden AB aktiverats.

Mandatfördelning

Översikt över verksamhetens utveckling

Utvecklingen av verksamheten

År	2020	2021	2022	2023	2024
Antal kommuninvånare	28 060	28 160	28 048	27 943	28 049
Kommunen					
Skatteintäkter och utjämningsbidrag, mkr	1 917	1 981	2 064	2 143	2 210
Årets resultat, mkr	6,7	33,2	27,5	-95,1	-66,7
Resultat i % av skatter och utjämning	0,3	1,7	1,3	-4,4	-3,0
Eget kapital, mkr	1 313	1 346	1 373	1 278	1 212
Eget kapital, kr/kommunivånare	46 783	47 794	48 967	45 746	43 195
Låneskuld, kr/kommuninvånare	17 819	20 596	25 670	37 934	53 834
Soliditet, %	49	48	45	37	29
Antal elever i grundskola	2 550	2 542	2 532	2 546	2 565
Kommunala skolor	1 912	1 907	1 891	1 894	1 920
Fristående skolor	638	635	641	652	645
Kostnad/grundskoleelev egen regi, kr	97 799	97 484	106 916	115 312	125 615
Kostnad/grundskoleelev fristående, kr	86 812	89 690	90 829	97 509	101 801
Gymnasieskola, antal elever	777	770	729	736	728
Kostnad/gymnasieelev, kr	179 537	177 886	202 319	216 331	231 825
Hemtjänst, brukare under året, genomströmning	-	1 177	1 128	1 083	1 032
Brukare som valt kommunen *	439	445	523	509	-
Timmar hemtjänst egen regi	182 935	169 639	191 860	197 371	-
Kostnad/timme egenregi, kr	464	507	498	561	-
Brukare som valt extern utförare *	128	118	98	117	-
Timmar externa utförare	52 368	56 480	50 291	45 241	-
Kostnad/timme privata utförare, kr	433	441	474	456	-
Äldreboende, antal boende 31/12 *	324	320	339	331	348
Andel äboplatser per 100 inv 80 år och äldre i %	19	19	19	19	17
Nettokostnad per äboplats, kr	695 034	764 340	735 413	997 541	703 840
Korttidsboende, antal platser *	48	36	39	48	28
Nettokostnad per korttidspl exkl betalningsansvar, kr	518 958	-	-	1 274 141	1 639 450
Antal tillsvidareanställda	2 083	2 086	2 200	2 222	2 217
Antal årsarbetare inkl visstids- och timanställda*	2 315	2 332	2 400	2 337	2 318
Löner och ersättningar, mkr	972	986	1 026	1 111	1 138

* Ett antal nyckeltal gällande hemtjänst och äldreomsorg har inte varit möjliga att få fram till följd av byte av verksamhetssystem.

Kommunkoncernen					
Årets resultat, mkr	54	101	140	-18	-25
Eget kapital, mkr	1 897	2 000	2 140	2 122	2 097
Soliditet, %	35	36	36	37	27
Antal tillsvidareanställda	2 217	2 240	2 357	2 368	2 380

Årets resultat för Bodens kommun är förbättrat jämfört med föregående år, men är totalt sett för den kommunala koncern något försämrat. Läs mer om orsakerna till detta i avsnittet God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning. Låneskulder i kr/invånare har fortsatt att ökat markant, vilket beror på stora investeringsvolymer som till stor del finansierats med lån.

Antalet grundskoleelever i den kommunala skolan har ökat ytterligare, till följd av att det totala antalet elever har ökat. Fördelningen av elever mellan kommunala och fristående skolor är något förändrad där en större andel nu valt kommunal skola jämfört med föregående år. En viss anpassning av verksamheten till fler elever har genomförts. Däremot har kostnadsökningar till följd av högre inflation, ökat PO och högre löner, samt andra faktorer i omvärlden medfört en högre kostnad per elev både inom grundskolan och inom gymnasieskolan jämfört med föregående år. För grundskolans del tillkommer också utökade kostnader för Mårängskolan och för gymnasiet tillkommer högre hyreskostnader för lokaler på Moråsen. Grundskolan har lägre intäkter för asylsökande än tidigare och har inte kunnat anpassa organisationen i samma omfattning. Kostnad per elev i fristående verksamhet har också ökat av samma anledning.

Under 2024 har ett flertal åtgärder vidtagits för att reducera socialnämndens nettokostnadsavvikelser inom äldreomsorgen. Det handlar bland annat om införandet av riktlinjer för handläggning inom äldreomsorgen, genomlysning av processer i samband med utskrivning från slutenvården och en förändrad organisation med koordinatorteam, förändrad taxestruktur inom hemtjänsten samt en anpassning av korttidsvård till att motsvara jämförbara kommuner. Förändringen har inneburit en kraftig reducering av korttidsplatser och en kraftfull minskning av betalningsansvar till region Norrbotten. Till följd av systembyte har fullständig statistik inte kunnat tas fram, vilket medfört att någon ytterligare analys av alla ovanstående nyckeltal inte varit möjlig att göra.

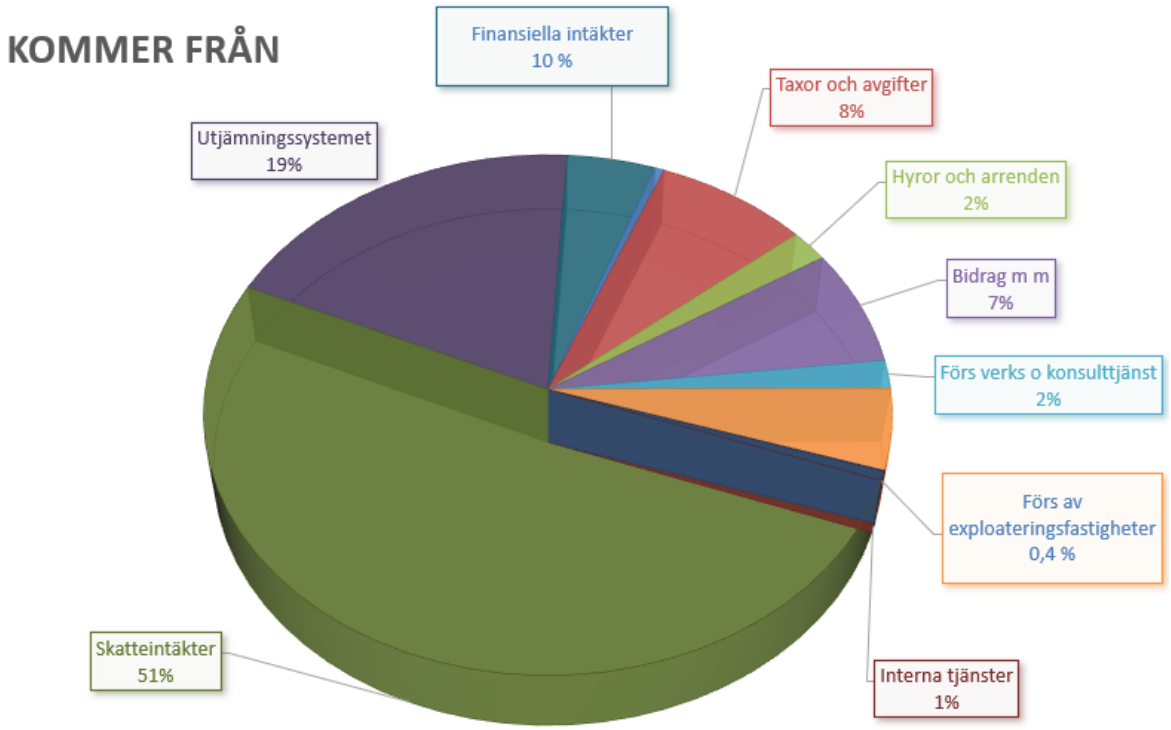
Skattesats

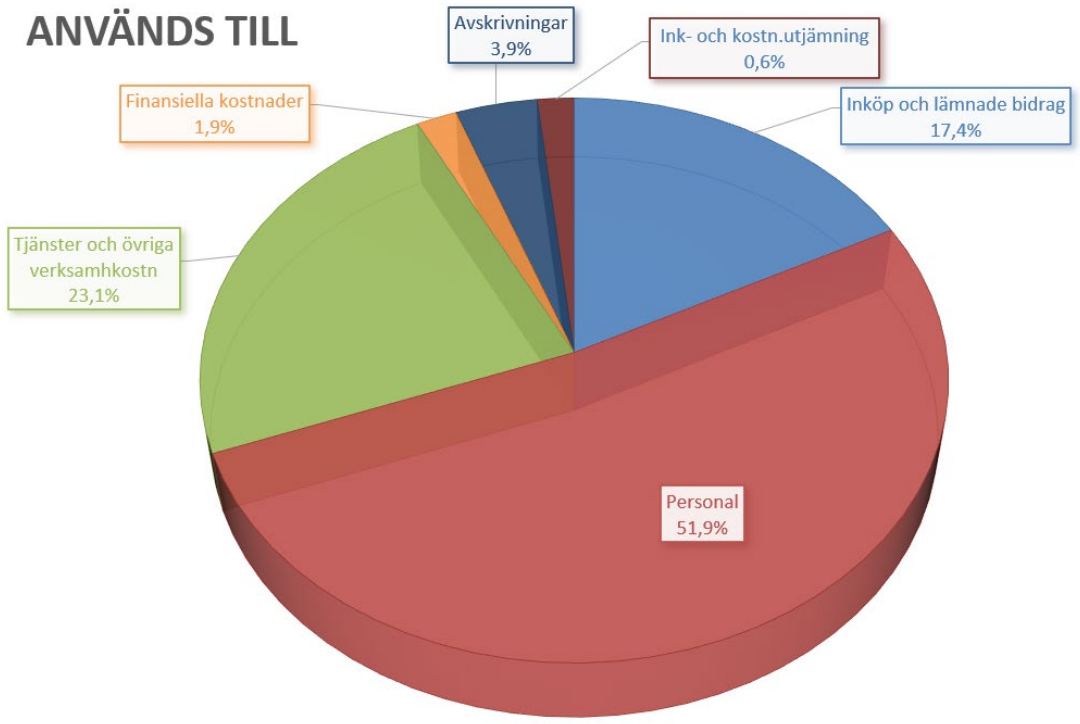
År	2020	2021	2022	2023	2024
Bodens kommun	22:60	22:60	22:60	22:60	22:60
Region Norrbotten	11:34	11:34	11:34	11:34	11:34
Begravningsavgift	0:25	0:253	0:261	0:261	0:277
Totalt*	**34:19**	**34:193**	**34:201**	**34:201**	**34:217**

* För medlemmar i svenska kyrkan tillkommer en medlemsavgift som uppgår till 0,95 % 2024

Den genomsnittliga skattesatsen i riket uppgår till 32,37 % år 2024. Öståkers kommun har den lägsta skattesatsen med 28,98 % och invånarna i Degerfors kommun har den högsta med 35,30 %.

Var kommer de kommunala intäkterna ifrån och hur används de

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Avsnittet innehåller upplysningar om förhållanden som inte redovisas i balans- eller resultaträkningen, men som är viktiga för bedömningen av den kommunala koncernens och kommunens resultat eller ekonomiska ställning. Här handlar det om faktorer som har en väsentlig påverkan på den verksamhet som bedrivs. Analyserade områden i avsnittet är en uppföljning av de områden som finns med i Strategisk plan och som där bedömts utgöra väsentliga risker eller möjligheter för den kommunala organisationen.

Omvärld och verksamhet

Jämlik och jämställd folkhälsa

Det är av stor vikt att följa levnadsvillkoren i kommunen för ett fortsatt fokus på jämlikhets- och jämställdhetsarbetet. Fortsatt kunskapsbyggande och satsningar på förebyggande och främjande åtgärder, som ett led i att både befintliga och nya bodensare ska göra hållbara och hälsosamma val, kommer att bidra till att Boden uppfattas som en attraktiv plats och ge förutsättningar för en jämlik folkhälsa i Boden.

Under året har resultat från olika undersökningar använts för att följa utvecklingen av folkhälsan i kommunen. För att bidra till en god folkhälsa pågår en utveckling av samverkansformer med aktörer från civilsamhället samt en utökning av antalet IOP (idéburna offentliga partnerskap). En kartläggning av nuläget gällande jämställdhetsperspektivet i den kommunala organisationen pågår också. Kartläggningen ska leda till att arbetet för att skapa jämställd medborgarservice, jämställda levnadsvillkor och en jämställd organisation i stort för förnyad kraft genom prioriteringar av områden och åtgärder.

Bostadsbrist och nedgång för bostadsbyggandet

Bostadsförsörjningen i Boden är kritisk för att klara kommuns tillväxtplan att ha 33 000 invånare år 2030. Det finns för närvarande ingen generell bostadsbrist i kommunen, men det finns brist på särskilt boende för äldre, små bostäder för unga med rimliga boendekostnader och en brist på bostäder för självbosatta nyanlända.

På kort sikt förväntas dock en generell bostadsbrist uppstå i hela kommunen, redan inom ett år. Etableringen av Stegra och andra aktörer kommer att kraftigt öka efterfrågan på bostäder, och bostadsmarknaden i Boden bedöms inte kunna möta detta behov, åtminstone inte under de närmaste åren. Enligt nuvarande uppgifter kommer Stegra att börja anställa personal till sin anläggning under 2025, vilket väntas leda till en bostadsbrist. Bristen på bostäder beräknas öka fram till 2027, då underskottet uppskattas till nära 900 bostäder. Efter 2027 förväntas bostadsbyggandet återhämta sig något, och en balans på bostadsmarknaden kan eventuellt uppnås kring 2030 – förutsatt att behoven inte förändras och att återhämtningen sker enligt nuvarande bostadsplanering.

Den kommande bostadsbristen beror främst på det rådande marknadsläget, där ogynnsamma ekonomiska förutsättningar har gjort nyproduktion svår för många byggherrar. De främsta faktorerna är svårigheter att låna pengar, höga produktionskostnader, en svag andrahandsmarknad i kommunen och behovet av förbättrad infrastruktur. Dessutom saknar det allmännyttiga bostadsföretaget tillräckliga ekonomiska medel för att bygga det antal bostäder som efterfrågas under de kommande åren, trots att de redan bygger ett högt antal bostäder. Som en följd av det ogynnsamma läget har flera bostadsprojekt antingen skjutits upp eller ställts in.

En risk som har identifierats är om en stor mängd tillfällig arbetskraft bosätter sig i det befintliga eller nya bostadsbeståndet, vilket tillfälligt kan skapa ett underskott på bostäder i kommunen. För att motverka detta har ett antal tillfälliga bostäder färdigställts under 2024.

En av kommunens framgångsfaktorer är korta ledtider från beslut till möjlig produktion (time to market), vilket i stor utsträckning attraherar nya etableringar och ger förutsättningar för byggnationer. För att fortsätta utveckla denna framgångsfaktor är nyckeln en fortsatt nära samverkan mellan kommunen och de kommunala bolagen.

Det finns förväntningar på att bostadsbyggandet i hela landet och i Boden kan öka under 2025, förutsatt att räntorna sänks och den ekonomiska situationen förbättras. Förutsättningar för byggnation finns i befintliga detaljplaner, men det saknas i nuläget intressenter att bygga. Utmaningen blir därför att attrahera nya bostadsutvecklare/investerare till kommunen med bostadsförsörjningsprogrammet som grund.

Totalförsvar – Civilt försvar

Bodens kommun och dess geografiska område är strategiskt viktigt för totalförsvaret och förväntas därför ligga i framkant i planeringen för det civila försvaret. Den av regeringen beslutade strukturreformen, innebär för den kommunala organisationen en utökad takt vad gäller arbetet med krisberedskap och civilt försvar. Det medför högre krav och behov av utökade resurser för kommunövergripande ledning samt beredskapsarbetet inom flera kommunala verksamheter som skola, VA, socialtjänst och räddningstjänst.

Bodens kommun har tillsammans med övriga kommuner och andra aktörer i beredskapssystemet deltagit i den regionala ledningsövningen Vilde. Samtliga samhällsviktiga verksamheter arbetar med kontinuitetsplanering där verksamheterna analyseras samt tar fram en planering för att kunna upprätthålla verksamheten på en acceptabel nivå oavsett inträffad händelse. En kommunövergripande nödvattenplanering pågår och beräknas fastställas första kvartalet 2025. Under året har tjänsterna som säkerhetshandläggare på respektive förvaltning tillsatts och samverkansformer för arbetet med beredskap och säkerhetsfrågor förtydligats. Den centrala krisledningsgruppen samt förvaltningarnas krisledningsgrupper har genomgått eller bokat in tillfälle för stabsmetodikutbildning.

Snabb utveckling inom IT

Övergången till tjänstebaserade leveranser av verksamhetssystem via så kallade molntjänster ökar nu. Fler och fler leverantörer försöker få sina kunder att lämna den traditionella modellen där system köps och-installeras lokalt. I stället levereras funktionerna som tjänst. Gemensamt för alla leverantörer är att det nu tydligt visas upp en väsentligt högre prislapp. Den nya affärsmodellen kommer att påverka kostnaden för kommunens verksamhetssystem. Som enskild kommun är det svårt att stå emot då systemleverantörer helt enkelt upphör med utveckling och support på de gamla systemen.

Utvecklingen inom IT-sektorn fortsätter i samma höga tempo vilket även det kommer att innebära ökade investeringar och kostnader. Övergången till digitaliserade processer skapar ett förändringsbehov i verksamheten som ställer högre krav på att IT-tjänster ska hålla hög tillgänglighet, säkerhet och kapacitet. Robotisering och artificiell intelligens är komponenter som kommer innebära ökat behov av organisationsutveckling, samt kompetensutveckling för att utveckla, förvalta, underhålla och administrera nya IT-stöd

Samtidigt som en övervägande del av informationen nu i första hand är digital blir hoten från omvärlden alltmer sofistikerade. Arbetet med att säkerställa att information inte kommer i orätta händer fortsätter och under de närmaste åren kommer arbetet med handlingsplan IT-säkerhet att bidra till att stärka organisationens förmåga att möta cyberattacker.

Samverkan är en nyckelfaktor för att dela på kostnadsbördan och kunna leverera kostnadseffektiva IT-tjänster. Det sker redan nu i form av gemensamma alternativ inom till exempel utveckling av e-tjänster för Räddningstjänsterna i Norrbotten. Den gemensamma e-tjänstplattformen har använts av alla Norrbottens kommuner sedan 2016 och tillväxten under de sju år samarbetet pågått har varit

explosionsartad. E-tjänstplattformen är numera en självklar del i medborgarnas och näringslivets vardag för att utföra ärenden i kommunerna i Norrbotten. Detta medför att även organisationen för att förvalta och utveckla plattformen behöver stärkas för att bibehålla säkerhet, tillgänglighet och kapacitet.

Anpassad kostym av för- och grundskolan

Skola och förskola är centrala begrepp för en framtidsorienterad kommun. Med hög kvalitet och goda resultat bidrar dessa till tillväxt i Bodens kommun. För att möta den prognostiserade befolkningsökningen ska en ny dimensioneringsutredning tas fram, för att kopplas ihop med en reviderad skolutredning som kommer vara vägledande för vad som händer från 2027 och framåt. Arbetet beräknas vara klart under året. Inga fler förskolor behöver byggas fram till 2028, förutsatt att antalet platser/portal är 17 platser. Enligt förskoleutredningen 2017–2025 ligger planeringen för en övergång från 17 platser/portal till 15 platser/portal. Idag är det 17 platser/portal i de äldre förskolebyggnaderna medan de nybyggda har 15 platser/portal.

Verksamheten inom grundskolan har stora utmaningar framför sig, framför allt i centrala Boden. Dels är det ökande elevgrupper inom anpassad skola, en skolform som är mycket resurskrävande och där Bodens kommun ligger relativt långt under rikssnittet för resurstilldelning, dels är det en utökning av antalet grundskoleelever. Under året har beslut tagits gällande skolstrukturen där vissa omdisponeringar av lokalerna gjorts för att skapat utrymme för fler elever. Läsåret 2028/2029 kommer Stureskolans lokaler i centrala Boden inte räcka till elevgrupperna på grund av ökat antal elever, detta även om upptagningsområden förändras eller om till exempel anpassad grundskola och de nyanlända eleverna skulle lokaliseras på annan plats. Att flytta elever inom kommunen är genomförbart men kräver att verksamheten frångår kommunens strävan efter att erbjuda medborgarna närhetsliv. Att flytta anpassad grundskola kan innebära utmaningar och kräva ombyggnationer i form av tillgänglighetsanpassningar, tillgång till duschutrymmen och särskilda lokaler där exempelvis bäddar och liftar kan förvaras.

Tidigare beslut om skolstruktur på landsbygden innebär bland annat ett förslag om att en ny kombinerad förskola och skola ska byggas i Unbyn och att mindre skolors resurstilldelning ska ses över för att likvärdig kvalitet i undervisningen bättre ska kunna säkras. Översynen av resurstilldelningen fortgår, vilket är lyckosamt för byaskolorna men har hög påverkan på grundskolans budget då kostnaderna inte täcks av ordinarie elevpeng utan omfördelas från andra skolor. Med den förändrade asylsituationen blir det mer ansträngt i alla grundskolans delar. Utöver de rent ekonomiska belastningarna tillkommer en belastning utifrån svårigheter att rekrytera behörig personal.

Näringslivsutveckling och kompetensförsörjning en väsentlig faktor

Utifrån globala krav på ökat tempo att nå klimatmålen kommer tillgången till grön energi fortsatt att vara en bristvara. Samtidigt ökar behoven inom energiintensiv industri – dels i form av kapacitet inom datacenterindustrin, dels inom metall, mineral och nanoteknologi, samt batteritillverkning med fler branscher. Totalt sett antas etableringar av elintensiva verksamheter fortsätta öka i regionen. Restmaterialflöden från dessa industrier behöver omhändertas och förädlas till nya råvaror och här finns det stora innovations- och industrialiseringsmöjligheter, bland annat genom värme och materialåtervinning.

Näringslivsarbetet i Boden ser en tydlig förändring med en markant ökning av etableringsförfrågningar, men även utvecklingen av befintliga företag samt nystart av företag har ökat till följd av den växande marknad som Stegra bidrar till. Arbetet med övriga tillväxtområden har också utvecklats där den största förändringen främst rör de elintensiva företagen som nu behöver ersättas med de som kan nyttja restströmmar av energi och restmaterial från stålverk, samhälle och övrig näringsverksamhet då det råder och kommer att råda en kraftig begränsning i tillgänglig eleffekt.

Den unika lösning som utarbetats med anledning av Stegras etablering är den process som benämns Business Soft Landing och som syftar till att ge de helt nya företag som utgör nyckelleverantörer till Stegra bästa möjliga förutsättningar för en etablering i Boden, dels ingångar i det lokala/regionala näringslivet, dels lösningar för att möjliggöra för anställda i företagen att etablera sig i Boden. Processen för Business Soft Landing är synkroniserad med processerna för Inflyttningsservice och Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjning och inflyttning är, och kommer att bli, en än mer aktuell och viktig fråga att jobba med för att klara av kommande arbetskraftsförsörjning. Med ökade nyanställningar och ett kompetensbehov som växer hos näringslivet behövs fler och olika insatser för att nå potentiella hemvändare och andra intressenter. Flyttatillboden.se är en medveten satsning och utveckling i det pågående strategiska platsmarknadsföringsarbetet, med fokus på att attrahera nya Bodensare. Satsningen har utvecklats till en nära nog komplett sida, på svenska och engelska, där sökanden kan lämna sitt intresse vilket automatiskt matchas mot arbetsgivare i Boden, få relevant information om skola, förskola, bostäder och Bodens fritids- och föreningsliv. Olika steg har identifierats och resurssatts för att optimera insatser vid inflyttning, mottagning och integrering i Boden som ny invånare. En identifierad utmaning är att få en intresserad kandidat att gå från intresse till handling. Detta kräver ytterligare insatser såsom besöksresor i Boden där kandidater kan uppleva staden och också besöka eventuella framtida arbetsgivare. Detta är på gång En ny digital lösning i form av matchningsroboten Noah har utvecklats. Det är en e-posttjänst som främst gör det enklare för små och medelstora företag utan egna HR-avdelningar att hitta rätt personal. Tjänsten är kostnadsfri och filtrerar matchningar i kommunens databas utifrån kandidaternas kompetens och arbetsgivarnas behov. Automatiska uppföljningar kommer sedan att ske för att säkerställa kontakt och vad resultatet blev. Tester av tjänsten kommer att ske under våren 2025, för att sedan tillgängliggöras för fler arbetsgivare.

En konstaterad utmaning är att potentiella inflyttare tenderar att vara en trögrörlig grupp när det gäller geografisk flytt norrut. Ytterligare insatser för att få reell inflyttning har skett tillsammans med Arbetsförmedlingen och genom att involvera arbetsgivare i nationella mässor. En förändring har skett sedan förra året genom att Stegra anställer större volymer av både inflyttare och internationella kandidater, vilket även deras underleverantörer gör. Många arbetsgivare, generellt små och medelstora arbetsgivare i arbetsmarknadsregionen, tenderar att inte ha ett strategiskt kompetensförsörjningsarbete som matchar den samhällsomställning och konkurrens som alla är på väg in i. Kompetensförsörjningsarbetet inom kommun och näringsliv fokuserar därför på att öka arbetsgivares strategiska kompetensförsörjningsförmåga.

De restriktiva reglerna kring arbetstillstånd har gett effekt, då Boden tar emot betydligt färre asylsökande än tidigare och ukrainare inte kan stanna kvar på grund av lönenivåkravet som regeringen satt. De som framför allt rekryterar internationella kandidater är Stegra och dess underleverantörer. Kommunen som del av den offentliga sektorn, behöver hantera utmaningen med att framstå som attraktiv arbetsgivare med förmånliga villkor. Detta då alla tre stora arbetsgivare i Boden, Försvarsmakten, Stegra och Bodens kommun, rekryterar det närmaste året och detta sker samtidigt som små och medelstora företag aviserar att de behöver rekrytera. Här blir ytterligare ett verktyg för att möta upp en allt större efterfrågan på kompetens att kommunen bistår med flexibla utbildningsvägar med ”snabbspår” som bland annat underlättar karriärväxling.

Omfattande behov av mark och industrilokaler

Lågkonjunkturen och den negativa påverkan som inflationen har med stigande priser på varor och tjänster medför högre entreprenadkostnader och kostnader för byggmaterial. Detta har tillsammans med höjda räntor och högre elpris inneburit en kraftig inbromsning av nyproduktion av näringsfastigheter då hyresnivån blir väldigt hög i jämförelse med befintliga byggnader.

Med ett ökat tryck på etableringar kommer arbetet med bland annat behov av mark och lokaler att vara en allt större del i näringslivsarbetet. Här ses redan nu en ökad efterfrågan på industrilokaler och fastighetsmarknaden visar stort intresse att förvärva eller investera i nya lokaler. Många aktörer har dock blivit mer avvaktande efter den negativa utvecklingen för Northvolt. Under planperioden sker även en utveckling inom Försvarsmakten som ska utöka sin verksamhet i Boden. Dialog pågår med Fortifikationsverket avseende markfrågor i syfte att förvärva mark lämplig för bostadsbyggande och verksamhetsändamål.

För att möta behovet har kommunen påbörjat två större detaljplaner för industri- och övriga verksamheter och har en fortsatt god planberedskap. Arbete med att ta fram en detaljplan för mindre industritomter längs Gruvbergsvägen/Häradsvägen pågår. Planen förväntas vinna laga kraft under planperioden. Ett arbete med att förtäta inom befintliga industriområden pågår löpande i syfte att frigöra mer mark för mindre industrilokaliseringar. Däremot är det redan märkbart att efterfrågan ökar i snabbare takt än vad verksamheten hinner planera.

Dialoger pågår i dagsläget med olika aktörer om att förvärva eller sälja fastigheter. Bodens Näringsfastigheter AB har drygt 46 000 kvm uthyrningsbar yta och cirka 80 % av ytan består av kontor och utbildningslokaler och 20 % består av industrilokaler. För att kunna möta efterfrågan måste beståndet utökas framför allt inom segmentet industrilokaler. Efterfrågan på industrilokaler har ökat markant och det blir ofta budgivning på försäljningsobjekten.

Det livslånga lärandet skapar goda förutsättningar

Det bedrivs ett aktivt och innovativt arbete för att främja utbildning genom hela livet. En stor del av detta sker inom ramen för projekt eller statsbidrag. Våren 2024 beviljades Bodens kommun nya medel av ESF för utveckling av personal inom vård och omsorg. Detta bygger på ett nytt koncept, med syftet att utbilda de med lägst utbildning på arbetsplatserna genom utsedda undersköterskor som får utbildning att handleda och föra sina kunskaper vidare. Detta med stöd av vårdlärare på Lärcentrum.

Den samhällsomställning som Boden befinner sig i medför krav från näringslivet att anpassning av utbildningarnas utbud och inriktning sker. Verksamheten ska tillhandahålla utbildning av hög kvalité med ett brett spektrum av valmöjligheter för eleverna. En fråga verksamheten står inför är om Bodens kommuns gymnasieskola i än högre utsträckning ska anpassas efter arbetsmarknadens behov än vad som redan idag görs? Efter höstens antagning till Björknäsgymnasiet kan konstateras att det finns lediga studieplatser på såväl de högskoleförberedande programmen som yrkesprogrammen. Ett par av programmen utbildar arbetskraft till branscher som har stora behov av arbetskraft.

Den största utmaningen för Björknäsgymnasiet är att antalet elever på det individuella programmet har ökat kraftigt. Det krävs mycket resurser för att få dessa elever behöriga till ett nationellt program. I allt fler fall handlar det om att utveckla elevernas kunskaper så långt det är möjligt under deras tid på gymnasiet för att korta studievägen inom vuxenutbildningen. Färre elever tar ut examen under de 4 år de har rätt att gå på gymnasiet. Denna trend är inte unik för Boden utan syns för hela riket. Däremot är andelen elever som tar ut examen i Boden inom 4 år lägre än snittet för riket.

Vuxenutbildningen i Boden har stora möjligheter att genomföra utbildningar inom ett stort fält av yrkesområden. Dessvärre är tillgången på personer till dessa utbildningar liten. Med en god arbetsmarknad är många redan i arbete. Det krävs en inflyttning till Boden för att klara kompetensförsörjning och att utbilda dessa. Staten har under 2024 varit förhållningsvis generös med statsbidrag för yrkesutbildningar, men alla medel som tilldelats kommer inte kunna nyttjas då utbildningsplatser kommer att stå tomma. Luleå kommun är projektansvarig för det av Tillväxtverkets beviljade industriprojektet. Under 2024 har fokus varit att färdigställa en upphandling av relevant utbildningsmaterial för industriutbildning samt planera för uppstart avseende lokaler och personal. Utbildningscentrets uppbyggnad pågår och arbetet fortlöper enligt plan.

Kommunen har ett särskilt ansvar för personer som står utanför arbetsmarknaden. Goda arbetssätt finns upparbetade och JobbCenters verksamhet bidrar till att fler personer kommer ut i arbete eller tar steg närmare ett arbete eller studier. Bodens kommun har deltagit i ”Kultur på recept” i samverkan med Region Norrbotten och Luleå kommun. Ett antal personer har deltagit från Boden men insatsen har vid utvärdering visat på goda resultat.

Extraordinära händelser påverkar energibranschen

Det senaste året har präglats en geopolitisk instabilitet i omvärlden och av extraordinära händelser som påverkat energibranschen i Europa, Sverige och Boden på ett sätt som få kunnat förutspå. Energikrisen i Västeuropa har tydligare än någonsin aktualiserat behovet av att vara självförsörjande. I Sverige har Energimyndigheten och Svenska Kraftnät manat till ökad beredskap inom den svenska energiinfrastrukturen. Bodens Energi har därför under 2024 ökat beredskapen, särskilt inom cybersäkerhet men även säkerhet rent generellt.

I Boden har Stegra påverkat energibalansen i Norrbotten och i Sverige. Det krävs en snabb utbyggnad av elnäten i hela Sverige men även i elprisområde SE1. På sikt kommer även ny förnybar eller fossilfri elproduktion att krävas inte bara söder om Dalälven utan även här i norra Sverige.

Boden Business Park AB är aktiv gällande utvecklingen av framtidens energisystem. Bolaget deltar aktivt i styrgruppen för Luleå Tekniska Universitets centrumbildning, CH2ESS, gällande vätgas. Bodens kommun och Boden Business Park AB är initiativtagare till ett mellankommunalt projekt, med stöd från Energimyndigheten, gällande utveckling av energisystemet i regionen tillsammans med Gällivare, Jokkmokk och Luleå kommuner, och dialoger förs med aktörer för etablering av ny energiproduktion, energidistribution och energilagring där bland annat Polar Structure avser bygga ett av Sveriges största batterilager.

Finansiella risker och riskhantering

Sveriges ekonomi visar tecken på återhämtning från lågkonjunkturen, men ränteläget förväntas förbli relativt återhållsamt. Riksbanken bedöms sänka styrräntan ytterligare en gång under 2025, vilket skulle stabilisera den runt 2 procent. Detta är något färre räntesänkningar än tidigare prognoser på grund av den fortsatt motståndskraftiga inflationen. Globalt sett kommer både Federal Reserve i USA och ECB fortsätta sänka sina styrräntor under 2025 för att främja ekonomisk tillväxt, men även där har inflationen visat sig vara seglivad, vilket påverkar hur snabbt och hur mycket räntorna kan sänkas. I takt med att kommunkoncernens lån omsätts ökar koncernens räntekostnader, kvarvarande lån bundna till lägre räntesatser medför att snitträntan fortfarande är lägre än marknadsräntorna.

Den kommunala koncernens låneskulder uppgick till 3 654 mkr vilket är en ökning med 755 mkr jämfört med 2023. Av koncernens totala skulder uppgår kommunens skuld till 1 510 mkr vilket är en ökning jämfört med 2023 om 450 mkr. Således står kommunen för 60 % av den ökade upplåningen i koncernen, vilket beror på investeringar i bland annat infrastrukturprojekt och byggnationer av verksamhetslokaler. Bland bolagen är det framför allt Bodens Näringsfastigheter AB som i och med förvärvet av Erikslunds demensboende ökat sin upplåning. Även Stiftelsen Bodenbo har ökat sin upplåning i samband med investeringar i bostäder.

Upplåning

Räntor	2020	2021	2022	2023	2024
Koncernen					
Lån med					
- fast ränta, %	74%	78%	50%	56%	68%
- rörlig ränta, %	26%	22%	50%	44%	32%
Räntebindningstid i snitt, år	1,97	1,51	1,02	1,17	1,85
Kapitalbindningstid i snitt, år	2,28	1,79	1,43	1,43	2,16
Kommunen					
Lån med					
- fast ränta, %	100%	86%	55%	50%	55%
- rörlig ränta, %	0%	14%	45%	50%	45%
Räntebindningstid i snitt, år	2,99	2,01	1,05	0,96	1,51
Kapitalbindningstid i snitt, år	2,99	2,01	1,36	1,42	2,14

Enligt riktlinjer för finansverksamheten ska förfallodagarna för låneportföljen vara väl spridda över tid för att minska finansieringsrisken och inte kunna omsätta när lånet förfaller. Ungefär 69 procent av koncernens lån förfaller inom de tre närmsta åren. Räntebindningstiden ska enligt riktlinjerna matcha lånens löptid för att begränsa ränterisken vid ränteförändringar. Samtliga lån inom kommunkoncernen är tecknade i svensk valuta, för att undvika exponering mot valutarisker. Kommunen har 20 lån på totalt 1 510 mkr, 75% av lånestocken förfaller inom 3 år. Som tabellen ovan visar har koncernens andel lån med fast ränta ökat samt att både ränte- och kapitalbindningstiden blivit längre, detta förklaras av att ränteläget gjort det mer gynnsamt att binda lån samt att huvuddelen av nyupplåningen är kopplad till fastigheter, där en fast ränta är mer tilltalande för att ha en mer förutsägbar kostnadssida vid förhandlingar om hyror.

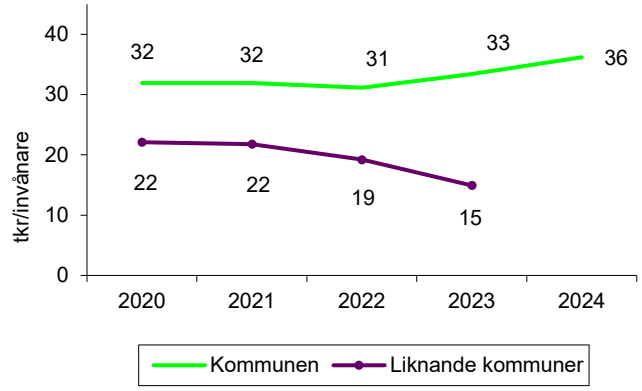
Koncernen är i och med att huvuddelen av lånen är tagna hos Kommuninvest, exponerade för motpartsrisken, det vill säga att kreditgivaren inte kan bevilja omsättning av lån eller upphör att existera. Då Kommuninvest är en medlemsorganisation med medlemmar från offentlig sektor bedöms risken vara låg. En viss risk finns dock att låneutrymmet hos Kommuninvest inte är helt obegränsat. Löpande dialog förs med Kommuninvest, då den planerade upplåningen i koncernen närmar sig de gränsvärden som är uppsatta.

Placeringar

Kommunen och de kommunala bolag som ingår i koncernvalutakontot har placerat överlikviditet i räntefonder utgivna av svenska banker samt på bankkonton, enligt riktlinjer för finansverksamheten. Räntefonderna kan genom försäljning omvandlas till likviditet inom två bankdagar, vilket är inom riktlinjernas gräns på tre bankdagar. All placering sker i svensk valuta. Fonderna har under 2024 fortsatt utvecklat sig starkt främst på grund av att aktiemarknaden har haft en stark utveckling, särskilt i USA, drivet av goda tillväxt- och vinstutsikter. Uppgången kan fortsätta in i 2025, men osäkerheten har ökat. Den amerikanska aktiemarknaden är högt värderad, delvis tack vare teknikbolagens framgångar och AI-trenden, medan värderingarna utanför USA är mer i linje med historiska nivåer. Den förväntade politiken i USA — med skattesänkningar och avregleringar — tros främja tillväxt och företagsvinster. Samtidigt finns risker kopplade till handelstullar, som kan dämpa tillväxt och öka inflationen. Färre räntesänkningar och stigande budgetunderskott kan också påverka marknadens utveckling.

Samtliga fonder uppvisar vid årsskiftet ett högre marknadsvärde än anskaffningsvärdet. Räntefonderna har en duration, dvs genomsnittlig löptid för de värdepapper som de äger, på ett snitt av maximalt ett år. Fonderna är ratade inom kreditvärderingsinstitutens högre skala av kreditvärdighet.

Skuld för pensioner

Boden har en högre skuld för pensioner, i kronor per invånare, än vad liknande kommuner har, till följd av att Boden inte har försäkrat bort någon del av skulden. Skulden har under några år varit i princip oförändrad då utbetalningarna av pensioner har varit lika stora som årets nyintjänande. Under de två senaste åren har däremot skulden ökat relativt mycket till följd av inflationsuppräkningar. Mellan 2023 och 2024 ökade pensionskostnaderna, inklusive ränta, med 14 % till 235 mkr. Det är framför allt nyintjänandet och indexeringen av befintlig avsättning som ökat under året.

Den faktor som påverkar pensionskostnaderna mest det kommande året är en kraftig sänkning av inflationen och därmed låg uppräkning av prisbasbeloppet som används vid värdesäkring av pensioner. Det innebär att pensionsutbetalningarna inte fortsätter att öka i samma utsträckning som de senaste åren, samt en lägre kostnad för intjänande av nya pensioner. Inför 2026 väntas inflationsuppräkningen minska ytterligare, vilket medför fortsatt sänkta pensionskostnader.

Inkomstbasbeloppet för 2025 som fastställdes i november ökar med hela 5,8 %. Det medför att färre blir berättigade till förmånsbestämd ålderspension och som följd lägre pensioner/pensionsavsättningar och pensionskostnader 2025.

Mkr	**2023**	**2024**
Pensionsförpliktelser i balansräkning	272	346
Pensionsförpliktelser som ansvarsförbindelse	662	669
Summa pensionsförpliktelser	**934**	**1 016**
Finansiella pensionstillgångar	0	0
Återlånade medel	**934**	**1 016**

Den totala skulden för pensioner på 1 016 mkr har helt och hållet återlånats till verksamheten.

Risk- och känslighetsanalys

	Årseffekt
Personalkostnadsförändring, 1 %	16,5
Inflationsförändring, 1 %	12,2
Förändrad utdebitering, 1 kr	80,6
Befolkningsförändring, 100 invånare	7,2
Ränteförändring, 1 %	6,2
Förändrad upplåning, 10 mkr	0,4
Borgensåtagande bostadsrättsföreningar, genomsnitt per förening	10,2
Förändrad diskonteringsränta, 1 %	62,4

Känslighetsanalysen visar hur mycket ekonomin påverkas om olika händelser inträffar. Eftersom kommunen har en personalintensiv verksamhet motsvarar varje procentenhets förändring av personalkostnaderna en kostnadsökning med 16,5 mkr. En förändrad skattekrona motsvarar närmare 80,6 mkr. Kommunens budget är baserad på en befolkningsökning som grundar sig på en ökad inflyttning kopplad till de etableringar som pågår och planeras. En befolkningsförändring om 100 invånare innebär en intäktsförändring om 7,2 mkr. Då en expansiv befolkningsförändring prognostiseras under 2025 och 2026 kommer eventuella förskjutningar i prognostiserad befolkningstillväxt innebära stora förändringar i framtida intäkter. I nuläget finns indikationer på att befolkningstillväxten kommer att förskjutas fram i tid, vilket medför att inför 2027 kommer intäkterna för skatt och utjämning vara -102 mkr lägre än budgeterat, för 2028 är intäkterna 159 mkr lägre än budgeterat.

I takt med att kommunens låneskuld växt medför eventuella ränteförändringar större skillnader i räntekostnaderna. För att skapa en prognostiserbarhet och minska exponeringen mot ränterisken är riktvärdet att 50% av kommunens låneportfölj ska vara tecknad med fast ränta, Vid bokslutstillfället bestod 55% av portföljen av fasta lån. Kommunens snittränta har under året stigit från 2,4% vid utgången av 2023 till 3,03% vid utgången av 2024, i takt med nyupplåning och omsättning av tidigare lån. För 2025 prognostiseras snitträntan uppgå till 2,8%.

Kommunen har borgensåtagande för fem bostadsrättsföreningar som amorterar årligen i olika utsträckning. I övrigt har kommunen ett högt borgensåtagande jämfört med genomsnittet i riket. Borgensåtagandet avser i huvudsak den kommunala koncernen.

Nuvärdet på framtida pensioner är högt när räntor är låga, vilket innebär att med låg avkastning blir löftet om utbetalningar av framtida pensioner på en viss nivå mer kostsamt. Motsatsen gäller vid höga räntor. En alltför låg diskonteringsränta innebär att nuvarande generation får ta ett alltför stort ansvar för framtida pensionsutbetalningar, medan en alltför hög diskonteringsränta innebär att kostnaden skjuts på framtida generationer i stället. Trots en period med högre räntenivåer har diskonteringsräntan inte reviderats, vilket innebär att förmånsbestämda pensioner har fortsatt att vara stora i aktuella ekonomiska sammanhang. Risken för en sänkning av diskonteringsräntan är därmed fortsatt låg trots att räntorna generellt har fortsatt att sjunka under 2024. En förändring av diskonteringsräntan skulle påverka avsättningen för pensioner relativt kraftigt, där en förändring av räntan med 1 % ökar/minskar pensionsskulden med 18 %, eller 62,4 mkr. Sveriges Kommuner och Regioner beslutade i juni 2024 om en bibehållen diskonteringsränta för 2025 på 1 %.

Händelser av väsentlig betydelse

SM-veckan genomförd i Boden/Luleå

Tillsammans med Luleå kommun har den nordligaste SM-veckan någonsin anordnats. Mellan den 20:e och 26:e mars gjorde 22 idrotter upp om SM-medaljerna på sju olika arenor i Luleå och Boden. Huvudevenemangsarenan var Pagla skidstadion i Bodens kommun där tävlingarna på längdskidor, längdskidor para, skidskytte och skidorientering genomfördes. After Sport – SM-festen som ramade in hela evenemanget med scener, underhållning och medaljceremonier ägde rum på den centralt belägna medborgarplatsen. Medarbetare från kommunens förvaltningar samt många av kommunens föreningar har under lång tid arbetat med att förbereda veckan och även arbetat intensivt, under själva SM-veckan, Den feedback som har lämnats har varit väldigt positiv. Huvudsyftet var att stärka kommunernas föreningar, öka det lokala engagemanget genom att få fler medlemmar i föreningarna, både ledare och aktiva. Förutom att öka SM-tävlingarnas status ska en SM-vecka även bidra till ökad kunskap om och intresse för idrottsrörelsen och dess olika grenar. Under veckan anordnades flera ”prova på” aktiviteter med många deltagare.

Reviderad trygghetsplan

En ny trygghetsplan för perioden 2024–2028 är beslutad där följande områden är prioriterade; tolerans och tillit, ANDTS (Alkohol, Narkotika, Doping, Tobak och Spel), attraktiv offentlig miljö, ungdomars situation, våld i nära relationer samt ett nytt område som handlar om att motverka arbetslivskriminalitet. I juni antogs även integrationsstrategin som innehåller flertal inriktningar, bland annat att öka sysselsättningsgraden, att fler klarar gymnasiet samt främja integration genom ökad delaktighet och fler som röstar.

Omfattande projektportfölj med extern finansiering

Projektverksamheten som omfattar utvecklingsprojekt med extern finansiering i olika omfattning, har fortsatt att utvecklas under 2024. Portföljen omfattar närmare 50 olika projekt., med Bodens kommun alternativt något av de helägda kommunala bolagen som projektägare för cirka 20 projekt. I övrigt deltar Bodens kommun eller något av bolagen som projektpartner. Under 2024 har extern finansiering erhållits för en mängd olika projekt, bland annat inom energiplanering, kompetensförsörjning, avfallsteknik, utveckling av attraktiva livsmiljöer samt utveckling av inflyttningsservice. Den externa finansieringen och de olika projekten är mycket viktiga för att även fortsättningsvis hålla tempot i samhällsomställningen och för att kunna förstärka och utveckla olika insatser och processer med koppling till omställningen samt genomförandet av Bodens kommuns strategiska plan.

Projektverksamheten omfattar även medfinansiering och medverkande i projekt inom bland annat besöksnäring, energieffektivisering och realiserandet av Norrbottniabanan. Vidare har även programmet för landsbygdsutveckling – Spira Mare – öppnat igen för nya ansökningar, vilket medför goda möjligheter att realisera mindre utvecklingsinsatser på landsbygden.

För att möta kommande behov förändras arbetssättet där både kommun och de kommunala bolagen genom extern projektfinansiering har möjlighet att växla upp näringslivsarbetet. Boden Business Park AB har även påbörjat ett internt projekt med en anställd samordnare för Framtidens Livsmedelsförsörjning kopplat till de möjligheter/synergier som uppkommer i samband med de stora gröna etableringarna. Tillsammans med akademi, offentliga organisationer och näringsliv deltar bolaget i tre ansökningar för att etablera ett centrum för livsmedelsberedskap. Målet är att stärka beredskapen och främja konkurrenskraften för kommersiella aktörer inom livsmedelssektorn.

Kriskommunikationsplan – stöd vid större kriser

Bodens kommun och dess geografiska område är strategiskt viktigt för totalförsvaret och förväntas därför ligga i framkant i planeringen för det civila försvaret. Det försämrade säkerhetsläget ställer högre krav och behov av utökade resurser för kommunövergripande ledning samt beredskapsarbetet inom flera kommunala verksamheter som skola, VA, socialtjänst och räddningstjänst. Det intensifierade arbetet med kontinuitetshantering lägger grunden för kommunens uppgifter inom totalförsvaret och bidrar också till ökad informationssäkerhet.

Medlemskapet i NATO har medfört utökade krav på identifiering och integration av befintliga och kommande kravställningar på arbetet med säkerhetsskydd. Fokusområden inom säkerhetsskyddsarbetet i Bodens kommun har handlat om utveckling av metodstöd, genomförande av verksamhetsspecifika säkerhetsskyddsanalyser och arbete med att sammanställa säkerhetsskydds-åtgärder. Under 2024 har arbetet med kontinuitetshantering prioriterats eftersom det lägger grunden för kommunens uppgifter inom totalförsvaret och bidrar också till ökad informationssäkerhet. Andra förmågehöjande uppdrag är revidering av kommunens nödvattenplan samt en utökad planering för livsmedelsberedskap. En uppdaterad och till stora delar ny Kriskommunikationsplan har tagits fram som stöd i kommunikationsarbetet kopplat till större kriser och/eller incidenter.

I oktober anordnade kommunen i samverkan med Försvarsmakten och Länsstyrelsen det allra första Totalförsvarsforum Boden, ett blivande återkommande evenemang med välbesökta föreläsningar och andra intressanta programpunkter som riktade sig både till medarbetare inom totalförsvaret och allmänheten.

Det goda livet - områdesutveckling

I det pågående arbetet med områdesutveckling har ”Det goda livet Erikslund, Fagernäs och Norra Svartbyn” (fördjupad översiktsplan) antagits av kommunfullmäktige och vunnit laga kraft.

I det pågående arbetet med områdesutveckling har ”Det goda livet Erikslund, Fagernäs och Norra Svartbyn” (fördjupad översiktsplan) antagits av kommunfullmäktige och vunnit laga kraft. I samband med framtagande av den fördjupad översiktsplanen för Erikslund, Fagernäs och Norra Svartbyn har nyutveckling skett av innehåll och den systematik som används. Utvecklingsarbetet har tagit fram metoder och dialogformer för bred medborgardialog, utredningar och nulägesbeskrivningar. Metodiken används fortsatt i pågående stadsdelsutvecklingsarbete för Gruvberget, S Svartbyn och Torpgärdan. Denna har varit ute på samråd under året. Samrådet har innehållit ett allmänt gränssnitt med lättillgänglig grafik och med ett språk som riktar sig till olika grupper. Särskild återkoppling har även skett till de förskolor och skolor som deltagit i dialogarbetet. En del i metodiken är att genom Bodens socioekonomiska karta följa demografisk utveckling och livsvillkor i Bodens områden och stadsdelar, genom kartans två demografiska och sju socioekonomiska indikatorer. Den samlade metodiken i områdesutveckling ger riktning, innehåller utvecklingsförslag och handlingsplaner för att främja medborgares närmiljö.

Stadsdelsutvecklingen Sveafältet och Lundagård pågår i konkreta åtgärder bland annat i området Blåklockan. Vidare har ett förslag till gestaltningsprogram antagits under året.

I Edeforsbygden pågår en särskild satsning på områdesutveckling, med utgångspunkt i de behov som togs fram i samband med projektet Vision 2030. Satsningen är till delar finansierad med externa medel och innehåller bland annat insatser för att utreda återställande våtmarker (LONA-ansökan), utveckling av kulturföreningar i samverkan samt framtagande av aktiviteter riktade mot ungdomar och ungdomars engagemang i den lokala samhällsutvecklingen. Ytterligare LONA- ansökningar har genomförts för omhändertagande av den förstudie/utredning som gjorts.

I Råneå älvdal drivs också projekt och insatser med koppling till områdesutveckling. Som exempel kan nämnas satsningar på ökad inflyttning genom bland annat tillskapandet av nya tomter samt ett uppmärksammat projekt kring kartläggning och aktivering av hus som i dagsläget står outnyttjade. Visioner i norr 2 genom rådet för Hållbara städer har genomförts och tar avstamp i kartläggningen inom projektet Växa Tillsammans samt slutsatserna från Visioner i norr 1.

Inflyttning och attraktivitet

För att Boden ska växa och utvecklas är det avgörande att kommunen aktivt arbetar med att underlätta för potentiella inflyttare att välja kommunen som ort att flytta till. Inflyttningsservice etablering innebär att individer och familjer får stöd att flytta och därmed underlättas integration och etablering. Inflyttningsservice har under 2024 fortsatt arbeta utifrån familjers och individers flyttkedja och har förbättrat tidigare framtagna processerna för att sömlöst integrera insatserna. Arbetet sker fortlöpande genom behovsstyrd stöttning och guidning med hjälp av omfattande lokala nätverk och samarbete såväl inom den kommunala organisationen som med civilsamhället. Ytterligare gemensamma processer finns identifierade och utvecklas vidare. Inflyttningsservice har uppskattningsvis varit i personlig kontakt med fler än 110 individer.

Flyttatillboden.se är en viktig första del av flyttkedjan där en nära nog komplett sida har utformats med relevant information om skola, förskola, bostäder och Bodens fritids- och föreningsliv samt detaljerad presentation av 31 bostadsområden. Intresse kan lämnas, vilket automatiskt matchas mot arbetsgivare i Boden som registrerat sitt behov. Under 2024 hade hemsidan 367 433 unika besökare och 1 432 personer har anmält sitt intresse att flytta till Boden. Under hösten har även ett RPA projekt (Robotic process automation) genomförts för att ytterligare förbättra matchningsfunktionen. Denna funktion lanseras under kvartal 1 under 2025.

Betydelsefull samverkan med Trafikverket

Under året har kommunen haft ett nära samarbete med Trafikverket i ett flertal gemensamma trafikutredningar kopplat till den samhällsomställning som pågår. Ett exempel är den framtagna Trafikmodellen för Boden och Sävast, där Trafikverket deltagit i arbetet. Deras deltagande har säkerställt att modellen är kompatibel med den nationella prognosmodellen, vilket gör det möjligt att på ett enkelt dela data mellan varandra i analysarbeten. Modellen har redan använts och uppdaterats av Trafikverket med prognoser och analyser kopplade till utredningen av den kommande dubbelspårsutbyggnaden mellan Luleå och Boden. Trafikverket och kommunen har också genomfört gemensamma trafikanalyser till korsningspunkter längs väg 97 i centrala Boden samt gång- och cykeltrafik.

Dialog om gränsöverskridande trafik

Deltagande har skett i Bothnian Arc, som är det Finsk/Svenska påverkansarbetet för att möjliggöra gränsöverskridande trafik mellan Finland och Sverige. Elektrifieringen av den sista delen på finska sidan har slutförts. Under året har ombyggnation av järnvägsbron över Torne älv samt bygge av perrong för finska persontåg på Haparanda Resecentrum påbörjats. Planen är att gränsöverskridande trafik via Haparanda skall starta under 2025.

Aktivt detaljplanearbete och markförsäljningar

Ett arbete pågår kontinuerligt med att skapa och upprätthålla en god mark- och planberedskap. Under året har detaljplanarbete för utvecklingen av Boden Cleantech Center påbörjats där området ska utvecklas till ett nytt innovationscentrum inom miljö- och återvinningsteknik. Detaljplanen för Brännastrand (hotell) har varit ute på granskning, så också detaljplanen för Väster om Nejlikan (handel).

Under året har några stora viktiga markförrättningar inom Boden Industrial Park och dess tillhörande infrastrukturkorridor vunnit laga kraft, däribland Stålverksfastigheten, Vätgasfastigheten och Järnvägsfastigheten. Stålverks- och vätgasfastigheten har sålts till Stegra paketerade i bolag. Arbetet med att implementera den antagna Markpolicyn pågår också.

Kommunen märker ett ökat tryck på etableringsförfrågningar. Processer för inkomna förfrågningar från exploatörer och etablerare har därför fortsatt att utvecklas i syfte att kvalitetssäkra och effektivisera handläggningen av inkomna förfrågningar samt att skapa bättre samverkan inom de kommunala förvaltnings- och bolagsorganisationerna. Arbete med att implementera ett nytt ärendehanteringssystem har också genomförts och systemet har tagits i drift vid årsskiftet.

Allt fler entreprenörsbostäder

Stegras etablering innebär att ett stort antal tillfälliga bostäder behöver tillskapas. Initialt behövs minst 3 000 bostäder för de som ska arbeta i projektet. Under året ett flertal bygglov för tillfälliga bostäder prövats. I dagsläget finns laga kraft vunna beslut för ca 1 600 bostäder. Det första området som färdigställdes var Nylandsbäcken med 132 rum, medan Slipvägen 1 med 600 platser togs i bruk under senhösten. För närvarande pågår byggnation av 700 entreprenörsbostäder i Sävast vid Boden Business Park. Dessa kommer att tas i bruk vartefter de färdigställs. Hela området bedöms vara färdigställt innan sommaren 2026.

Bygglovet för tillfälliga bostäder vid Fruktvägen blev överklagat, vilket medfört att mark- och miljödomstolen har upphävt bygglovet med motivering att naturvärdesinventeringen samt dagvattenfrågan inte var tillräckligt utredda. Stegra har möjlighet att komplettera ansökan med vad som efterfrågas för att pröva ärendet på nytt.

Takten på nybyggnation av bostadshus behöver öka

Etableringen på Boden Industrial Park innebär att ett stort antal bostäder behöver tillskapas i kommunen. Förutom tillfälliga lösningar krävs tillskott av permanenta bostäder. Under 2023 färdigställdes flerbostadshus med ca 150 lägenheter. Under året har ett stort fokus legat på att möjliggöra för mer bostadsbyggande. Just nu pågår nybyggnation av ett flertal flerbostadshus i tätorten. Med dessa tillskapas ytterligare cirka 180 lägenheter. Detta tillskott är positivt men takten på nybyggnation behöver öka för att behoven ska kunna täckas. Gällande enbostadshus har i stort sett byggandet avstannat. Detta beror till stor del på konjunkturen men även på att det råder brist på småhustomter. Arbetet med det antagna Bostadsförsörjningsprogrammet pågår genom implementering av dess mål och insatser.

Hållbar mobilitet och tillgänglighet vid Boden Industrial Park

Arbetet med EU-projektet Hållbar mobilitet och tillgänglighet till Bodens nya industriområde fortskrider. Säkerställandet av busshållplatser i norra Svartbyn pågår och projektering av gång- och cykelbanor påbörjas i närtid. Bodens kommun blev uttagen till ”Europa i min region”, vilket är en gemensam informationskampanj som visar hur EU:s investeringar används och gör lokal nytta. Sverige hade ett 70-tal projekt med och Boden blev uttagen att tävla som en av sju projekt med chans att tävla vidare i Tyskland. Projektet gick inte vidare i tävlingen, men som resultat av deltagandet finns nu en fantastisk film som förklarar det EU-projekt som kommunen genomför.

Kommunen har också blivit uppmärksammad av Svensk Kollektivtrafik för arbetet med kollektivtrafik och omställningen till ett hållbart samhälle har fått beröm.

Mötesplatsen Seniortorget i gång

Inom ramen för kommunens mål gällande samhällsomvandlingen och det offentliga rummet har en

mötesplats för seniorer i de lokaler som ursprungligen byggdes för dagverksamhet vid Garnis korttidsboende tillskapats. Verksamheten benämns Seniortorget och i lokalerna finns bland annat träningskök, samlingslokal med AV-utrustning och hörslinga, kontorsliknande aktivitetsrum samt stora öppna ytor för gemenskap. Verksamheten öppnade för besökare under januari och har fått ett mycket positivt bemötande.

Samordnat flyktingmottagande av ukrainare

Under 2024 har ett viktigt arbete genomförts för att möjliggöra för de ukrainare som önskat stanna kvar i Boden. Genom flyktingmottagningen har ett samarbete skett med hyresvärdar i kommunen, i syfte att nya Bodensare ska kunna bosätta sig här. Det innovativa i arbetet har varit att se till hela människan och erbjuda helhetslösningar för insatser som även inkluderat boende. Detta har varit avgörande för att skapa goda livsmöjligheter i Boden och få ukrainarna att stanna och trivas i kommunen.

Akuta utmaningar med elevernas psykiska ohälsa och skolfrånvaro

Sveriges kommuners och regioners rapport ”Nuläge och utmaningar i elevhälsan 2024" visar att elevernas psykiska ohälsa och problematiska skolfrånvaro är en av de mest akuta utmaningarna för elevhälsan, vilken stämmer överens med elevhälsans bild i Boden. Detta kräver ett starkt fokus på förebyggande och hälsofrämjande insatser, men även tillgång till tidiga insatser och behandling för elever som behöver det. Rapporten betonar vikten av samverkan mellan skolan, elevhälsan och andra aktörer för att skapa en helhetsorienterad och effektiv elevhälsa där tydliga rutiner och strukturer finns för samverkan mellan olika aktörer. I Boden finns ett etablerat och väl fungerande samverkansforum mellan Regionen, Socialtjänsten och skola/elevhälsa med mötesforum för dialog och kunskapsutbyte.

Boden en pionjärstad i Viable Cities

I slutet av året har kommunen i partnerskap med de kommunala bolagen Boden Business Park AB, Bodens Energi AB, Bodens Näringsfastigheter AB, Bodenbo samt Naturskyddsföreningen, RISE och Stegra blivit beviljade att utgöra en pionjärsstad i Viable Cities satsning Klimatneutrala Städer 2030. Detta bedöms accelerera klimatomställningsarbetet och möjliggöra nya arenor för kompetenshöjning och samverkan gällande minskad klimatpåverkan och energieffektivisering för verksamheterna.

Pågående utredningar kring PFAS-föroreningar

Utredningar pågår vid flera områden i kommunen med konstaterad förorening. Det är långa processer som tar tid, men tydlig progression finns. Fortsatt dialog förs med Försvarsmakten för att driva på provtagning och sanering av AF1-området. Kommunen ser kontinuerligt över och följer upp objekt med behov av sanering. Beställningar av markundersökningar där misstanke om föroreningar finns har genomförts. Dialog har förts med Livsmedelsverket utifrån uppmätta halter av PFAS i fisk och fortsatt utredning har genomförts. Kommunen tillhandahåller PFAS-förorenad mark för ett forskningsprojekt som drivs av Luleå tekniska universitet i syfte att hitta nya metoder att rena PFAS i grundvatten. Kommunen har även bidragit med provtagning i projektet.

Betydelsefull samverkan med näringslivet i kompetensförsörjningsarbetet

En identifierad utmaning i samhällsomställningen är den snabba befolkningsökningen som behövs. För att bidra till detta pågår arbete med att utveckla arbetsgivares strategiska kompetensförsörjningsarbete inom de fyra områdena; Analys och samordning av arbetsgivares kompetensbehov, Kompetensattraktion, Utökat arbetskraftsutbud samt Utbildningssystemet. Detta görs i samverkan med Försvarsmakten, Stegra samt de små och medelstora företagen i samverkan med

det kommunala bolaget Boden Businesspark. Pågående projekt handlar om analys av kompetensbehov, få fler studenter att få arbetslivskoppling, Boden som ett hållbart centrum för utbildning, affärsutveckling och innovation (Boden sustainability center) och samverkan Boden-Luleå för en stärkt attraktion för våra jobb.

Fler elkunder och större driftstörningar

Elförsäljningen har ökat jämfört med föregående år. Det beror till stor del på en kall vinter i kombination med en ökad kundstock hos främst företagskunderna. Under 2020 hade Bodens Energi 183 nya anslutningsärenden till elnätet. Under 2024 var siffran över 350 anslutningsärenden, vilket är en indikation på att Boden växer och blir mer attraktivt att etablera sig i.

Under året har tre större driftstörningar inträffat på elnätet. I januari orsakade sträng kyla ett fyra timmar långt strömavbrott i Harads. Under februari drabbade stormen Ingunn Norrbotten med mycket kraftig vind, vilket ledde till ett flertal parallella strömavbrott runt om i Boden, emellertid inga långvariga avbrott. Under juni månad orsakade vind och åska tre avbrott i Harads vilket fick ett följdfel i en kraftstation. Detta orsakade en spänningshöjning i elnätet och förde med sig skador hos flera kunder i området.

Tillgången till brännbart restavfall har minskat på grund av ökad konkurrens av importavfall samt en lägre konsumtion och färre byggnationer. På biobränslesidan sker nu export till Finland av både spill från sågverksindustrin som vidareförädlas till träpellets och av trädelar och avverkningsrester, då importen från Ryssland har stoppats. Detta leder till kraftiga ökningar av biobränslepriserna.

Nybyggnation och renoveringar av befintliga lägenheter

Utöver den ordinarie verksamheten har Stiftelsen Bodenbo under året byggt 146 nya lägenheter som är färdiga för inflyttning från och med februari 2025. Det genomförs också ett större ROT-projekt där 54 lägenheter renoveras. Det innebär bland annat att lägenheterna får nya avlopp och att ny el dras.

Väsentliga personalförhållanden

Antal anställda

Kommunen	2024			2023			2022		
	Alla	Kvinnor	Män	Alla	Kvinnor	Män	Alla	Kvinnor	Män
Antal anställda									
Anställda, antal tills vidare	**2 217**	1 640	577	**2 217**	1 634	583	**2 200**	1 619	581
Anställda, antal visstid	**335**	240	95	**385**	266	119	**295**	201	94
Anställda, antal timavlönade	**562**	323	239	**572**	324	248	**622**	373	249
Anställda, andel tills vidare heltider	**89,4**	88,8	91,3	**89,2**	88,6	90,7	**86,7**	86,3	87,8

Koncernen	2024			2023			2022		
	Alla	Kvinnor	Män	Alla	Kvinnor	Män	Alla	Kvinnor	Män
Antal anställda koncernen									
Anställda, antal tills vidare	**2 380**	1 691	689	**2 368**	1 679	689	**2 357**	1 664	693

Det totala antalet tillsvidareanställda är oförändrat jämfört med föregående år, men består av både ökningar och minskningar inom de olika förvaltningarna. Ökningen av andelen tills vidare anställda med heltid har mattats av efter flera år av successiv ökande andel. För 2024 uppnåddes 89,4% för kommunen som organisation och för Socialförvaltningen var andelen heltider 79,8%.

Arbetsmarknad- och utbildningsförvaltningen har ökat med 41 medarbetare sedan 2022. Det har varit en ökning av tillsvidareanställda och en minskning av tidsbegränsade på grund av satsningar på interna utbildningar till barnskötare och resurspedagoger. Under 2023 genomfördes tillfällig utökning av bemanning på grund av stadsbidrag, resurser till akutskolor utöver ordinarie bemanning. En utökning av grundbemanning på Jobbcenter samt utökning av biträdande rektorer. Jämfört med 2023 har ökningen endast varit en tillsvidareanställning.

Socialförvaltningen har successivt minskat antalet tillsvidareanställda under perioden 2022 till 2024 med 53 medarbetare. Under 2024 har organisationsförändringar genomförts vilket inneburit viss övertalighet inom några verksamheter. Antalet visstidsanställda har ökat jämfört under perioden 2022 till 2024 med 74 medarbetare medan antalet timanställda minskat med ca 45 medarbetare.

Samhällsbyggnadsförvaltningen och Kommunledningsförvaltningen har ökat med 15 respektive 18 medarbetare jämfört med 2022, dessa två förvaltningar har ökat till största delen på grund av arbetet med samhällsomställningen.

Personalomsättning

Kommunen	2024	2023	2022	2021
Avgångar	238	270	272	191
Egen begäran	179	190	156	122
Pension	46	33	71	42
- varav avtalspension	44	30	71	39
- varav sjukersättning	2	3		3
Annan orsak	6	47	45	27
Inkl pension/sjukersättning	10,8%	12,1%	12,7%	9,2%

Avgångar "annan orsak" är medarbetare som exempelvis bytt arbete inom kommunen, medarbetare som inte angett någon orsak samt i vissa fall avslut som arbetsgivare initierat

Exkl pension/sjukersättning	8,4%	8,9%	7,6%	6,5%
Egen begäran	8,4%	8,5%	7,3%	5,9%
Snittanställda ack	2 212,2	2 235,4	2 139,2	2 078,8
Nyanställda	921	496	299	233

Personalomsättningen har varierat över tid och högsta personalomsättningen hade kommunen 2022 då både Socialförvaltningen och Samhällsbyggnadsförvaltningen hade över 10%. Det finns en osäkerhetsfaktor 2024 då anställningsnummer har ändrats i personalsystemet vilket kan påverka de olika förvaltningarnas statistik. Det har påbörjats ett arbete under 2024 för att digitalisera uppföljningen av avgångsorsaker, arbetsgivaren behöver kunna följa personalomsättningen på ett enklare och tydligare sätt 2025 och framåt.

Kompetensförsörjningen inom pendlingsområdet är utmanande. Konkurrens om arbetskraften pågår vilket innebär att medarbetare har större möjlighet att röra på sig inom organisationen men även till andra arbetsgivare. Den egna organisationen är i förändring på grund av den pågående samhällsomställningen och den demografiska utvecklingen. Det behövs nya kompetenser och befattningar samt fler medarbetare inom vissa verksamheter vilket påverkar personalomsättningen.

Antalet pensionsavgångar har varierat mellan åren. 2022 var det 71 som avslutade sin anställning med orsaken pension, 2023 var det 30 medarbetare och i år 2024 har 44 medarbetare avslutat sin tills vidare anställning med orsaken pension. Den höjda pensionsåldern kan komma att påverka personalomsättningen de kommande åren när pensionsåldern successivt höjs.

Under året har 3 personer avslutat sin anställning hos Bodens Energi AB, samtidigt som 16 personer har nyanställts. Utökningen av anställda är ett resultat av en framtidsinriktad rekryteringsstrategi och består bland annat av en strategisk upphandlare, en verksamhetsutvecklare samt en säkerhetssamordnare. Inom Boden Business Park AB har det skett en del personalomsättning med en överflyttning från den kommunala förvaltningen och två nyrekryteringar genomförda.

Sjukfrånvaro helår

Kommunen	**2024**			**2023**			**2022**		
	Alla	**Kvinnor**	**Män**	**Alla**	**Kvinnor**	**Män**	**Alla**	**Kvinnor**	**Män**
Sjukfrånvaro	**5,6**	6,0	4,5	**5,7**	6,2	4,5	**6,4**	7,1	4,9
Korttidssjukfrånvaro, andel	**3,0**	3,1	2,6	**3,2**	3,3	2,8	**3,5**	3,7	3,0
Långtidssjukfrånvaro > 59 dgr, andel	**1,7**	2,0	1,2	**1,7**	2,0	1,0	**2,1**	2,4	1,4

Kommunen	**2024**	**2023**	**2022**
Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen	5,3 %	5,5 %	6,4 %
Kommunledningsförvaltningen	2,2 %	2,0 %	2,9 %
Samhällsbyggnadsförvaltningen	4,5 %	5,1 %	5,9 %
Socialförvaltningen	6,8 %	6,8 %	7,7 %

Den totala sjukfrånvaron för 2024 har fortsatt att minska från 6,4% 2022 till 5,6% 2024. Samtliga förvaltningar inom kommunen har lägre sjuktal jämfört med 2022. En förklaring till det minskande sjuktalet beror delvis på att några verksamheter kan arbeta hemifrån vid symtom vilket bidrar till minskad smittspridning men också möjlighet att arbeta trots lindriga sjukdomssymtom. Vid en

jämförelse med övriga kommuner i Norrbotten så har Bodens kommun den lägsta sjukfrånvaron ackumulerat för året och alla anställda. En sjukskrivnings procent på 4 % motsvarar i snitt 9 sjukfrånvarodagar/anställd och var ett riktmärke inom Försäkringskassan under ett antal år. Utifrån 2024 års sjuktal på 5,8% skulle det motsvara 12 ½ sjukfrånvarodagar/anställd.

2024 Kommunen	Sjukfrv %, ackumulerat	Korttidssjukfrv % ackumulerat	Långtidssjukfrv % ackumulerat	Sjukfrånvaro >59 dagar % ackumulerat
Åldersintervall	**5,7**	**3,1**	**2,6**	**1,7**
<=29	5,6	3,7	1,8	0,9
30 - 49	5,4	3,0	2,4	1,6
50 -	5,9	3,0	2,7	2,1

Mönster över tid är att åldersgruppen 50 år och äldre har den högsta totala sjukfrånvaron, men den har minskat varje år sedan 2022. Åldersgruppen 29 år och yngre har den högsta korttidssjukfrånvaron, men även den har successivt minskat sedan 2022. Arbetsmarknad- och utbildningsförvaltningen har, utifrån sjukfrånvarostatistiken, startat en insats för åldersgruppen 18–25 år tillsammans med företagshälsan för att kartlägga och förebygga ohälsa och sjukskrivning i den åldersgruppen.

2024 Koncernen	Sjukfrv %, ackumulerat	Korttidssjukfrv % ackumulerat	Långtidssjukfrv % ackumulerat	Sjukfrånvaro >59 dagar % ackumulerat
Åldersintervall	5,5%	3,0%	2,5%	1,7%
<=29	5,9%	3,6%	1,7%	1,3%
30 - 49	5,2%	2,8%	2,3%	1,5%
50 -	5,8%	3,0%	2,8%	2,0%

Kön

2024 Kommunen	Sjukfrv %, ackumulerat	Korttidssjukfrv % ackumulerat	Långtidssjukfrv % ackumulerat	Sjukfrånvaro >59 dagar % ackumulerat
Alla kön	5,7%	3,1%	2,6%	1,7%
Kvinnor	6,1%	3,3%	2,9%	2,0%
Män	4,6%	2,6%	1,9%	1,2%

Kvinnor har fortsatt högre sjukfrånvaro än män, men skillnaden har minskat något de sista åren. Korttidssjukfrånvaron har minskat för både kvinnor och män sedan 2022. Sjukfrånvaron skiljer sig åt mellan förvaltningarna och till viss del kan det förklaras genom att flera stora yrkesgrupper har kontaktyrken. I kontaktyrken är medarbetarna utsatt för högre smittorisk jämfört med andra yrkesgrupper. Det är heller inte lämpligt att vara på arbetet vid olika sjukdomssymtom, detta sammantaget påverkar sjukfrånvarostatistiken. Grupper som har möjlighet att arbeta på distans uppvisar lägre sjukfrånvaro då de kan arbeta även vid lättare sjukdomssymtom och då de kan bidra till begränsad smittspridning i arbetsgruppen.

Attraktiv arbetsgivare och kompetensförsörjning

Kompetensförsörjningsfrågorna har haft en fortsatt hög prioritet inom förvaltningarna. Störst utmaningar har vård, omsorg och skola och vissa specialistbefattningar inom Samhällsbyggnadsförvaltningen. Särskilt utmanande har sommarbemanningen inom flera av

Socialförvaltningens verksamhetsområden varit under 2024 när antalet sökande till vikariaten inte varit tillräcklig. Socialförvaltningen har påbörjat ett stort utvecklingsarbete för att möta framtidens utmaningar med att attrahera nya medarbetare.

I juni 2024 beslutade Kommunfullmäktige en ny riktlinje för strategisk kompetensförsörjning, med syftet att öka tydlighet i styrning, ansvar, roller och organisering inom området. Utifrån den nya riktlinjen har ett processarbete påbörjats ”Kraftsamling kompetensförsörjning”, där första steget är ett fakta- och analysarbete som ska ge underlag till handlingsplaner och politikens framtagande av mål och framgångsfaktorer. Ett pågående utvecklingsområde inom kompetensförsörjning är att introduktion, inskolning och kompetensutveckling ska vara anpassat efter de behov som verksamheterna har. 2023 genomfördes upphandling av en lärportal och under 2024 har steg 1 i implementeringen påbörjats för alla chefer och en verksamhet inom Socialförvaltningen. Syftet med lärportalen är att öka förutsättningarna för lärande.

Införandet av 11 timmars sammanhängande dygnsvila är infört i verksamheterna sedan 1 oktober 2023. Förändringen har varit omfattande och påverkat schemaläggning, bemanning samt krav på systemstöd och uppföljning. Det finns regler om ett dispensförfarande vid verksamhetsmässiga skäl. Under 2024 fick Bodens kommun två dispensansökningar beviljade av Arbetstidsnämnden. Kommunstyrelsen har även tagit beslut om avsteg gällande två ärenden inom personlig assistans.

Parallellt med förändringen av dygnsvila har en styr- och arbetsgrupp arbetat med arbetstidsfrågor och systemimplementering, Timecare, i Socialförvaltningen. Implementeringen ska på sikt även omfatta övriga förvaltningar som har medarbetare med oregelbunden arbetstid.

Under 2024 har de centrala kollektivavtalsparterna tecknat nya huvudöverenskommelser. Avtalstiden var ett år för samtliga avtal, vilket är en kort avtalsperiod. Avtalen innehåller flera förändringar och målsättningar som under året ska omhändertas. I huvudöverenskommelserna angavs nivåer för löneöversyn 2024. Trots en omfattande avtalsrörelse har medarbetarna fått sina nya löner utbetalda enligt tidplan. För medarbetare inom vårdförbundets avtalsområde utbetalades ny lön under hösten, då det avtalet blev klart senare än övriga avtalsområden.

I december 2023 hade alla förvaltningar genomfört Chefoskopet, en metod som kartlägger chefers organisatoriska förutsättningar. Under 2024 har arbete pågått med att ta fram handlingsplaner för det fortsatta utvecklingsarbetet. Alla chefer har fått en dragning av rapporten ”Chefoskopet 2023”, samt en föreläsning om organisatoriska förutsättningar. Kommunstyrelsens arbetsutskott har fått ta del av samma upplägg.

I början av april mottog Bodens kommun ett varsel om stridsåtgärder från fackförbundet Kommunal. Om de centrala parterna inte nådde en avtalsöverenskommelse skulle strejk utbryta den 18 april 2024 inom ett antal av Kommunal utpekade verksamheter. Krisledningsgrupperna inom berörda förvaltningar aktiverades samt en beslutsgrupp på kommunövergripande nivå. De centrala parterna enades i tid vilket innebar att inga stridsåtgärder aktiverades.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Med utgångspunkt från visionen och styrmodellen fastställer kommunfullmäktige varje år en strategisk plan. Den innehåller planeringsförutsättningar, vision, värdegrund, fokusområden med tillhörande mål och uppdrag, ekonomiska ramar till nämnderna samt ägardirektiv till bolagen och inriktningar till stiftelsen. Beslut om den strategiska planen och dess innehåll föregås av en dialog mellan budgetberedningen och nämnderna.

Den styrmodell som använts sedan 2018 innehåller från och med 2023 fyra utvecklingsområden. Dessa är:

- Livsmiljö
- Offentliga rummet
- Näringsliv och kompetensförsörjning
- Infrastruktur

Bodens kommun tillämpar mål- och resultatstyrning i kombination med tillitsbaserad styrning. Syftet är att styra kommunens resurser så effektivt som möjligt för att ge mesta möjliga nytta för medborgarna. Tillitsbaserad styrning ger utrymme för nämnderna att utifrån det som är reglerat i lagar och föreskrifter, samt med utgångspunkt i kommunfullmäktiges mål, anpassa hur man arbetar med att nå målen inom sitt specifika verksamhetsområde. Den tillitsbaserade styrningen ger även större handlingsutrymme för de olika nämnderna och verksamheterna kring hur man ska arbeta med att uppnå de politiskt uppsatta målen.

Inför ny mandatperiod görs en omvärldsanalys som ska visa de långsiktiga trender och utmaningar som kommunen står inför. Trenderna ska ligga till grund för utvecklingsområden som är särskilt viktiga för kommunens utveckling kommande år och för att nå den långsiktiga visionen. Utvecklingsområdena utgör basen i den strategiska planen och avsikten är att de ska gälla under hela mandatperioden.

Inom varje utvecklingsområde finns kommunfullmäktiges prioriterade mål. Målen är i de flesta fall så kallade utvecklingsmål, som beskriver en framtidsbild och ett önskvärt slutläge. Uppföljningen av målen sker i samband med delårsuppföljningen i augusti samt vid årets slut till årsredovisningen. Även om målen och graden av måluppfyllelse följs upp årligen är det viktigt att påpeka att målen är tänkta att uppnås till 2026, det vill säga vid utgången av mandatperioden. Till en stor del av målen beslutar också fullmäktige om obligatoriska framgångsfaktorer som varje nämnd ska adressera i sina verksamhetsplaner. Möjlighet finns att göra avsteg från dessa om de inte tydligt kan kopplas till nämndens verksamhetsområden. Som komplement till målen fastställer kommunfullmäktige även uppdrag till nämnderna under respektive utvecklingsområde.

Nämnderna fastställer både obligatoriska och egna framgångsfaktorer i sina verksamhetsplaner. Framgångsfaktorerna ska beskriva hur man avser arbeta för att uppnå de olika målen inom utvecklingsområdena. Det innebär att varje framgångsfaktor är kopplad till ett mål inom ett utvecklingsområde. När respektive nämnd fastställt framgångsfaktorer i verksamhetsplanen tar förvaltningen fram aktiviteter, som kopplas till varje framgångsfaktor och som sedan sin tur ska genomföras. I verksamhetsplanen anges även mått (nyckeltal) och/eller en metod för uppföljning (till exempel workshop, enkät, intervju) som kopplas till respektive framgångsfaktor och som utgör grunden till bedömningen av dessa vid uppföljningstillfällena. Aktivitetsnivån följs upp och utvärderas av respektive förvaltning.

Uppföljning

Uppföljningen till kommunfullmäktige och kommunstyrelsen består av årsredovisning, delårsrapporter och månadsrapporter. Uppföljning av hela strategiska planen sker i delårsrapporten per augusti samt i årsredovisningen. Nämndernas verksamhetsplaner följs upp i verksamhetsberättelser i samband med delårsrapport och årsredovisning. I den förenklade delårsrapporten efter april sker endast uppföljning

av ekonomin. Övriga uppdrag än de som framgår i strategiska planen rapporteras till fullmäktige separat en gång per år.

De mål som finns inom respektive utvecklingsområde kräver en omfattande uppföljning med mer analyser, då de flesta av målen beskriver ett framtida tillstånd utifrån ett kvalitativt perspektiv. Det innebär att uppföljningen av målen i strategisk plan baseras på en kombination av kvantitativa och kvalitativa data samt annan information, genom bland annat olika nyckeltal kopplade till respektive mål inom utvecklingsområdena. Detta kombineras även med andra metoder och inte minst med en värdering och analys av respektive nämnds uppföljning av sin verksamhetsplan, sina framgångsfaktorer och aktiviteter. Från och med 2024 har fem av målen inom de fyra utvecklingsområdena valts ut som mål för god ekonomisk hushållning i det verksamhetsmässiga perspektivet. Dessa mål analyseras djupare i avsnittet *God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning*, men finns också med i den totala sammanställningen i avsnittet *Kommunfullmäktiges beslutade mål.* Målvärden för innevarande år och för mandatperiodens slut har arbetats in i uppföljningsrapporteringen under året.

På nämndsnivå kommer främst arbetet med framgångsfaktorerna att följas upp och en bedömning av framgångsfaktorns bidrag till måluppfyllelse på kommunövergripande nivå göras utifrån de mått eller metoder för uppföljning som valts. Värderingen sker utifrån en tregradig skala. Sammantaget har därmed analysen och bedömningen av graden av måluppfyllelse på kommunövergripande nivå baserats på en samlad värdering av en mängd indikatorer och nyckeltal, uppföljning och analys av respektive nämnds verksamhetsplan, samt annan tillgänglig och relevant information och data.

Styrdokument för styrning och uppföljning

Det övergripande styrdokumentet avseende styrning och uppföljning är det av kommunfullmäktige beslutade riktlinjerna för styrning och uppföljning inom Bodens kommun. Riktlinjerna beskriver bland annat hur kommunfullmäktige, med utgångspunkt i strategisk plan, styr nämnderna genom mål, budget och uppdrag. Riktlinjerna definierar vidare de olika styrnivåerna – kommunfullmäktige, nämnd/styrelse, förvaltning, samt kopplat till detta vilka olika styrdokument som hör till respektive styrnivå. Riktlinjerna definierar också de olika typer av styrdokument som förekommer inom kommunen.

Som komplement till kommunens strategiska plan, samt respektive nämnds verksamhetsplan, finns vidare ett antal andra kommunövergripande styrdokument som kopplar till styrning och uppföljning. Dessa är bland annat fördjupade översiktsplaner, de lokala miljömålen och Borgmästaravtalet. Ett antal av dessa innehåller verksamhetsmässiga mål som på olika sätt styr olika verksamheter och de är alla föremål för någon form av uppföljning, inte nödvändigtvis årlig. Från och med 2023 finns miljömålen enbart med i strategisk plan och de grundar sig på den inriktningstext som finns i dokumentet som beskriver de lokala miljömålen.

För den verksamhet som drivs i företagsform sker fullmäktiges styrning i huvudsak genom kommunens företagspolicy, bolagsordningar och ägardirektiv där utgångspunkten är en långsiktigt god ekonomisk hushållning. Strategisk plan innehåller ägardirektiven där det redogörs för vilken inriktning fullmäktige vill ha på bolagens verksamhet under planperioden. Hur styrelserna avser att nå inriktningarna ska redovisas till fullmäktige i verksamhetsplanerna med uppföljning i verksamhetsberättelserna.

Intern kontroll

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att upprätthålla en god intern kontroll och nämnderna ansvarar för den interna kontrollen inom sina respektive verksamhetsområden. Nämndernas internkontrollplaner bygger i sin helhet på riskbedömningar av de egna verksamhetsområdena där de största riskerna tas med i planen.

Nämnderna tar fram och beslutar om en internkontrollplan som innehåller kontrollmoment, kontrollansvar, metod och tidplan för genomförande av kontroller. Nämndernas planer för det kommande året delges kommunfullmäktige tillsammans med verksamhetsplanerna.

En sammanfattning av nämndernas uppföljning av de interna kontrollplanerna redovisas till kommunstyrelsen i samband med delårsuppföljningen per augusti och i samband med helårsuppföljningen vid årets slut. Respektive förvaltningschef är skyldig att återrapportera direkt till nämnden om brister identifieras i den interna kontrollen mellan rapporteringstillfällena. Kommunstyrelsen utvärderar kommunens samlade system för intern kontroll med utgångspunkt från nämndernas uppföljning och beslutar om förbättringar i de fall sådana är nödvändiga.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Bodens kommun ska ha god ekonomisk hushållning både i ett verksamhetsmässigt och i ett finansiellt perspektiv. Verksamhetsperspektivet visar förmågan att bedriva en verksamhet som ständigt utvecklas utifrån omvärldens krav så att resurserna används till rätt saker och på ett ändamålsenligt sätt. Det finansiella perspektivet anger de ekonomiska förutsättningarna eller ramarna för den verksamhet som bedrivs. För kommunkoncernen finns mål i det finansiella perspektivet.

God ekonomisk hushållning i verksamhetsmässigt perspektiv

Nedan beskrivs de valda målsättningar som utgör målen för god ekonomisk hushållning i det verksamhetsmässiga perspektivet. Till respektive mål finns en analys av måluppfyllelsen och eventuella rekommendationer till det fortsatta arbetet. En sammanställning över bedömningarna finns i avsnittet *Utvärdering av god ekonomisk hushållning*.

Analys av måluppfyllelse

Alla bodensare har tillgång till en trygg, attraktiv och trivsam livsmiljö	Utfall	Prognos 2026

Analysen av Bodens kommuns insatser för att säkerställa en trygg, attraktiv och trivsam livsmiljö visar på ett omfattande och målinriktat arbete där flera framgångsfaktorer identifieras och efterlevs. Kommunens målsättning innefattar medborgardialog, trygghetsskapande åtgärder, förbättrad livsmiljö och en aktiv medborgarservice.

Kommunen arbetar utifrån tre centrala framgångsfaktorer: ett normmedvetet förhållningssätt till medborgardeltagande, skapandet av funktionella livsmiljöer och förebyggande insatser för att öka medborgarnas välmående och trygghet. Dessa insatser bedöms som viktiga för att nå de övergripande målen.

Implementeringen av en ny värdegrund inom de flesta verksamheter har bidragit till att stärka det gemensamma arbetssättet och ökad förståelse bland medarbetarna. Kontinuerlig uppföljning av efterlevnaden är avgörande för att säkerställa detta.

För- och grundskolan har utvecklat funktionsprogram för att säkerställa kvalitativa utbildningsmöjligheter. Fokus ligger på att skapa en trygg och likvärdig miljö för elever i alla åldrar, vilket ytterligare ska stärkas genom gymnasieskolans anpassning till arbetsmarknadens behov.

Kommunen är engagerad i trygghetsskapande initiativ, inklusive trafik- och säkerhetsåtgärder, samt samverkan med andra myndigheter. Det råder en aktiv dialog om den lokala tryggheten, och åtgärdsplaner för brottsförebyggande arbete har tagits fram.

Aktiva medborgardialoger genomförs för att engagera och inkludera medborgarna i utvecklingen av kommunala verksamheter, där stadsdelsutvecklingsprojekten är några exempel. Kommunen arbetar för att säkerställa att alla befolkningsgrupper, oavsett ålder eller funktionsvariation, är representerade i dialogen.

Nämndernas arbete för att främja ett aktivt kulturliv har lett till ökat medborgarengagemang och en känsla av tillhörighet. Aktiviteter som involverar medborgarna i kulturskapande och historiska evenemang är viktigt för den sociala sammanhållningen.

Resultaten från SCB:s medborgarundersökningar visar att Bodens invånare generellt är nöjda med kommunen som boendeort. Trygghetsnivåerna och medborgarnas upplevelse av säkerhet har

förbättrats ytterligare, vilket indikerar att de insatser som genomförts får en positiv respons och bidrar till att kommunen når målet.

Inom målområdet finns det en stark grund för vidareutveckling och förbättring. Fortsatt fokus på värdegrunden, medborgardialog, trygghetsskapande arbete och social inkludering förväntas bidra till att Bodens kommuns vision av en trygg och trivsam livsmiljö för alla invånare stärks ytterligare.

Målet bedöms som uppnått för 2024, tack vare det aktiva arbete som pågår inom den kommunala organisationen med en mångfald av åtgärder, där efterlevnaden av värdegrunden är en av dem. Det senaste utfallet i SCB:s medborgarundersökning visar till stor del förbättringar för de nyckeltal som används för att bedöma måluppfyllelsen och Boden ligger bättre till än snittet för alla kommuner. Här har Bodens kommun tillfredsställande värden inom flera mätetal som kan kopplas till målet. Det omfattande och viktiga arbete som bland annat pågår kopplat till trygghets- och folkhälsorådet och dess arbetsgrupper förväntas bidra till att målet också nås vid mandatperiodens slut.

Indikator	2022	2023	2024	Alla kommuner	Målnivå 2024	Målnivå 2026
SCB medborgarundersökning, Kommunen är en bra plats att bo och leva på, andel (%)	94,7	92,5	92,7	92,4	>alla kommuner	>alla kommuner
Kvinnor	94,7	91,9	95,6	93,1		
Män	94,8	93,1	89,9	91,7		
Livskvalitet – Kommunindex	-	63,0	-	55,0	60,0	62,0
SCB medborgarundersökning, Trygghet i samhället. Trygg utomhus i området där du bor när det är mörkt ute, andel (%)	78,2	81,1	85,3	78,0	>alla kommuner	>alla kommuner
Kvinnor	70,1	77,4	79,5	73,0		
Män	86,4	84,6	90,8	82,8		
SCB medborgarundersökning, Trygghet i samhället. Kommunen informerar bra vid samhällsstörningar, andel (%)	82,0	84,7	83,9	78,3	>alla kommuner	>alla kommuner
Kvinnor	82,2	84,9	78,8	78,6		
Män	81,7	84,5	88,8	78,0		

Kommunens service är tillgänglig, jämlik och jämställd	Utfall	Prognos 2026

Bodens kommun strävar efter en service som är tillgänglig, jämlik och jämställd genom att arbeta med fem centrala framgångsfaktorer riktade mot medborgardialog, jämställdhets- och mångfaldsarbete, motverka stereotypa könsmönster, utveckling av tjänsteutbud vid kommunens servicepunkter och digitala tjänster med hög tillgänglighet. Över lag bedöms dessa faktorer som i hög grad bidragande till måluppfyllelsen.

Att uppnå en balans mellan tillgänglighet, jämlikhet och jämställdhet är komplext och kräver både digitala och analoga interaktionsformer för att nå olika medborgargrupper. Ökningen av sociala medier och hög tillgänglighet i medborgarservice via telefon indikerar positiva trender i kommunens kommunikation och tillgång till information. Digitaliseringen har kraftigt förändrat förväntningarna på kommunal service, och Boden har utvecklat flera e-tjänster som underlättar medborgarnas interaktion med kommunen.

Utmaningar är mångfalden och att säkerställa att alla medborgargrupper blir representerade och inkluderade i kommunens tjänsteutbud och kommunikation. Det pågår kontinuerlig dialog med medborgarna, och Boden rankas bra i sammanhanget, men det finns fortfarande utrymme för förbättringar, särskilt kring medborgardialogens kvalitet och genomslagskraft.

Det pågående arbetet med jämställdhet och mångfald, inklusive utbildningar och strategier, ses också som viktiga inslag för att uppnå de uppsatta målen. Insatsen att anpassa kommunens verksamhet utifrån invånarnas behov och önskemål, samt strävan att göra digitaliseringen mer inkluderande och tillgänglig, befinner sig i fokus. Under hösten har också arbetet med jämställdhetsintegrering startats upp igen, där synliggörandet av jämställda förhållanden i de olika verksamheterna i form av olika nyckeltal och analysen av utfallet är och kommer att bli viktiga faktorer för den fortsatta utvecklingen.

Sammanfattningsvis visar analysen att Bodens kommuns arbete med tillgänglighet, jämlikhet och jämställdhet har gjort betydande framsteg men att fortsatt engagemang och utveckling är avgörande för att ytterligare förbättra kommunens service och inflytande för medborgarna. Målet bedöms som delvis uppfyllt för 2024, men med utgångspunkt i att majoriteten av framgångsfaktorerna som underbygger arbetet med målet bedöms bidra till stor del finns god potential till att målet nås under mandatperioden. Däremot finns fortfarande förbättringspotential inom flera av målets delområden.

Indikator	2022	2023	2024	Alla kommuner	Målnivå 2024	Målnivå 2026
SCB medborgarundersökning, Jämlikhet och integration. Kommunens arbete för att förbättra integration och delaktighet i samhället fungerar bra, andel	38,0	44,4	40,3	29,4	40,0	43,0
Kvinnor	37,3	43,2	38,2	27,3		
Män	38,7	45,6	42,7	31,4		
SCB medborgarundersökning, Jämlikhet och integration. Kommunens arbete för att minska diskriminering fungerar bra, andel	37,7	46,2	44,8	33,8	44,0	46,0
Kvinnor	34,0	34,0	42,9	29,5		
Män	41,1	57,4	46,5	37,9		
SCB medborgarundersökning, Förtroende. Kommunens anställda upplevs arbeta för kommunens bästa, andel	64,8	64,1	60,1	54,0	60,0	65,0
Kvinnor	70,5	64,5	53,4	53,9		
Män	59,6	63,8	65,8	54,1		
SCB medborgarundersökning, Bemötande, information och inflytande. Möjlighet att delta aktivt i arbetet med att utveckla kommunen fungerar bra, andel (%)	48,6	49,5	45,1	34,1	46,0	49,0

Kvinnor	52,7	55,4	50,7	35,2
Män	45,0	45,2	39,5	33,1

Boden har ett av landets bästa företagsklimat där företagen känner sig välkomna och har ett starkt stöd i sitt företagande	Utfall	Prognos 2026

Analysen av Bodens företagsklimat utifrån Svenskt Näringslivs ranking och olika initiativ som kommunen har genomfört visar att Boden trots en nedgång i rankingen, från plats 49 till 51, fortfarande har ett av landets bästa företagsklimat och är ledande i länet. Det sammanfattande omdömet bland företagarna är oförändrat på en hög nivå och ligger på 4,11, vilket indikerar att företagarna upplever en god service och gott bemötande från kommunen.

Kommunens arbete med att stödja företagande och etableringar grundar sig på två framgångsfaktorer: samsyn i verksamheterna och en systematiserad dialog mellan kommunen och företagen. Genom ett internt nätverk och frekventa träffar med politiker och tjänstepersoner främjas en ökad intern förståelse och kompetens. Flera aktiviteter, såsom upphandlingsskolor och företagslots, har introducerats för att stödja företagen mer effektivt.

En markpolicy har antagits för att säkerställa framtida markbehov, vilket är centralt för tillväxt och utveckling av både bostäder och företag. Det har också initierats en dialog med Stegra, Boliden och SSAB för att möta behoven inom kompetensförsörjning, något som är särskilt viktigt med tanke på den minskade tillgången på relevant kompetens som identifierades sedan tidigare.

Trots vissa områden som visar en nedgång – som tillgång till kompetens och väg- och transportinfrastruktur– arbetar kommunen aktivt med att förbättra dessa genom dialogmöten och företagsbesök. Företagarna upplever en ökad kvalitet när det kommer till mobilnät och bredband, kommunal service och tjänstemännens attityder, vilket förstärker det positiva klimatet som kommunen strävar efter.

Sammanfattningsvis bedöms målsättningen att skapa ett av de bästa företagsklimaten i landet vara uppnått under 2024 och det fortsatta arbetet med att främja samsyn och stödjande åtgärder för företagande indikerar en stabil grund för framtida framgångar. För att nå ytterligare utveckling krävs dock fortsatt fokus på dialog och kompetensutveckling, särskilt inom utbildningssektorn för att möta företagens behov av kompetens.

Indikator	2022	2023	2024	Alla kommuner	Målnivå 2024	Målnivå 2026
Företagsklimatet enligt Svenskt Näringsliv						
ranking	44	49	51			
ranking Norrland	2	2	3		1	1
sammanlagd bedömning	4,09	4,11	4,11		4,06	4,06
Företagsklimatet enligt Insikt, servicemätning av kommunernas myndighetsutövning	85	91	-	75	88	92
Liknande kommuner, övergripande	73	80	-			

Norrbottens läns kommuner	77	73	-

I Boden är kompetensförsörjningen god, flexibel och behovsstyrd, samt en väsentlig del av samhällsomställningen	Utfall	Prognos 2026

Analysen av kompetensförsörjningen i Boden fokuserar på säkerställandet av en god, flexibel och behovsstyrd utbildningsstruktur som möter både elevernas och branschens krav. För att uppnå detta arbetar gymnasieskolan med att anpassa programutbudet efter arbetsmarknadens behov och samhällsomställningens krav. Trots att vissa program har goda fyllnadsgrader, finns det exempelvis brist på elever i Vård- och omsorgsprogrammet, vilket indikerar att programutbudet inte alltid anpassas i linje med den höga efterfrågan på arbetskraft inom vårdsektorn, alternativt inte är tillräckligt attraktivt för eleverna att söka.

Boden har inlett flera insatser för att förbättra kompetensförsörjningen, inklusive marknadsföringsstrategier och samverkan med näringslivet och utbildningsinstitutioner. Det har etablerats nya samarbeten med Vuxenutbildningen södra Norrbotten och Luleå tekniska Universitet för att öka kvaliteten och tillgången på utbildning. En ny handlingsplan har tagits fram som fokuserar på tydlighet och samordning för att säkerställa att kommunen är en attraktiv arbetsgivare.

Under 2024 finns ett ökat fokus på att rekrytera och utbilda personal, särskilt inom vårdsektorn då det förväntas en ökning av nyanställda som flyttar till Boden. Projektet inflyttningsservice har visat sig givande och har potential att stärka den interna kompetensförsörjningen.

Samarbeten har etablerats mellan olika förvaltningar, vilket ökar förståelsen för arbetsmarknadens utmaningar och gör matchning av arbetskraft mer effektiv. Trots vissa framsteg, som positiva resultat från rekryteringsprojekt och ökad kompetensutveckling, finns det utmaningar kvar att hantera.

Sammanfattningsvis är målet om en god och behovsstyrd kompetensförsörjning delvis uppfyllt för 2024 med förväntningar på att det kan nås fullt ut vid mandatperiodens slut. Fokus ligger på fortsatt utveckling av både utbildningsstrukturen och samverkan mellan näringslivet och kommunen för att möta framtida behov.

Indikator	2022	2023	2024	Alla kommuner	Målvärde 2024	Målvärde 2026
Gymnasieelever med examen inom 3 år, kommunala skolor, andel (%)	66,0	71,9	71,2	54,9	68,0	72,0
Kvinnor	66,3	75,9	65,6	59,5		
Män	65,9	68,8	74,8	58,4		
Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter gymnasieexamen, kommunala skolor, andel (%)	86,1	-	-	84,8	86,0	87,0
Kvinnor	82,5	-	-	85,4		
Män	89,2	-	-	84,5		

Elever i Komvux som läser yrkesinriktningar, i huvudmannens skolenheter, antal	104	-	-		110	115
Kommungrupp Lågpendlingskommun nära större stad	106	-	-			
Liknande kommuner, övergripande	76	-	-			
Personer som arbetar året efter avslutad utbildning i Komvux, gymnasial nivå, i huvudmannens skolenheter, andel (%)	82,8	-	-	74,5	82,0	85,0
Kommungrupp Lågpendlingskommun nära större stad	71,6	-	-			
Liknande kommuner, övergripande	67,0	-	-			

I hela Bodens kommun finns en robust och hållbar infrastruktur som stödjer en positiv samhällsutveckling och den gröna omställningen	Utfall	Prognos 2026

Analysen av infrastrukturen i Bodens kommun visar på ett omfattande arbete med att skapa en robust och hållbar infrastruktur som stödjer både samhällsutvecklingen och den gröna omställningen. Arbetet bedrivs främst inom samhällsbyggnadsnämnden, men även kommunstyrelsen har en aktiv roll i utvecklingen av framgångsfaktorer kopplade till målet. Dessa inkluderar planering, genomförande, och förvaltning av infrastruktur såsom kollektivtrafik, väg- och cykelvägar, samt vatten- och avloppstjänster.

Det har genomförts viktiga steg som antagandet av detaljplaner för Boden Industrial Park, vilket kommer att skapa nödvändig infrastruktur för området. Dessutom har framtagandet av Nödvattenplan och Vattentjänstplan påbörjats, vilka förväntas bidra till att hantera klimatpåverkan och säkerställa en långsiktig hållbarhet.

Trots de framsteg som gjorts, kvarstår utmaningar. Kollektivtrafikens tillgänglighet och upphandlingen av biogasfordon står inför hinder, vilket delvis är kopplat till externa faktorer som skattereduktioner. Medan 81 % av befolkningen har tillgång till kollektivtrafik nära hemmet, finns det betydande skillnader i hur medborgarna bedömer dess användbarhet för både vardag och fritid i jämförelse med andra kommuner.

Det finns också ett stort behov av investeringar i VA-infrastruktur och pendlarparkering. Många medborgare uppskattar möjligheten till biltransport men det finns också indikationer på behov av förbättrad tillgång till parkeringslösningar för pendlare.

Bodens kommun står fortsatt inför en svår balansgång med höga investeringsnivåer och potential för tillväxt, men också utmaningar med att hitta entreprenörer och resurser för att genomföra projekten. Målet om en hållbar och robust infrastruktur bedöms som delvis uppfyllt men kräver fortsatt arbete, särskilt med avseende på en heltäckande finansieringslösning för VA-investeringar. Insatser för att

kommunicera med medborgarna för att öka förståelsen och attraktionen för hållbara resandealternativ bedöms också nödvändiga.

Målet bedöms för 2024 som delvis uppfyllt utifrån det faktum att det kvarstår omfattande investeringar för att säkerställa en robust och hållbar infrastruktur. Det är dessutom i nuläget svårt att bedöma huruvida de investeringar som planeras kommer färdigställas i tid och vilka effekter det kan få vid förseningar. För att nå måluppfyllelse bedöms det också vara nödvändigt med en heltäckande finansieringslösning för investeringarna i VA.

Indikator	2022	2023	2024	Alla kommuner	Målnivå 2024	Målnivå 2026
Beläggningsunderhåll av kommunala bilvägar, andel kvm (%)	3,1	2,7	-	3,1	3,0	3,5
Lågpendlingskommun nära större stad	3,5	2,5	-			
Norrbottens läns kommuner	3,0	1,9	-			
Bilväg i kommunen, kommunal, meter/inv	7,1	7,3	7,4	5,7	-	-
Lågpendlingskommun nära större stad	6,3	6,3	6,4			
Norrbottens läns kommuner	8,4	8,5	8,5			
Investeringsutgifter vattenförsörjning och avloppshantering, kr/inv	2 668	5 581	-	1 319	5 600	6 000
Lågpendlingskommun nära större stad	672	840	-			
Norrbottens läns kommuner	2 366	2 444	-			
Kommunen har aktuella dokument som fyller funktionen av ett grön- och vattenstrukturprogram	Ja	Ja				
Lågpendlingskommun nära större stad	Nej	Nej				
Norrbottens läns kommuner	Ja	Ja				
Befolkning i kollektivtrafiknära läge, andel (%)	81,0	-		64,9	81,5	82,0
Lågpendlingskommun nära större stad	60,0	-				
Norrbottens läns kommuner	51,4	-				

God ekonomisk hushållning i finansiellt perspektiv

För att säkerställa den framtida välfärden och en positiv utveckling i Bodens kommun krävs en hållbar ekonomisk utveckling. Varje generation bör bära kostnaderna för den service som den generationen konsumerar. Ett överskott i verksamheten skapar också ett handlingsutrymme för att utveckla den kommunala verksamheten och samhällslivet samt ger goda förutsättningar inför morgondagen.

Lika viktigt är också ett effektivt och ändamålsenligt användande av kommunens resurser i verksamheten och att resurserna är rätt anpassade utifrån de demografiska förutsättningarna. För att undvika stora framtida underhållsskulder måste kommunens tillgångar samtidigt vårdas och värdesäkras. Dessa behov tillgodoses genom följande mål för en god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet och bedöms utifrån nedanstående indikatorer:

Kommunkoncernen

- Resultat i förhållande till skatt och utjämning ska vara minst 2,0 % över den senaste treårsperioden
- Soliditeten ska vara minst 35 % över den senaste treårsperioden

Kommunen

- Den ekonomiska utvecklingen ska vara hållbar över tid genom att resultatnivån ger utrymme för att
  - Konsolidera och bibehålla en stark ekonomi
    - Resultatet i förhållande till skatt och utjämning ska vara minst 1,0 % över den senaste treårsperioden
    - Nämndernas budgetavvikelse ska vara bättre än eller lika med 0 %
    - Betalningsberedskapen ska uppgå till minst 20 dagar
    - Soliditeten inklusive ansvarsförbindelser ska vara högre än 25 % över den senaste treårsperioden
- Resurserna ska nyttjas effektivt
    - God inköpspompetens i förvaltningarna ska öka avtalstroheten
    - Lokalytan i kvm/invånare ska över tid minska
    - Nettokostnadsavvikelsen ska över planperioden minska

För att kartlägga och analysera resultat, utveckling och ekonomisk ställning analyseras ovanstående nyckeltal. Syftet är att identifiera eventuella möjligheter och problem och på så sätt försöka klargöra om kommunen har en, enligt kommunallagen, god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet.

Med anledning av pågående omställning och det omfattande investeringsbehovet som kommunen står inför har nya långsiktiga mål fastställts inför 2025. De har en tydligare inriktning mot investeringar och finansiering av dessa med målen att hälften av investeringarna ska finansieras med egna medel och att låneskulden inte får överstiga 100 % av intäkterna för skatt och utjämning. Med de investeringar som planeras krävs ett resultatmål på 4 % för att nå målen om självfinansieringsgrad och låneskuld

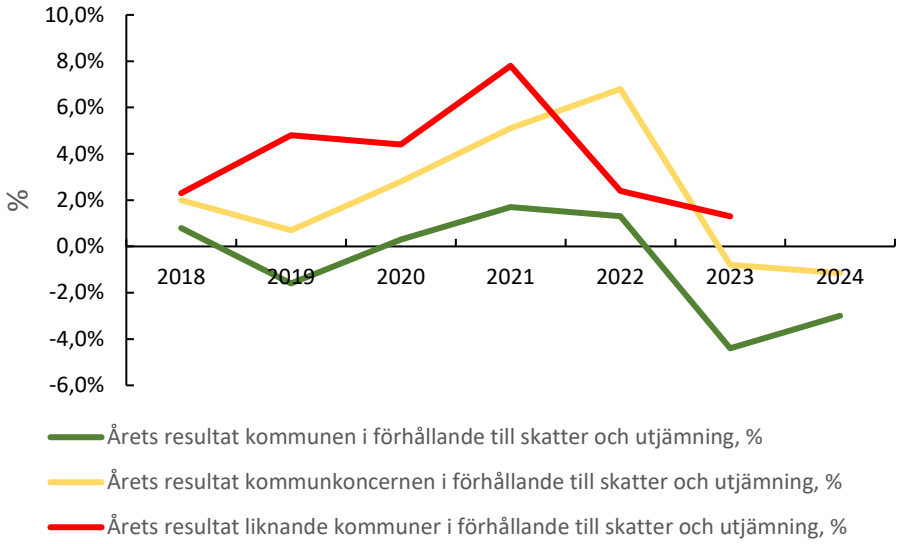
Hållbar ekonomisk utveckling

Resultatanalysen visar vilken balans som finns mellan löpande intäkter och kostnader under året och över tid. Resultatnivån ska säkerställa att det finns utrymme för att förstärka och bevara en god ekonomi. För att lyckas med det måste resultatet vara på en sådan nivå att inflationen inte urholkar ekonomin Följden blir annars att nuvarande generation förbrukar den förmögenhet som tidigare generationer byggt upp, vilket strider mot grundtanken i god ekonomisk hushållning.

Investeringar blir allt dyrare till följd av att kvalitetskrav och priser stiger. Att säkerställa att det finns en viss självfinansieringsgrad är viktigt för att låneskulden och räntekostnaderna inte ökar till en nivå som ger undanträngningseffekter på verksamhet och kommande investeringsbehov. Därför är det av vikt att resultatet förbättras i takt med att investeringsbehovet ökar. Här analyseras och förklaras bland annat årets resultat i förhållande till intäkter via skatt och utjämning och hur intäkter och kostnader utvecklats över tid. Investeringsutvecklingen och den betalningsberedskap kommunen har analyseras också.

Årets resultat i förhållande till skatt och utjämning

Måluppfyllelse för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet mäts bland annat via målindikatorn *resultatet i förhållande till skatter och utjämning ska vara minst 1,0 % över den senaste treårsperioden*. För den kommunala koncernen *ska resultatet vara minst 2,0 % i förhållande till skatter och utjämning över den senaste treårsperioden*. Det kortsiktiga målet har tillfälligt justerats ned med anledning av den omfattande samhällsomställning som Bodens kommun befinner sig i och som är både investeringstung och resurskrävande.

Kommunkoncernens resultat i förhållande till skatter och utjämning är -1,15 % för 2024, vilket innebär en försämring med -0,35 procentenheter jämfört med föregående år. Över den senaste treårsperioden blir snittet bättre, 1,6 %. Här ses en försämring med 1,3 procentenheter jämfört med snittet för perioden 2021–2023. Under den senaste femårsperioden har utfallet för nyckeltalet varierat kraftigt med ett snitt på 2,6 %. En resultatförsämring ses för flera av parterna i kommunkoncernen, men framför allt för kommunen, vilket är anledningen till den negativa förändringen inom koncernen under 2024.

Kommunen redovisar under 2024 ett resultat i förhållande till skatter och utjämning på -3,0 %. Det är en förbättring jämfört med föregående år med 1,4 procentenheter. Sett över den senaste treårsperioden

blir resultatet något bättre, -2,1 % men innebär att målet om att resultatet i förhållande till skatter och utjämning över den senaste treårsperioden ska vara minst 1 % inte nås. I ett lite längre perspektiv har Boden även under den senaste femårsperioden redovisat ett genomsnitt på -0,9 %, vilket därmed inte heller motsvarar målnivån. Kommunens resultatutveckling i förhållande till skatt och utjämning för åren 2018–2023 är sämre än motsvarande kurva för liknande kommuner och snittet för Norrbottenskommunerna.

Kommunens resultat 2024 uppgår till -66,7 mkr, vilket är en förbättring om 28,4 mkr jämfört med tidigare år. Huvudorsaken till att resultatet förbättrats är försäljningen av de bolag som ägt marken till Stegra. Bolagen är att betrakta som finansiella omsättningstillgångar.

Tabellen nedan redogör för större kostnads- och intäktsposter som utgör resultatförsämringen för kommunen jämfört med föregående år.

	2024	
	Resultat	**%**
	Mkr	**förändr**
Föregående år (bokslut/prognos)	**-95,1**	
Pensioner	-29,3	14%
Skatt & utjämning	74,3	4%
Finansiella poster	-13,3	112%
Nämnderna exkl höjt PO	-153,6	7%
Realisations- och exploateringsvinster/förluster	-6,9	-41%
Försäljning bolag Stegra (H2GS)	127,3	
Övrigt	29,9	
	-66,7	

Pensionskostnaderna har ökat ytterligare med 29,3 mkr, dock prognostiseras dessa framgent att plana ut och ökningen är betydligt lägre än de två föregående åren. Skatt och utjämning har ökat med 74,3 mkr, dock har sektorn under de föregående åren haft ett realinkomstbortfall. Den procentuellt största ökningen återfinns på de finansiella posterna, där räntekostnaderna ökat markant i takt med att låneskulden ökat och lån omsatts.

Nämndernas nettokostnader, exkluderat den höjning av personalomkostnadspålägg som de påförts för att finansiera de höjda pensionskostnaderna, har ökat med 7 % jämfört med föregående år, vilket kan härledas till pris- och löneutveckling men även till viss del ökade driftskostnader kopplat till verksamhetsutökningar. De verksamhetsutökningar som påbörjats är främst relaterade till samhällsomställningen och den tillväxt som den förväntas leda till.

Bolagens resultat	2023	2024
Bodens Kommunföretag AB	-35,3	-21,3
Bodens Energi AB	137,5	95,3
Bodens Utveckling AB	2,6	2,1
Boden Business Park AB	-8,8	-11,9
Boden Event AB	-6,5	-5,5
Boden Arena Fastighets AB	-6,9	-8,4
Bodens Näringsfastigheter AB	9,3	12,7
Restproduktbearbetning i Boden AB	-0,7	4,0
Stiftelsen Bodenbo	-0,5	1,3
Bodens Kommun Samhällsfastigheter AB	0,0	3,5
Summa	**90,7**	**71,8**

I tabellen redovisas bolagens resultat före interna koncernbidrag och skatt.

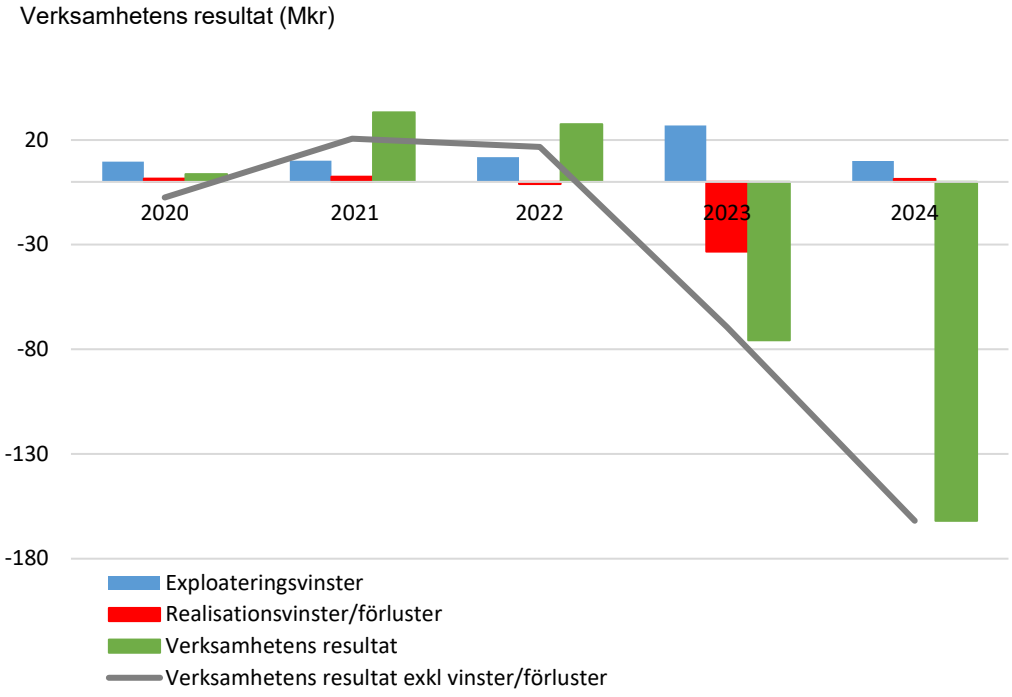
Bodens Energi AB som svarar för elhandel samt produktion av el och fjärrvärme redovisar den största vinsten för bolagen med 95,3 mkr. Bolagets finansiella status är stark och kassaflödet är stabilt. Det goda resultatet för året beror på lyckade elinköp med låg profilkostnad och flera elnätsanslutningar. Under året har 70 mkr amorterats på de långfristiga lånen. Bolaget lämnar ett något mindre koncernbidrag än året innan på -51,5 mkr.

Bodens Näringsfastigheter AB som förvärvar fastigheter som är viktiga ur ett samhällsbyggnadsperspektiv redovisar ett positivt resultat på 12,7 mkr. Resultatet är högre än budget och beror främst på högre hyresintäkter. Bolaget lämnar inga koncernbidrag för året. Bodens Kommun Samhällsfastigheter förvärvades av Bodens Näringsfastigheter i september 2024 och innehåller fastigheten Guldhamstern. Bolaget redovisar sitt första räkenskapsår, september-december, ett positivt resultat på 3,5 mkr vilket främst beror på att Bodens Näringsfastigheter bär räntekostnader för lånet härrörande förvärvet. Bolaget lämnar inga koncernbidrag för 2024 men avsikten är att göra det från 2025 för att täcka räntekostnaderna. Restproduktbearbetning i Boden AB som arbetar med mottagande, mellanlagring och bearbetning av icke farligt avfall och mellanlagring av farligt avfall samt bedriver utvecklingsarbete inom området redovisar ett positivt resultat med 4,0 mkr. Intäkter avseende 2023 samt nytillkomna intäkter har infallit under 2024 och bidrar till det högra resultatet. Bolaget lämnar koncernbidrag för året med -1 mkr.

Moderbolaget Bodens Kommunföretag uppvisar det största negativa resultat med -21,3 mkr. Räntekostnaderna är fortsatt höga under 2024 då nästan alla lån är bundna men resultatet är en förbättring jämfört med föregående år då Boden Arena Fastighets AB har amorterat på det långfristiga lånet till moderbolaget. Bolaget har erhållit koncernbidrag om 52,5 mkr och lämnat 27,7 mkr. Boden Business Park AB driver utvecklingsfrågor för att främja tillväxt i kommunen. Bolaget redovisar ett negativt resultat på -11,9 mkr. Det beror främst på ökade kostnader kopplat till fler projekt än tidigare samt höga kostnader för byggnader och studentbostäder men också på grund av det allmänna kostnadsläget. Bolaget erhåller koncernbidrag med 13,5 mkr. Boden Arena Fastighets AB som förvaltar och samordnar drift och skötseln av Boden Arena redovisar ett negativt resultat med -8,4 mkr och erhåller ett koncernbidrag med 8,7 mkr. Rörelsekostnaderna har ökat med anledning av den stigande inflationen och också till viss del av reparationer och underhåll som behövt göras.

Boden Event AB ska verka för att utveckla Boden till en attraktiv kommun. Bolaget redovisade ett negativt resultat på -5,5 mkr och erhåller ett koncernbidrag på motsvarande belopp. Kostnaderna har från fjolåret börjat återgå till en mer normal nivå, de materiella anläggningstillgångarna har under året blivit fullt avskrivna men det har fortsatt varit ökande räntekostnader på grund av högre ränta på checkkrediten. Bolaget arbetar vidare med att öka intäkterna.

Verksamhetens resultat inom kommunen

Verksamhetens resultat är det resultat som kommunen redovisar före finansiella poster och som för 2024 är -150,5 mkr. Om exploateringsvinster och realisationsvinster/-förluster exkluderas blir verksamhetens verkliga resultat -161,9 mkr. Den överkostnad som verksamheten uppvisar i förhållande till intäkterna beror på att flertalet ambitionsökningar och dimensioneringsförändringar genomförts för att bemöta den förväntade befolkningstillväxten. Men det finns även förklaringar i att kompetensförsörjningssvårigheter i kärnverksamheterna drivit kostnaderna

Intäkts- och kostnadsförändring

För att löpande ha en positiv utveckling och behålla en god ekonomi bör inte verksamhetens kostnader öka snabbare än finansieringen via skatteintäkter, utjämning, statsbidrag och övriga intäkter. På så sätt blir också målsättningen om god ekonomisk hushållning möjlig att nå.

De totala intäkterna i den kommunala koncernen har ökat med 18,5 % jämfört med föregående år medan kostnaderna däremot har ökat med 10 %. Av intäktsökningen är det de finansiella intäkterna som ökat mest procentuellt vilket till stor del är tack vare nedan angivna orsaker för kommunens del. Verksamhetens kostnader har ökat med 9 % och de finansiella kostnaderna med 46 % jämfört med 2023. Även här är kommunens kostnadsökningar den största förklaringen, men kraftiga ökningar av personal- och räntekostnader inom bolagskoncernen bidrar också till förändringen.

För kommunens del ökade de totala intäkterna med 11,8% jämfört med föregående år. I huvudsak kan detta härledas till extra ordinära intäkter vid försäljning av de bolag som laddats med marktillgångar, som syns i det finansiella intäkterna men även i en ökning av verksamhetens intäkter. Detta då marken överläts till bolagen mot revers och skapade en koncernintern fordran som sedan makulerades vid aktieöverlåtelsen, vilket också givit genomslag på kostnadssidan. Intäkterna innehåller också extra ordinära intäkter kopplat till det gottgörelseavtal som tecknats med Boden Järnväg AB avseende det spåranslutningsavtal som kommunen har med Trafikverket där de båda avtalen innebär både intäkter och kostnader om 165 mkr. Taxor och avgifter inom vattenförsörjning och avloppshantering har också ökat under 2024.

	2020	2021	2022	2023	2024
Intäkter, % förändring	4	2,7	4,6	7,4	11,8
varav verksamhetens intäkter	5,3	0,8	5,9	18	21,6
varav skatt och utjämning	3,5	3,4	4,2	3,8	3,1
varav finansiella intäkter	48,9	-15,7	13,5	148,9	516,2
Kostnader, % förändring	2,1	1,6	4,8	12,2	9,9
varav verksamhetens kostnader	1,7	1,3	4,6	11,4	9,3
varav avskrivningar	10,2	9,3	5,8	4,1	10,8
varav finansiella kostnader	7,3	-3,7	72	269,3	46,4

Intäkterna för skatt och utjämning ökade totalt med 3,1 % under 2024. Skatteintäkterna stod för en ökning med 4 %, trots en svagutveckling av skatteunderlaget. Intäkterna för inkomstutjämningsbidrag har minskat med -1,1 % till följd av att kommunens skatteunderlag i förhållande till rikets utveckling har varit bättre, vilket bryter en femårig trend för Bodens del. Bidraget för LSS-utjämning har under 2024 ökat med 2 %, ökningen beror på högre standardkostnader. Det kostnadsutjämningsbidrag som kommunen betalar i den kommunala utjämningen har under 2024 minskat med -16,5% det är i delmodellerna för äldreomsorg och kollektivtrafik där strukturerna i jämförelse med andra försämrats.

Verksamhetens kostnader ökade med 9,3% jämfört med föregående år. Förutom naturliga kostnadsökningar i form av löneutveckling och inflation beror det på att den koncerninterna fordran som fanns till de bägge bolagen som avyttrades makulerades och blev en kundförlust. Även resultatpåverkan av det avtal om bidrag till infrastruktur som finns med Trafikverket om spåranslutning vid Sävastklinten har bidragit till kostnadsökningen.

Kostnaderna för lokaler och fastigheter har ökat med 10,5% vilket i huvudsak beror på att hyresavtalen för extern inhyrda verksamhetslokaler indexeras med KPI per oktober månad, inflationen för åren 2022 och 2023 har således påverkat hyresnivåerna under 2023 och 2024. I takt med att inflationen stabiliserat sig förväntas inte kostnaderna stiga i samma takt de kommande åren.

Avskrivningarna har fortsatt ökat till följd av fortsatt höga investeringsnivåer de senaste åren. Ökningen mellan åren uppgår till 10,8 %

Nämnderna ökade sina nettokostnader med 6,4 %. De största nettokostnadsökningarna återfinns inom verksamhetsområdena förskola och äldreomsorg. Ökningarna kan relateras till volymberoende verksamhetsutökningar.

Budgetföljsamhet och budgetavvikelse

Budgetföljsamhet är ett mått på kommunens finansiella kontroll och är en förutsättning för en fungerande ekonomistyrning och ekonomi i balans. Den bör ligga så nära noll som möjligt.

Resultaträkning, kommunen	**Budget 2024**	**Redovisat 2024**	**Avvikelse**
Verksamhetens nettokostnad	-2 329,6	-2 360,4	-30,7
Skatteintäkter och utjämningsbidrag	2 176,3	2 209,9	33,5
Finansiella poster	-60,5	83,8	144,4
Årets resultat, mkr	**-213,8**	**-66,7**	**147,2**

Kommunens redovisade resultat på -66,7 mkr innebär en positiv budgetavvikelse med 147,2 mkr då årets resultat för 2024 budgeterades negativt med -213,8 mkr. Under året redovisar verksamheten ett underskott jämfört med budget om -30,7 mkr. Detta kan härledas till kostnader kopplat till juridisk rådgivning kopplat till de komplexa upphandlingar av infrastruktur korridoren till Boden Industrial Park samt ett intensifierat utvecklingsarbete med anledning av samhällsomställningen. Underskottet kan också härledas till socialförvaltningen som trots budgettillskott inför verksamhetsåret uppvisar ett stort underskott jämfört med budget.

Skatteintäkter och utjämningsbidrag är 33,5 mkr högre än budgeterat främst tack vare ett ökat regleringsbidrag där ungefär hälften förklaras av den förstärkning av det generella statsbidraget som gjordes i regeringens budgetproposition. De finansiella posterna redovisar ett överskott jämfört med budget beroende på försäljning av markbolagen till Stegra.

Kassaflödesrapport	**Budget 2024**	**Redovisat 2024**	**Av-vikelse**
Medel från löpande verksamhet	1,6	345,7	344,1
Förändring rörelsekapital	44,9	-59,0	-103,9
Löpande verksamhet	*46,5*	*286,7*	*240,2*
Investering i im- och materiella anläggningstillgångar	-602,9	-487,1	115,8
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	5,0	1,8	-3,2
Investering i finansiella anläggningstillgångar		-2,8	-2,8
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		0,0	0,0
Investeringsverksamhet	*-597,9*	*-488,1*	*109,8*
Nyupplåning	455,0	800,0	345,0
Amortering långfristiga skulder		-350,0	-350,0
Amortering av skuld finansiell leasing	-0,9	-0,9	-0,1
Erhållna investeringsbidrag		3,2	
Finansieringsverksamhet	*454,1*	*452,3*	*-1,9*
Bidrag till infrastruktur		*-4,6*	*-4,6*
Förändring av likvida medel, koncernkontot	**-97,2**	**246,3**	**348,1**
varav bolagen		78,8	
varav kommunen		167,5	

Likvida medel på koncernkontot ökade under året med 246,3 mkr, vilket är 348,1 mkr bättre än budgeterat. Då resultatet blev bättre än budgeterat till i huvudsak beroende på försäljningen av markbolagen till Stegra blev de likvidamedlen från den löpande verksamheten 118 mkr bättre än

budgeterat. Investeringsutfallet understeg budget, vilket medför ett överskott jämfört med budget inom investeringsverksamheten.

Nämndernas budgetavvikelse, drift och investering

	Drift		Investering	
	Mkr	**%**	**Mkr**	**%**
Revision	0,04	1,6	-	-
Kommunstyrelsen	-7,8	-3,8	1,1	3,2
Arbetsmarknad- och utbildningsnämnd	5,6	0,6	2,4	17,0
Socialnämnd	-18,5	-1,9	3,5	41,6
Samhällsbyggnadsnämnd	-1,5	-0,8	273,0	39,9
Kultur-, fritids- och ungdomsnämnd	0,01	0,0	-0,8	-6,4
Miljö- och byggnämnd	5,5	47,9	-	-
Överförmyndarnämnd	0,3	4,7	-	-
Summa nämnder	**-16,3**	**-0,7**	**279,2**	**37,1**
Finansförvaltningen	163,5	8,0	-	-
Avvikelse	**147,2**	**68,8**	**279,2**	**37,1**

Nämnder och styrelsen har totalt sett en negativ budgetavvikelse med -16,3 mkr. Den största negativa avvikelsen redovisar socialnämnden med -18,5 mkr, där den största delen återfinns inom hemtjänst. Underskottet är relaterat till högre volymer än budgeterat på grund av stängning av korttidsplatser under året samt utökade kostnader för bland annat övertid och utryckning vid trygghetslarm. Även äldreboende samt boende och stöd uppvisar underskott på grund av övertid och hög sjukfrånvaro samt brukare med större hjälpbehov än budgeterat.

Kommunstyrelsen står för det största procentuella underskottet med -3,8 % och totalt -7,8 mkr. De främsta orsakerna härrör till ej budgeterade utvecklingsarbeten avseende upphandling och avtalsfrågor kopplat till infrastrukturkorridoren och markförsäljningar samt ledning och projektstyrning av hela samhällsomställningen. Trygghets- och säkerhetscentralen (TSC) är underfinansierad under uppbyggnadsfasen då det pågår ett arbete med att ansluta fler externa kunder. Samhällsbyggnadsnämnden redovisar underskott med totalt -1,5 mkr. Den taxefinansierade verksamheten har ett underskott inom avfalls- och gasförsörjningsverksamheten med -5,2 mkr. Det avser tidigare års medtagna underskott samt produktionsbortfall av biogas som medfört ökade kostnader. Underskotten tas i sin helhet med som resultatkrav för 2025. VA-verksamhetens positiva resultat har under året täckt tidigare års underskott. Gator, vägar och parkeringar inom den skattefinansierade verksamheten uppvisar ett underskott som beror på ökning av kapitalkostnader för genomförda reinvesteringar i befintlig infrastruktur. Totalt sett uppvisar den skattefinansierade verksamheten ett överskott på 3,7 mkr tack vare engångsintäkter från skogsavverkning, lägre kostnad för bidraget till Länstrafiken samt ej tillsatta tjänster med mera.

Arbetsmarknads- och utbildningsnämnden har nämndernas största överskott med 5,6 mkr. Inom grundskolan- och fritidshemsverksamheten ses överskott i form av lägre kostnader än budgeterat förutom tillkomna statsbidrag som under året som ökat intäkterna. Det har bland annat varit färre elever i fristående verksamhet samt lägre kostnader för nybyggnation på Mårängskolan. Projektfinansiering har ökat i kommunen som helhet och även påverkat flertalet verksamheter inom nämnden positivt då många projekt samordnas inom ordinarie verksamhet. Även schablonersättningen från migrationsverket har ökat och påverkar både vuxenutbildningen och flyktingmottagningen då ukrainska medborgare med start från hösten 2024 haft möjlighet att folkbokföra sig i Sverige och därmed omfattas av ersättningen. Flyktingmottagningen har även en ny ersättning från Migrationsverket baserat på initiala kostnader för ekonomiskt bistånd, tomthyra och mottagande av

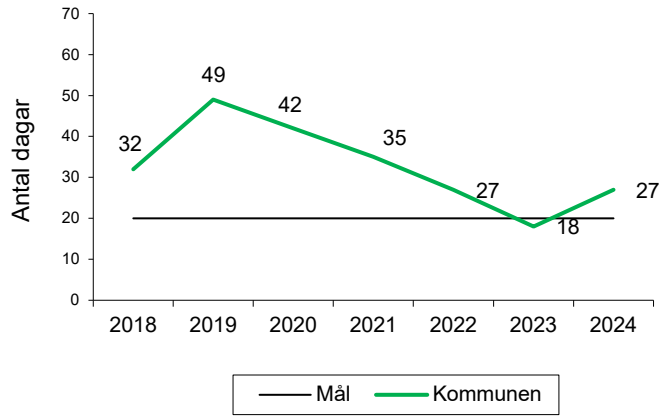
kvotflyktingar som ökat intäkterna. Miljö- och byggnämnden redovisar det största procentuella överskottet med 47,9% och totalt 5,5 mkr. Överskottet relateras främst till en tillfällig ökning av intäkter i och med samhällsomställningen och Stegras industrietablering. Kostnaderna för året blev lägre än budgeterat på grund av ej tillsatta vakanser och låga konsultkostnader.

Finansförvaltningen redovisar ett överskott på 163,5 mkr jämfört med budget, en ökning av nettointäkten med totalt 8 %. Stor del avser vinster vid försäljning av tillgångar samt skatter och utjämning. Vinsterna är höga kopplat till försäljningen av markbolagen till Stegra. Kostnaderna för pensioner översteg däremot budgeten med -18,7 mkr där största delen avser årets nyintjänande av pension samt den avgiftsbestämda delen. Av tidigare utlagt sparkrav för digitaliseringsprojekt och lokaleffektvisering återstår fortfarande -11,5 mkr att åtgärda.

Målsättningen är att *budgetavvikelsen för nämnderna sammantaget ska vara bättre än eller lika med 0,0 %. N*ämndernas och styrelsens totala budgetavvikelse är negativ med -0,7 % och målsättningen nås därmed inte för 2024 men är dock en förbättring jämfört med föregående år med 0,9 procentenheter. Förbättringen beror på åtgärder gjorda hos nämnderna men också på utökade budgetramar. Tänkvärt är att totala budgeterade underskottet för Kommunen ökat från -153,3 mkr 2023 till -213,9 mkr 2024. Snittet av budgetavvikelsen de senaste fem åren har varit -0,6 % vilket innebär att kommunen inte kan sägas ha en hållbar ekonomisk utveckling i ett lite längre perspektiv. För att långsiktigt få en ekonomi i balans utan negativa budgetavvikelser behöver nämnderna utifrån aktuella förutsättningar anpassa verksamheterna till ramarna. För 2024 klarade mer än 2/3 av målsättningen men det är viktigt att alla nämnder fortsätter arbetet med återhållsamhet och även effektivisering i hur tjänster tillhandahålls för att kunna fortsätta att erbjuda en verksamhet som möter medborgarnas behov. Om alla nämnder når målet om att inte ha någon negativ budgetavvikelse, bidrar det till ett förbättrat resultat för kommunen.

Investeringsredovisningen visar totalt sett ett överskott med 279,2 mkr jämfört med budget, vilket är en positiv avvikelse med 37,1 %. Samhällsbyggnadsnämnden står för det största överskottet med 273 mkr som till största del beror på att ett antal större investeringsprojekt har påverkats av förändringar i tidplaner. Infrastruktur i vägar och VA till Boden Industrial Park står för den största delen och behov finns att föra över medel till 2025 för genomförande/slutförande av planerade projekt. Socialnämnden samt Arbetsmarknads- och utbildningsnämnden redovisar överskott med 3,5 mkr respektive 2,4 mkr som även dessa beror på pågående projekt som slutförs 2025. Inom socialnämnden lämnar bland annat projektet digitala nycklar ett större överskott och inom Arbetsmarknads- och utbildningsnämnden är det förskjutningar i tidplan gällande investeringar i inventarier till nybyggnationerna Mårängsskolan och Kyrkkläppens förskola.

Betalningsberedskap

En betalningsberedskap är viktigt för att kunna säkerställa att kommunen är en god betalare och kan betala sina fakturor i utsatt tid. Målet om 20 dagars betalningsberedskap innebär att kommunen ska ha likvida medel tillgängliga som motsvarar 20 dagars utflöde, målet är framtaget med beaktande av den

tid som det tar för kommunen att låna upp likvida medel. Betalningsberedskapen uppgick till 27 dagar på balansdagen, vilket överstiger målet på 20 dagar. Det beror på att kommunen innan jul genomförde en upplåning för att finansiera sitt investeringsbehov. Då målsättningen är att ha en så kostnadseffektiv likviditetsförsörjning som möjligt och samtidigt vara så nära målnivån för betalningsberedskap, är kommunens betalningsberedskap periodvis lägre än målnivån. Vid upplåning beaktas både målnivån för betalningsberedskap och kostnaderna för att säkerställa betalningsberedskapen.

Måluppfyllelse hållbar ekonomisk utveckling

Hållbar ekonomisk utveckling	Utfall	Prognos 2026

Målet om en hållbar ekonomisk utveckling bedöms utifrån analysen av nedanstående indikatorer inte vara uppnått. Resultatet i förhållande till skatt och utjämning över de tre senaste åren uppgår till -2,1 % och innebär att målet om minst 1 % inte nås. Orsakerna är desamma som föregående år, det vill säga att verksamheten dimensionerats upp för att kunna möta en ökande befolkning. Det kan också konstateras att Bodens kommun har höga kostnader för sina verksamheter i jämförelse med andra kommuner. Detta kan inom vissa områden härledas till en hög ambitionsnivå men även till att det inom verksamhetsområden finns en ineffektivitet.

Trots positiva budgetavvikelser hos fem av åtta nämnder redovisar de sammantaget ett underskott som landar på -0,7 %, vilket innebär att delmålet om en budgetavvikelse som är bättre än eller lika med 0 % inte uppnås. Detta sammantaget med att kommunen statistiskt sett sammantaget har väldigt kostsamma verksamheter medför stora krav på anpassning för att i framtiden nå måluppfyllelse inom hållbar ekonomisk utveckling. Det kommer att krävas att nämnderna anpassar verksamheterna till de ekonomiska ramar de har, klarar delar av den kommande demografiska utökningen inom ram samt sannolikt även till lägre ramar för att verksamheternas kostnader ska matcha kommunens intäkter.

Den beräknade betalningsberedskapen ligger över målnivån, mycket på grund av att en nyupplåning genomfördes under december månad för att möta de stora utbetalningar som planerades under slutet av december och början av januari. Årsskiftet kantas alltid av ett stort utflöde av likvida medel och kommunens höga investeringsnivåer har medfört att detta årsskifte innebar särskilt stora utbetalningar.

Kombinationen av två efterföljande år med svaga resultat och höga investeringsnivåer har påverkat kommunens soliditet negativt. Sett över den senaste treårsperioden har soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen försämrats till 17,9 %. Detta innebär att det endast är betalningsberedskapen om 20 dagar som uppnås. Då denna endast uppnås till följd av upplåning är bedömningen att en hållbar ekonomisk utveckling inte uppnås.

Indikator	2022	2023	2024	Kommentarer
Resultaten i förhållande till skatt och utjämning ska vara minst 1 % över den senaste treårsperioden, kommunen	1,1	-0,6	-2,1	
Nämndernas budgetavvikelse ska vara bättre än eller lika med 0 %	-0,7	-1,6	-0,7	
Betalningsberedskapen ska uppgå till minst 20 dagar	27	18	27	
Soliditeten inklusive ansvarsförbindelse ska vara högre än 25 % över den senaste treårsperioden, kommunen	22,9	21,2	17,9	

Till följd av den pågående samhällsomställningen i kombination med fortsatt stora behov av reinvesteringar bedöms målet om en hållbar ekonomisk utveckling delvis nås vid mandatperiodens utgång. De kortsiktiga målnivåerna för de nya indikatorerna om att låneskulden inte får överstiga intäkterna från skatt och utjämning samt att nämnderna har en ekonomi i balans bör nås under förutsättning att inga större förändringar sker i omvärlden som påverkar samhällsekonomin och konjunkturen negativt. Utifrån nuvarande befolkningsprognoser är det mer utmanande att nå en positiv resultatutveckling samt en högre självfinansieringsgrad av investeringarna innan mandatperiodens slut. Det kommer att krävas omfattande åtgärder för att nå de långsiktiga indikatorerna om en resultatnivå på minst 4 % a skatt och utjämning samt en självfinansieringsgrad om 50 %.

Effektivt resursnyttjande

Ett effektivt resursnyttjande är en förutsättning för att kunna bedriva verksamheter som möter medborgarnas behov och där ekonomiskt utrymme finns att utveckla verksamheterna. Här analyseras kommunens förmåga att nyttja resurserna effektivt med hjälp av nyckeltal som beskriver avtalstrohetens inverkan på kommunens finansiella situation och hur en förbättrad inköpskompetens i förvaltningarna ska öka den. I avsnittet analyseras även lokalytan i kvm/invånare och hur stor nettokostnadsavvikelsen är.

God inköpskompetens

Under det gångna året har ett antal aktiviteter genomförts för att förbättra uppföljning av avtal såsom bland annat införande av systemstöd för uppföljning av avtals- och leverantörstrohet. Systemet gör det möjligt att ge stöd till verksamheterna samt underlättar den interna kontrollen av inköp där arbete pågår för att minska köp utanför avtal. Delegationsordningarna har setts över under året och är tydliggjorda för beslut som avser upphandling och inköp. Enligt tidigare rutin ska alla direktupphandlingar över 100 000 kr hanteras av Inköps- och upphandlingsenheten för att säkerhetsställa korrekt dokumentation. Rutin för avtalsuppföljning, som avser att säkerhetsställa att avtalsuppföljning sker på ett strukturerat och systematiskt sätt, är preliminärt klar och ska hanteras vidare för beslut. Arbete med införande av beställarorganisation fortsätter och planen är att införa kontaktperson inköp.

Arbetet med att införa ett systematiskt arbete för att kontrollera avtalstroheten är i sin linda och då avtalen ofta är komplexa är det ett flertal kontrollparameterar som måste införas i systemet. De preliminära siffrorna visar att avtalstroheten uppgick till 79 % under 2023 och 76 % under 2024.

Effektivt nyttjande av lokalyta

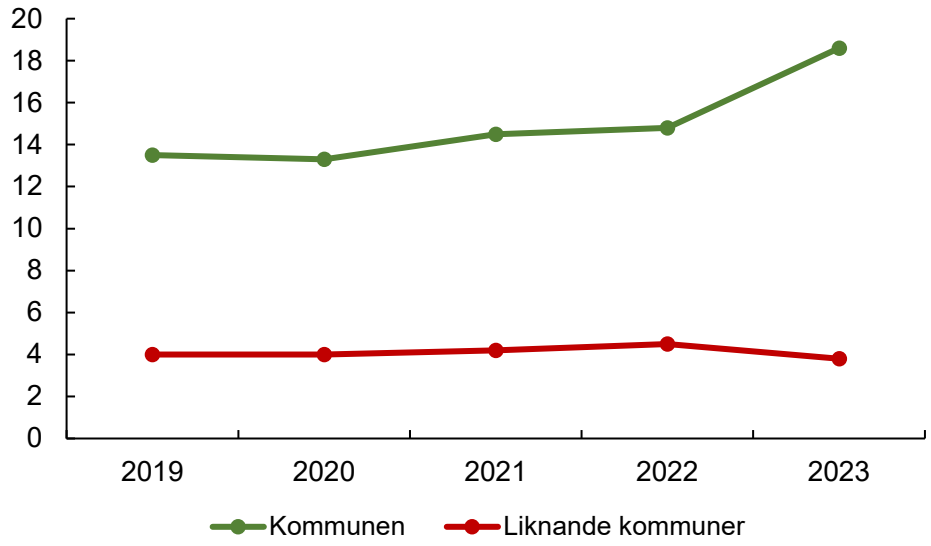
Kommunen har som mål att lokalytan i kvadratmeter/invånare ska minska över tid. Vid om- och nybyggnationer arbetas därför med effektiviseringar för att öka nyttjandegraden av de ytor som verksamheterna behöver. En annan åtgärd är att minimera de ytor som inte används genom att hyra ut eller sälja till externa aktörer eller riva.

I samband med omorganisationen inför 2021 fick kommunstyrelsen i uppdrag att genomlysa kommunens fastighetsbestånd i syfte att minska lokalytorna där kommunen bedriver verksamhet. Eftersom det finns ett tryck från externa aktörer för att få tillgång till centralt belägna kontorslokaler inom har omflyttningar och förtätningar av administrativa lokaler genomförts vid årsskiftet 2024/2025 och strax därefter. Samhällsbyggnadsförvaltningen har lämnat sina administrativa lokaler i centrum och flyttat in i befintliga lokaler en bit utanför centrum. I stadshuset har en förtätning skett så att arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen har kunnat lämna Centralskolan helt. Diskussioner pågår med tilltänkt hyresgäst. De förändringarna bedöms påverka nyttjandegraden av lokaler i positiv riktning.

Definierade riktvärden i syfte att säkerställa att lokalförsörjningen bedrivs kostnadseffektivt, identifiera ojämn resursförbrukning samt möjliggöra jämförelser med andra verksamheter och

kommuner var planerat att tas fram för att kunna följa upp effektiviseringsarbetet men arbetet är ännu inte klart på grund av det omfattande arbetet med samhällsomställningen.

Nettokostnadsavvikelse

Nettokostnadsavvikelsen visar hur mycket en kommun avviker från den nettokostnad som beräknas utifrån strukturella förutsättningar, om kommunen bedriver sin verksamhet med genomsnittlig ambitionsnivå och effektivitet. Nettokostnadsavvikelsen ökade under 2023 från 14,8% till 18,6%, liknande kommuner uppvisade en total nettokostnadsavvikelse om 3,8% för 2023.

Kommunen har en nettokostnadsavvikelse som överstiger referenskostnaden inom samtliga av de kärnverksamheter som mäts, undantaget grundskoleverksamheten där kommunen ligger -1,5 % under referenskostnaden. Större ökningar har skett inom verksamhetsområdet äldreomsorg. Vid en jämförelse med liknande kommuner har Boden fortfarande en mycket större nettokostnadsavvikelse än genomsnittet. Skillnaden har dessutom ökat successivt de senaste fem åren.

Uttryckt i miljoner kronor har kommunen de största nettokostnadsavvikelserna inom äldreomsorgen med 145 mkr och gymnasieskolan med 44 mkr. Inom gymnasieskolan förklaras nettokostnadsavvikelsen av att kommunen tillhandahåller flera dyra yrkesförberedande program i samband med ett större behov av gymnasiesärskola.

Med anledning av den höga nettokostnadsavvikelsen har Socialnämnden haft i uppdrag att under 2024 utreda och genomföra åtgärder för att sänka avvikelsen inom äldreomsorgen. Bland de huvudsakliga orsakerna till den höga nettokostnadsavvikelsen framhålls en hög konsumtion av hemtjänst beroende på bland annat en felaktig mix av platser för somatisk och demens på kommunens äldreboenden. Även en hög konsumtion av hemsjukvård och korttidsvård identifierades som orsaker. Under året har Socialnämnden implementerat nya riktlinjer för handläggning inom äldreomsorgen. Processen med hemtagning av utskrivningsklara patienter från slutenvården är genomförd i akt och mening att minska betalningsansvar och tydliggöra ledning, styrning och ansvar. En förändrad taxestruktur, där taxorna för mindre insatser höjts, förväntas stimulera fler till att nyttja RUT-tjänster och därmed leda till att personalen kan lägga mer fokus på de mer vårdtunga brukarna. Vidare har 26 korttidsplatser stängts för att motsvara jämförbara kommuner. Effekten av dessa åtgärder kommer att märkas över tid då flera av orsakerna till nettokostnadsavvikelsen är av mer strukturell karaktär. Uppföljning av implementering av hemsjukvårdsavtalet sant införandet av rätten till heltid kommer genomföras kommande år.

Måluppfyllelse effektivt resursnyttjande

Effektivt resursnyttjande	Utfall	Prognos 2026

Nettokostnadsavvikelsen inom flertalet kärnverksamheter har ökat mellan åren 2022 och 2023. Utvecklingen av nettokostnaderna i förhållande till de demografiska förändringarna tyder på att nettokostnadsavvikelsen landar på likande siffror för 2024. Att kostnadsutvecklingen och förändringarna i demografi inte korrelerar beror delvis på naturliga kostnadsökningar relaterade till ökningar i lön och pris, vilket förklarar delar av skillnaden. Det som kan påverka nettokostnadsavvikelsen positivt är förenklat att nettokostnadsökningarna understiger de demografiska förändringarna, naturligtvis beroende på hur utvecklingen i övriga landet blir. Detta medför att bedömningen är att ett effektivt resursutnyttjande inte uppnås även om det pågår ett arbete med att öka avtalstroheten samt effektivisera lokalytan i främst administrativa lokaler. Bedömningen är dock att de åtgärder som framför allt Socialnämnden har presenterat förväntas bidra till att målet delvis uppnås vid mandatperiodens utgång.

Verksamhetsområde 2024	Nettokostnadsökning	Demografisk förändring
Förskola	13,72	-1,32
Grundskola	2,11	0,52
Gymnasieskola	7,57	1,69
Äldreomsorg	10,07	7,14

Nedan redogörs för utvecklingen av nettokostnadsavvikelse inom respektive kärnverksamhet.

Indikator	2022	2023	2024	Alla kommuner	Målvärde 2024	Målvärde 2026
Nettokostnadsavvikelse totalt (exkl LSS), andel	14,8	18,6	-	3,3	Minska	Minska
Fritidshem inkl öppen fritidsverksamhet	14,3	36,2	-			
Förskola inkl öppen förskola	7,2	6,9	-			
Grundskola F-9	-1,1	-1,5	-			
Gymnasieskola	32,0	35,0	-			
Individ- och familjeomsorg	18,0	17,7	-			
Äldreomsorg	24,4	32,6	-			
LSS	-2,1	-0,4	-			

Utvärdering av God ekonomisk hushållning

Den kommunala koncernen

En god ekonomisk hushållning i det verksamhetsmässiga perspektivet för den kommunala koncernen innefattar målsättningen om att *Boden har ett av landets bästa företagsklimat där företagen känner sig välkomna och har ett starkt stöd i sitt företagande.*

Utvärderingen av måluppfyllelsen för 2024, där det omfattande och goda arbete som genomförs kopplat till företagsklimatet, visar att målet bedöms som uppnått för året och även beräknas nås vid mandatperiodens slut. Målet nås tack vare en fortsatt tillgänglighet och lyhördhet för företagens behov, skapandet av mötesplatser där företagen kan träffas och bredda sittnätverk, utbildningsinsatser till blivande företagare samt övrigt utvecklingsarbete i samarbete med olika partners. För att även nå målsättningen per 2026 behöver ytterligare aktiviteter och insatser genomföras i samverkan med både interna och externa parter.

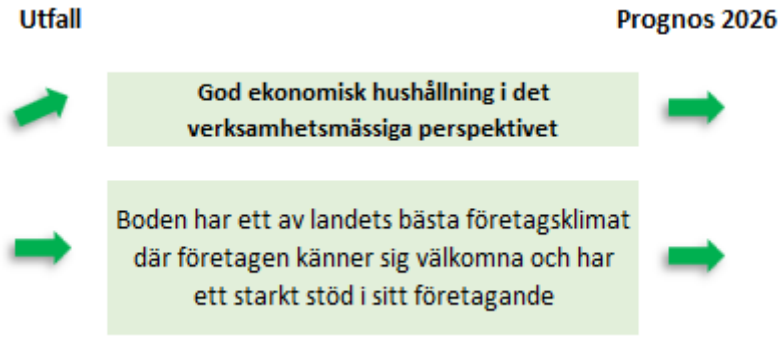
En hållbar ekonomisk utveckling eftersträvas för hela den kommunala koncernen. Bedömningen av god ekonomisk hushållning inom den kommunala koncernen baseras på indikatorerna *resultat i förhållande till skatt och utjämning över den senaste treårsperioden*, samt *soliditeten över den senaste treårsperioden*. Resultat i förhållande till skatt och utjämning uppgår för perioden 2022–2024 till 1,6 %, vilket innebär att målet om minst 2 % inte nås. Snittet under den senaste femårsperioden landar också på 2,6 % vilket innebär att den kommunala koncernen i ett lite längre perspektiv når målnivån.

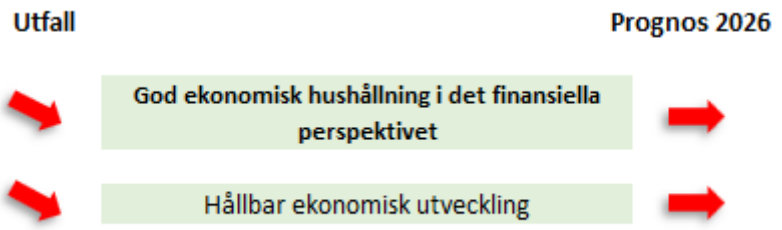
Soliditeten över den senaste treårsperioden är 32,3 %, vilket understiger målsättningen och är något försämrad jämfört med perioden 2021–2023. Vid en femårig analys av nyckeltalet blir utfallet 33,5 %. Utifrån ovanstående analys bedöms kommunkoncernen inte ha en **god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet** för 2024. De höga investeringsvolymer och svaga resultat som budgeteras inom planperioden gör att även för de kommande åren av mandatperioden kommer vara svårt att till fullo uppnå en god ekonomisk hushållning.

Sammantaget bedöms den kommunala koncernen ha en delvis **god ekonomisk hushållning**.

Indikator	2022	2023	2024	Målvärde 2024	Målvärde 2026
Företagsklimatet enligt Svenskt Näringsliv, sammanlagd bedömning	4,09	4,11	4,11	4,06	4,06
Resultaten i förhållande till skatt och utjämning ska vara minst 2 % över den senaste treårsperioden, kommunkoncernen	4,9	3,6	1,6	2,0	2,0
Soliditeten ska vara minst 35 % över den senaste treårsperioden, kommunkoncernen	35,7	35,1	32,3	35,0	35,0

Utfallet i nedanstående bilder är bedömningen i helårsuppföljningen och pilarnas riktning är förändringen jämfört med uppföljningen 2023. Trendpilens riktning uppåt i det verksamhetsmässiga perspektivet beror på att det under 2023 fanns ytterligare ett mål för den kommunala koncernen som bedömdes som delvis uppnått och därmed påverkade den sammanvägda bedömningen i perspektivet negativt.

Kommunen

Bodens kommun ska ha god ekonomisk hushållning både i ett finansiellt och i ett verksamhetsmässigt perspektiv. Det finansiella perspektivet anger de ekonomiska förutsättningarna för den verksamhet som kommunen bedriver medan verksamhetsperspektivet anger kommunens förmåga att bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. Strategisk plan innehåller fyra utvecklingsområden med mål från kommunfullmäktige. Målen är utvecklingsmål som förväntas vara uppfyllda vid utgången av mandatperioden 2026.

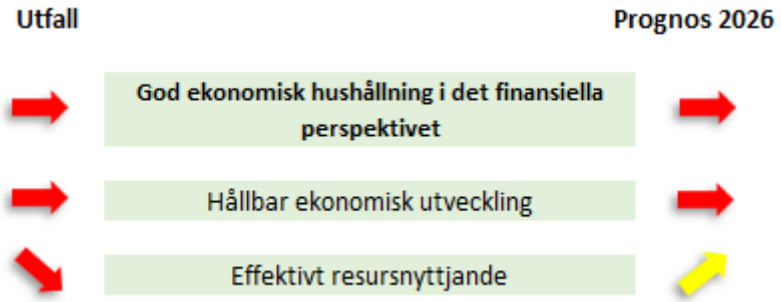
Nytt för året är, som beskrivits i avsnittet *Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten,* är att det är fem av målen inom de fyra utvecklingsområdena som är mål för god ekonomisk hushållning. Uppföljning och bedömning av måluppfyllelse för de verksamhetsmässiga målen för helåret 2024 visar att det har skett viss progression under året, vilket utfall för mått och andra kvalitativa uppföljningar styrker. Det pågår sedan ett flertal år ett gediget arbete kopplat till flera av målområdena, varför bedömningen i vissa fall redan nu är att målsättningen nås. Vid mandatperiodens slut beräknas måluppfyllelse för fyra av fem mål och därmed förväntas en positiv progression under de två kvarvarande åren. Sammantaget görs bedömningen att god ekonomisk hushållning delvis har uppnåtts i det **verksamhetsmässiga perspektivet** för 2024.

Nedanstående sammanfattning visar bedömd måluppfyllelse för året och mandatperioden där trendpilen visar förändringen jämfört med utfall 2023.

Målen inom det finansiella perspektivet, *en hållbar ekonomisk utveckling* och *ett effektivt resursnyttjande*, bedöms som ej uppnått. En hållbar ekonomisk utveckling nås inte då målvärden för indikatorerna inte är uppnådda, undantaget är en god betalningsberedskap som uppnås tack vare upplåning. Utifrån kommande strategisk plan väntas en ytterligare försämring, vilket medför en bedömning av att målet inte nås inom mandatperioden heller. Sammantaget innebär det att kommunen fortsatt står inför stora utmaningar. Alla nämnder/förvaltningar behöver arbeta aktivt med åtgärder i form av effektiviseringar, nya arbetssätt och innovationer för att säkerställa en ekonomi i balans. Socialnämnden och arbetsmarknads- och utbildningsnämnden behöver fortsätta arbetet med att minska nettokostnadsavvikelserna för att närma sig den standardkostnad som aktuella verksamhetsområden ska ha utifrån kommunens strukturella förutsättningar. Detta är något som kommer krävas för att frigöra ekonomiskt utrymme och kunna bygga ut samt höja kvalitén i de verksamheter som utpekas som viktiga för kommunens attraktivitet.

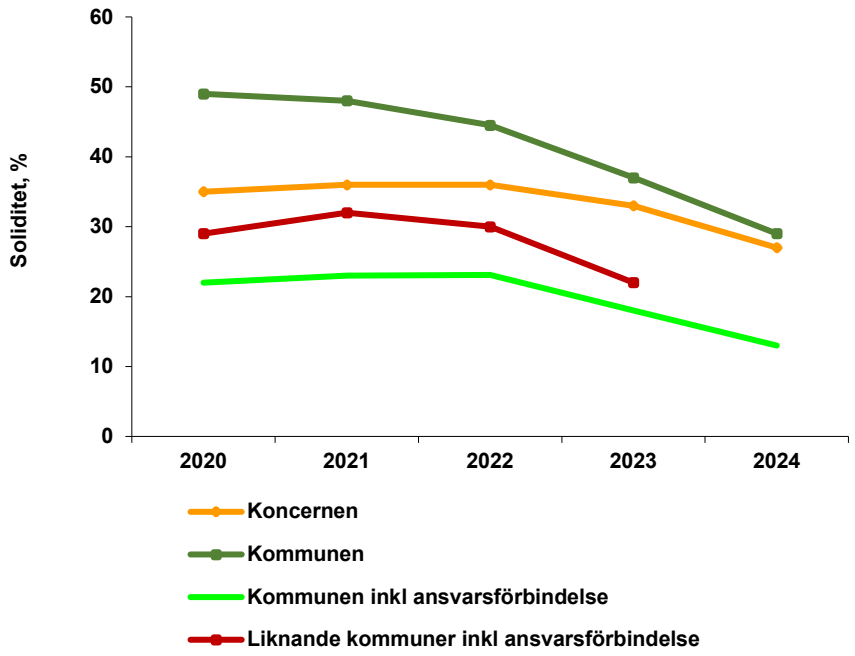
Det är också av stor vikt att slutföra de återstående projekten efter omorganisationen gällande digitalisering för att minska kostnader och förenkla hantering. Dessutom återstår att fortsätta arbetet med att genomlysa kommunens fastighetsbestånd för att minska lokalytorna där kommunen bedriver verksamhet. Den stora samhällsomställning som pågår i kommunen innebär att stora investeringar gällande infrastrukturen, men även andra satsningar behöver genomföras i ett tidigt skede för att skapa förutsättningar för en lyckad omställning och *Det goda livet*. Det påverkar flera av nu gällande målsättningar framöver. I det **finansiella perspektivet** bedöms kommunen därmed inte ha en **god ekonomisk hushållning**. Nedan ses den bedömda måluppfyllelsen och den beräknade måluppfyllelsen vid mandatperiodens slut.

Kommunen bedöms sammantaget ha en **delvis god ekonomisk hushållning**.

Ekonomisk ställning

Soliditet

Soliditeten mäter den ekonomiska styrkan på lång sikt eller den långsiktiga betalningsförmågan. Den visar i vilken grad tillgångarna finansieras med eget kapital, det vill säga inte genom lån. Den årliga förändringen är ett viktigt mått på kommunens finansiella status. Väsentligt för god ekonomisk hushållning är att soliditeten över en längre period inte försvagas utan bibehålls eller förstärks. Ju högre soliditeten är desto lägre är utgifterna för räntor och amorteringar. En oförändrad soliditet pekar på att det egna kapitalet och tillgångarna utvecklas i samma takt.

Koncernens soliditet är något försämrad jämfört med 2023 och är nu 27 %. Orsaken är, liksom för övriga nyckeltal, ett negativt resultat i kombination med höga investeringsnivåer som ökat ytterligare under 2024. Det har lett till att anläggningstillgångarna ökat med ytterligare 17 %. En stor del av investeringarna har finansierats med hjälp av lån, vilket medför att både de långfristiga och kortfristiga skulderna ökar. Alla dessa faktorer påverkar soliditeten negativt.

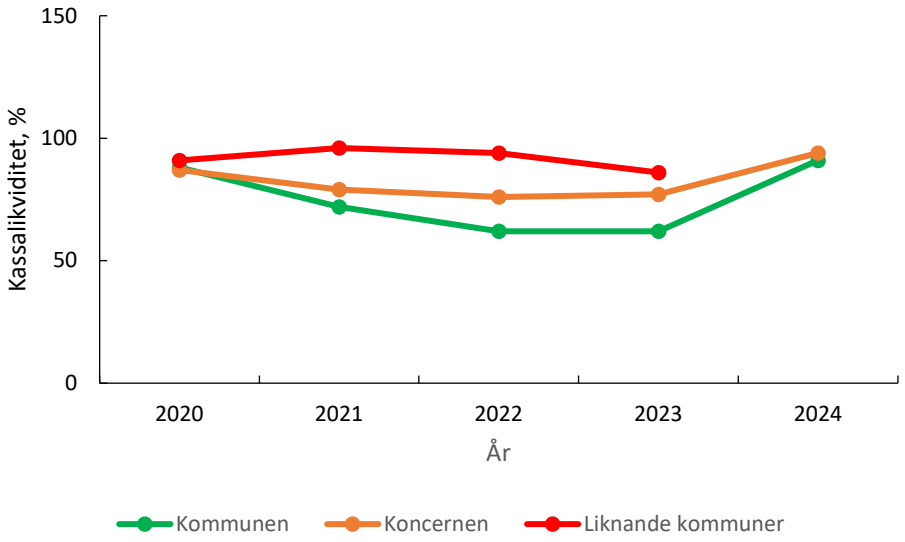
Kommunens soliditet är försämrad jämfört med föregående år och ligger på 28,8 %. Orsaken till försämringen är framför allt det negativa resultatet och den kraftigt förhöjda investeringstakten i samband med samhällsomställningen, som har medfört att det egna kapitalet under 2024 minskat och därmed inte ökat i samma takt som de totala tillgångarna. Skulderna har ökat till följd av ett utökat upplåningsbehov för att finansiera investeringarna och skuldsättningsgraden har ökat med 8,3 procentenheter till 71,2 %. Hos liknande kommuner låg soliditeten 2023 på 38,8 %. För kommunerna i Norrbotten var soliditeten 2023 marginellt försämrad jämfört med föregående år och låg på 57,8 %, vilket innebär att Boden vid en sådan jämförelse har en sämre ekonomisk ställning.

Pensionsförpliktelser intjänade före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse och påverkar därmed inte soliditeten. Däremot kommer åtagandet att mynna ut i pensionsutbetalningar i framtiden. Om pensionsåtagandet räknas med är soliditeten 13 % och därmed är även den försämrad jämfört med föregående år. Att soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen förändrats på samma sätt som exklusive beror på att ansvarsförbindelsen under 2023 ökat till följd av hög inflation och indexuppräkningar av tidigare intjänad pension. Soliditeten inklusive pensionsåtagandet för föregående år är lägre för Boden än för Norrbottenskommunerna, 18% att jämföra med 38 %, vilket till stor del beror på att ett antal kommuner redovisat ett mycket bättre resultat än Boden 2023. Den senaste treårsperioden, 2022–2024, har soliditeten i snitt varit 17,4 %, vilket är en försämring med 3,8 procentenheter jämfört med perioden 2021–2023.

Utifrån kommande strategisk plan beräknas soliditeten fortsätta sjunka, både med och utan pensionsåtagande. Det skulle innebära en försämrad ekonomisk ställning på lång sikt. Orsaken till den förväntade försämringen är i första hand den pågående samhällsomställningen med kraftigt utökade tillgångar till följd av mycket höga investeringsnivåer, som till stor del finansieras med lån. Den överkostnad som återfinns inom flertalet kärnverksamheter i kombination med kostnadsdrivande aktiviteter för att omhänderta en ökande befolkning samt etablering av Boden Industrial Park medför att skatteintäkterna i nuläget inte är tillräckliga med negativa resultat som följd. Balansgången med att bygga ut de kommunala verksamheterna i förtid och samtidigt inte försämra kommunens ekonomiska ställning i allt för stor utsträckning kommer framgent att vara en av kommunens största utmaningar.

Kassalikviditet

Kassalikviditet mäter kommunens ekonomiska styrka på kort sikt och visar vilken betalningsförmåga som finns. Den ger även en uppfattning om den ekonomiska ställningen. En kassalikviditet som är bättre än 100 % räknas som godkänd eftersom samtliga kortfristiga skulder då kan betalas direkt. En låg kassalikviditet innebär en högre finansiell risk och är ett varningstecken.

Koncernens kassalikviditet har förbättrats något från 77 % till 94 % vilket innebär att den fortsatt ligger under gränsvärdet 100 % och därmed inte riktigt får betecknas som godkänd. Det innebär att de kortfristiga skulderna inte kan betalas fullt ut utan ytterligare åtgärder.

Kommunens kassalikviditet har förbättrats och ligger i närheten av en godkänd nivå med 91% för 2024. Den huvudsakliga anledningen är att fordringarna har ökat markant. Detta är kopplat till ersättningar för den gottgörelse som är undertecknad med Boden Järnväg AB samt ersättning för nedlagt arbete kopplat till uppförande av anläggningen som ska förse Boden Industrial Park med tekniskt vatten. Den senare fordran är utställd till bolaget Tekniskt Vatten i Boden AB. Kommunen har fortsatt en i förhållande till likande kommuner en hög andel kortfristiga skulder, mycket beroende på att delar av låneskulden är att betrakta som kortfristig och en hög leverantörsskuld kopplat till den intensiva investeringsfas kommunen befinner sig i. Det kan dock noteras att liknande kommuners kassalikviditet har försämrats något och för 2023 uppgick till 85,8%. Detta har sin förklaring att jämförelsegruppen förändras under åren.

Nuvarande nivå för soliditeten visar på en ytterligare försämrad ekonomisk ställning. Kassalikviditeten är numer på en acceptabel nivå mycket beroende på att fordringarna har ökat markant med anledning av det avtal om gottgörelse som finns med Boden Järnväg AB.

Balanskravsresultat

Avstämning mot kommunallagens balanskrav	2023	2024
Årets resultat	-95,1	-66,7
Reducering av samtliga realisationsvinster	-4,7	-1,7
Vissa realisationsvinster enl undantagsmöjlighet	-	-
Vissa realisationsförluster enl undantagsmöjlighet	-	-
+/- Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-1,3	-7,1
-/+ Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-2,1	1,3
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	**-103,2**	**-74,3**
Reservering till Resultatreserv	-	-
Användning av medel från Resultatreserv	-	-
Användning av medel från Resultatutjämningsreserv	79,0	36,2
Balanskravsresultat, mkr	**-24,1**	**-38,1**

Det enligt kommunallagen lagstadgade balanskravet som trädde i kraft år 2000 utgör en nedre gräns för vilket resultat som är tillåtet att budgetera och redovisa. Det innebär att intäkterna ska vara minst lika stora som kostnaderna. Vid kommunens avstämning av balanskravet har samtliga vinster som uppkommit vid avyttring/försäljning av anläggningstillgångar räknats bort och justeringar har gjorts för orealiserade vinster och förluster.

Årets balanskravsresultat efter justeringar och nyttjande av resultatutjämningsreserv är -38,1 mkr, vilket till stor del orsakats av höga pensionskostnader till följd av hög inflation och nytt pensionsavtal. Även den pågående samhällsomställningen är en bidragande orsak, där de höga investeringsnivåerna har medfört markant högre räntekostnader samt ett kostnadsdrivande arbete med att på bästa sätt omhänderta etableringen av ett nytt stålverk. Sedan tidigare nyttjande av resultatutjämningsreserven återstår 36,2 mkr att nyttja mot årets negativa resultat efter balanskravsjusteringar om -74,3 mkr.

Bodens kommun har sett samma kostnadsutveckling som övriga kommuner i Sverige under de senaste åren. I Boden är situationen än mer utmanande då det samtidigt pågår en grön omställning som ställer stora krav på utbyggnad av samhället och dess kapacitet med stora initiala investeringar i infrastruktur i form av vägar, VA och renhållning men även förskolor och skolor samt attraktivitetshöjande åtgärder. Detta för att klara dels uppbyggnadsskedet då flera tusen personer tillfälligtvis befinner sig i kommunen, dels för att möjliggöra inflyttning och möta ett ökat invånarantal framöver. De ekonomiska långtidsprognoserna visar att resultatet kommer att förbättras i takt med att invånarantalet utökas. Under förutsättning att kommande verksamhetsutökningar kopplat till demografi kan hanteras inom ram eller med minimala tillskott och ett effektivt nyttjande av resurserna i övrigt bedöms kommunens ekonomiska ställning successivt kunna förbättras. Utifrån dessa förutsättningar åberopar kommunen synnerliga skäl för att inte återställa det negativa balanskravsresultatet. Det innebär också att det inte återstår något av resultatutjämningsreserven.

Ackumulerade negativa balanskravsresultat	2023	2024
IB ackumulerade ej återställda negativa resultat	**0,0**	**0,0**
- varav från 2021	0,0	0,0
- varav från 2022	0,0	0,0
- varav från 2023	0,0	0,0
Årets balanskravsresultat enligt balanskravsutredningen	-24,1	-38,1
Synnerliga skäl att inte återställa	24,1	38,1
UB ackumulerade negativa resultat att återställa inom tre år	**0,0**	**0,0**
- varav från 2022, återställs senast 2024	-	-
- varav från 2023, återställs senast 2025	-	-
- varav från 2024, återställs senast 2026	-	-

Det finns inte heller något ackumulerat negativt balanskravsresultat att återställa.

Resultatutjämningsreserv

	2020	2021	2022	2023	2024
Ingående värde	**105,6**	**105,6**	**111,0**	**115,2**	**36,2**
Reservering	0	5,4	4,2	0	0
Disponering	0	0	0	-79	-36,2
Utgående värde	**105,6**	**111,0**	**115,2**	**36,2**	**0**
Utgående värde/skatter och utjämning	5,50%	5,60%	5,60%	1,70%	0,00%

I resultatutjämningsreserven hade Bodens kommun fram till och med 2023 kvar totalt 36,2 mkr av tidigare reserverade medel. Till följd av ett negativt resultat efter balanskravsjusteringar disponeras kvarvarande medel och således är kommunens resultatutjämningsreserv förbrukad.

Förväntad utveckling

De senaste årens utmaningar med kraftigt försämrad ekonomi och köpkraft för kommuner och regioner bedöms nu vara över. I de prognoser som Sveriges kommuner och regioner tar fram är bedömningen att botten på konjunkturen är nådd och återhämtningen tar fart under 2025. Samtidigt anger de att riskerna ligger på nedsidan då det finns en stor politisk osäkerhet i omvärlden som riskerar att dämpa den ekonomisk utvecklingen. Ekonomin och köpkraften för sektorn väntas öka åren framöver då utvecklingen av skatteunderlaget bedöms ligga på mer normala nivåer samtidigt som kostnaderna för pensioner minskar kraftigt. Bekymmersamt är att försvagningen av ekonomin och köpkraften är varaktig.

Trots de förbättrade prognoserna är ekonomin för Boden fortsatt både en stor möjlighet och en stor utmaning att hantera. Boden som är en del av den gröna omställningen befinner sig i en mycket expansiv fas. Stort fokus och resurser läggs på att attrahera nya bodensare och möjliggöra en befolkningstillväxt för att klara den framtida kompetensförsörjningen för kommunen både som arbetsgivare och ort samtidigt som stora infrastrukturinvesteringar behöver genomföras. Arbetet med kompetensförsörjning intensifieras under kommande år.

Det allra viktigaste för att möjliggöra en befolkningstillväxt är att möta den kraftigt ökade efterfrågan på bostäder. Marknadsläget för bostadsbyggandet är fortsatt ansträngt och flera bostadsprojekt har antingen skjutits upp eller ställts in. En växande utmaning för bostadsförsörjningen väntas under några år, med underskott på bostäder. Därefter förväntas bostadsbyggandet ha återhämtat sig och bostadsmarknaden bedöms vara i balans kring år 2030.

Bostadssituationen tillsammans med nya antaganden om inflyttningsmönster samt låga födelsetal har medfört att den förväntade befolkningstillväxten nu skjutits fram i tid och 33 000 invånare väntas nås först år 2032 i stället för år 2030. Den senaste befolkningsprognosen visar också på väsentligt färre barn och ungdomar än tidigare. Det i sin tur påverkar i vilken takt som investeringar behöver genomföras inom för-och grundskola.

Migrationsverket har som förslag att Boden ska bli en av ett färre antal kommuner som har anläggningsboende. Det skulle innebära att asylsökande ska bo i Migrationsverkets anläggningsboende i stället för i eget boende. Behov av investeringar inom skolan kan även påverkas av detta förslag. Det är ännu för tidigt att förutse effekten av förslaget men det kan bli en utmaning om antalet barn, parallellt med den väntade arbetskraftsinvandringen, överstiger befintlig kapacitet.

Investeringsnivåerna har varit höga under några år och kommer fortsatt vara det. Nödvändiga investeringar i infrastruktur genomförs i Svedjans reningsverk och i en ny vattentäkt för att klara just befolkningstillväxten men även framtida utsläppskrav och redundans. Förutom infrastrukturkorridoren till Bodens nya industriområde byggs anslutande gång- och cykelvägar från två håll, vilka till stor del finansieras med externa medel. Inom kommunkoncernen byggs bostäder och det planeras för att kunna ta ut högvärdig restvärme till fjärrvärmenätet när Stegras stålproduktion varit i gång ett tag. Fram till dess väntas investeringar behöva genomföras i befintliga värmepannor.

Prognoserna för kommunen visar att den ekonomiska ställningen kommer att försämras ytterligare inom den närmaste perioden för att sedan vända i takt med att befolkningen ökar i antal. Nuvarande resultat visar att de kommunala verksamheterna kostar mellan 150–200 miljoner mer än vad intäkterna medger. Det är av yttersta vikt att följa befolkningsutvecklingen och anpassa verksamheten utefter demografi och efterfrågan. Inom socialnämndens område behöver arbetet med att anpassa kostnadsnivån fortsätta. Det handlar också om att inte genomföra erforderliga investeringar för tidigt utan vid rätt tidpunkt. Samverkan med andra samhällsaktörer och andra kommuner blir viktig i samband med den expansion som sker.

Även kommunkoncernen i sin helhet brottas med ekonomiska utmaningar. Då skuldsättningen är hög i både kommun och i resten av koncernen får de höjda räntorna en stor påverkan även där. Åtgärder planeras genomföras och fullmäktige har redan beslutat att starta i gång processen att överföra fastighetsbeståndet i bolagen Bodens Utveckling AB och Boden Science Park Fastighets AB till Bodens Näringsfastigheter AB under året. Fler förändringar väntas. För att klara utmaningarna framöver behöver stort fokus i hela koncernen fortsatt läggas på att söka extern finansiering till både investeringar samt utvecklingsprojekt.

Kommunen påverkas av ett alltmer besvärligt säkerhetsläge i omvärlden. Händelser efter årsskiftet, bland annat till följd av maktskiftet i USA, har påverkat situationen negativt och medför att allt större resurser behöver läggs på beredskapsåtgärder av olika slag. Bland annat tas en plan fram för hur vattenförsörjningen ska klaras i händelse av kris eller avbrott av vattenleveranserna i fredstid. Arbete med kontiniutetshantering kommer att slutföras i alla verksamheter. Förändringarna i klimatet gör att klimatinvesteringar behöver genomföras även i Boden. Ökat hållbarhetsfokus i hela samhället ställer höga krav höga krav på redovisning och rapportering i bolagskoncernen vilket kommer ta stora resurser i anspråk.

Kommunfullmäktiges mål

I det här avsnittet redovisas de av kommunfullmäktige beslutade målen inom de fyra olika utvecklingsområdena i Strategisk plan. Genom visionen beskrivs bilden av det framtida Boden och utvecklingsområdena har identifierats som särskilt viktiga att utveckla för att visionen ska nås och ett attraktivt Boden ska skapas. Nedan redovisas bedömd måluppfyllelse för målen per utvecklingsområde för 2024.

Livsmiljö

Utvecklingsområdet har sin utgångspunkt i att alla invånare ska ha en trygg miljö att växa, bo, leva och verka i. Våra miljöer ska bidra till en fungerande vardag med tillgång till kommunal service. Miljöer där det finns möjligheter att göra det man tycker om och värdesätter. Att vistas i attraktiva miljöer ökar välbefinnande. Våra livsmiljöer utvecklas till att vara långsiktigt hållbara, inkluderande och väl gestaltade.

Mål	Mått	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Målvärde 2024	Målvärde 2026
Alla bodensare har tillgång till en trygg, attraktiv och trivsam livsmiljö	Utförlig analys av måluppfyllelse finns i avsnittet *God ekonomisk hushållning i verksamhetsmässigt perspektiv*					
I Boden finns ett närhetsliv med välplanerade och välskötta områden för attraktivt boende och meningsfull fritid	SCB medborgarundersökning, Idrott, motion och friluftsliv. Bra möjligheter att nyttja kommunens idrotts- och motionsanläggningar, andel (%)	88,0	87,3	81,5	Öka	Öka
	Kvinnor	89,7	83,4	82,0	Öka	Öka
	Män	86,6	90,4	81,2	Öka	Öka
	SCB medborgarundersökning, Idrott, motion och friluftsliv. Bra utbud av friluftsområden i kommunen, andel (%)	86,2	88,1	83,0	Öka	Öka
	Kvinnor	86,0	89,4	84,3	Öka	Öka
	Män	86,4	87,0	81,9	Öka	Öka
	SCB medborgarundersökning, Bibliotek, kulturliv och mötesplatser. Kommunens arbete för att främja det lokala kulturlivet är bra, andel (%)	60,5	59,3	60,0	Öka	Öka
	Kvinnor	68,3	62,1	58,2	Öka	Öka
	Män	53,5	56,8	61,8	Öka	Öka
	SCB medborgarundersökning, underhåll av den offentliga miljön. Skötsel av allmänna platser fungerar bra i kommunen, andel (%)	84,5	86,7	82,1	Öka	Öka
	Kvinnor	83,4	85,7	82,3	Öka	Öka
	Män	85,5	87,6	81,9	Öka	Öka

Kommunens service är tillgänglig, jämlik och jämställd	Utförlig analys av måluppfyllelse finns i avsnittet *God ekonomisk hushållning i verksamhetsmässigt perspektiv*					
I Boden är vi nationellt ledande inom återbruk och cirkularitet	Insamlat förpackningar och returpapper, kg/inv	86	80	-	Öka	Öka
	Liknande kommuner	76	63	-		
	Norrbottens läns kommuner	67	64	-		
I Bodens kommun hanteras yt- och grundvatten som en ovärderlig resurs	Ytvattenförekomster med påverkanskälla ”Diffusa källor – urban markanvändning”, antal	5	5	-	5	4
	Ytvattenförekomster med god status – ekologisk status, sjöar, andel %	62,0	62,0	-	62,0	63,0
	Ytvattenförekomster med god status – ekologisk status, vattendrag, andel %	68,0	68,0	-	68,0	70,0
I Bodens kommun är vi nationellt ledande vad gäller att minska klimatpåverkan och öka energieffektiviteten i enlighet med de nationella klimat- och energimålen	Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel %	76,3	81,6	-	82,0	84,0
	Norrbottens läns kommuner	33,0	43,3	-		
	Växthusgasutsläpp från tjänsteresor med bil, ton/årsarbetare	0,15	0,23	-	0,15	0,14
	Förnybar och återvunnen energi i lokaler, andel %	99,2	-	-	99,3	99,6
	SCB medborgarundersökning, Klimat- och miljöarbete. Information från kommunen om vad enskilda kan göra för att minska sin miljö- och klimatpåverkan fungerar bra, andel (%)	66,6	71,1	65,4	70,0	72,0
	Kvinnor	64,7	65,5	66,7		
	Män	68,6	76,2	64,3		
Den biologiska mångfalden i Bodens kommun ska bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer	Jordbruksmark (jordbruksblock, JBV), hektar	6522	6476	-	6523	6526
Förekomsten av skadliga ämnen i miljön ska inte hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden	Saknas					
I Bodens kommun ska den bebyggda miljön vara hållbar och hälsosam	Saknas					

Analys och rekommendationer

Analysen av Bodens kommuns mål för att *skapa ett närhetsliv och attraktiva boendemiljöer* visar att kommunen arbetar målmedvetet för att nå en befolkning på 33 000 invånare. För att nå detta krävs en

årlig nybyggnation av cirka 340 bostäder, vilket balanseras genom Bostadsförsörjningsprogrammet som inkluderar en variation av boendetyper för att locka både befintliga och nya invånare.

En noggrann planering och skötsel av grönområden har resulterat i en hög nivå av nöjdhet bland medborgarna gällande allmänna platser och utomhusmiljöer, även om det finns förbättringspotential inom vissa områden. Kommunen stödjer meningsfull fritid genom goda möjligheter till friluftsliv och kulturell verksamhet, vilket reflekteras i medborgarundersökningar som visar generell tillfredsställelse med tillgången till idrottsanläggningar och kultur.

Trots positiva indikatorer bedöms målet vara delvis uppfyllt. En förväntad ökning av inflyttning kräver ytterligare insatser för mindre lägenheter. Kommunens strategiska satsningar, som den digitala plattformen "flyttatillboden.se" och Kart- och GIS-portalen, förstärker kapaciteten att integrera nya invånare och förbättra tillgången till geografisk information. Arbetet är resultatmässigt på rätt väg men vissa komponenter behöver slutföras för att helt uppnå målen.

Boden strävar efter att bli en föregångare inom *cirkularitet och återbruk* genom en rad initiativ och aktiviteter. Målsättningarna omfattar att både kommunen som organisation och medborgarna ska ha bättre möjligheter att återanvända och återvinna resurser. Det finns en positiv utveckling inom flera verksamheter, såsom hållbarhetsveckor, kläd- och leksaksallmänningar, och kommunikationsinsatser som lyfter fram goda exempel på hållbarhet.

Inom kommunens egna verksamheter har ett flertal rutiner etablerats för återbruk, exempelvis av kontorsmöbler och teknisk utrustning. Utöver det tillämpar utbildningsprogram fokus på cirkularitet, med elever som startar UF-företag inom detta ämne. Fritidsbanken, som erbjuder kostnadsfri uthyrning av fritidsutrustning, är ett ytterligare exempel på återbruksinitiativ.

Medborgarundersökningar visar på hög nöjdhet med kommunens information om miljöåtgärder, men det finns behov av att vidareutveckla insamling och sortering. Sammanfattningsvis är kommunen på rätt väg med många initiativ och aktiviteter som visar på engagemang kring återbruk och cirkularitet, men för att nå de övergripande målen och bli ledande krävs fortsatt arbete för att säkerställa att insamlings- och återvinningssystemen är effektiva och att återbruksplanen realiseras fullt ut.

I Bodens kommun är målsättningen att *hantera yt- och grundvatten som en ovärderlig resurs* central för hållbar utveckling. Trots avsaknaden av obligatoriska framgångsfaktorer, arbetar Kommunstyrelsen, Miljö- och byggnämnden samt Samhällsbyggnadsnämnden aktivt med ett antal framgångsfaktorer som bedöms bidra till måluppfyllelse.

Arbetet inkluderar utveckling av vattenskyddsområden, dagvattenseminarier och utredningar för att säkerställa hållbar dagvattenhantering, vilket är avgörande för att förbättra vattenkvaliteten. Fastställandet av vattenskyddsområden, vilket beräknas ske under 2025, bedöms som kritiskt för fortsatta framsteg. Samverkan inom kommunen gör att resultat från utredningar integreras i detaljplanering och bygglov, med hjälp av reviderade checklistor och bilagor. Klimatanpassningsåtgärder är också i fokus, vilket bland annat inkluderar en skyfallskartering och kommunikation med medborgare kring vattenhantering.

Finansiering från Länsstyrelsen har möjliggjort projekt inom Bodensjögruppen för att mäta och förbättra vattenkvaliteten, och preliminära resultat visar förbättring i sjöarna. Ett LOVA-projekt pågår för att utvärdera tidigare åtgärder, och resultatet förväntas påverka framtida strategier.

Vidare arbete för att minska näringsbelastningen genom projekt och dialoger med forskningsinstanser är mycket viktiga för målområdet, liksom åtgärder för att hantera PFAS-föroreningar. Dagvattensstrategin, antagen 2019, övervakas av en specialiserad dagvattengrupp som säkerställer efterlevnad.

Bodens kommun strävar efter att bli *nationellt ledande i att minska klimatpåverkan och öka energieffektiviteten, i linje med de nationella klimat- och energimålen*. För att nå dessa mål arbetar kommunen med en rad framgångsfaktorer, både obligatoriska och valfria, vilka bedöms ge betydande bidrag till måluppfyllelse. Progression har skett sedan helårsuppföljningen 2023, särskilt inom områden som fossiloberoende fordon, där knappt 82 % av kommunens fordonspark nu är fossilfri, vilket är i nivå med 2024 års målsättning.

Arbetet inkluderar skapandet av forum och arbetsgrupper, samt revidering av policys och riktlinjer för hållbart byggande och energiförbrukning. Den nya parkeringsnormen och satsningar på laddningsinfrastruktur syftar till att främja hållbara resor. Kommunen har sedan tidigare antagit Borgmästaravtalet, vilket innebär att det genomförs konkreta åtgärder för att minska utsläpp och anpassningar till klimatförändringar.

Trots de positiva resultaten finns det utrymme för förbättring, särskilt med avseende på medborgarinformation och minskade växthusgasutsläpp från tjänsteresor. Medborgarundersökningar visar att invånarna är nöjda med kommunens insatser, vilket ger legitimitet till den fortsatta satsningen på hållbarhet.

Sammanfattningsvis är Bodens kommun på god väg mot att uppnå målet, men fortsatt engagemang och insatser krävs för att öka takten i omställningsarbetet och involvera medborgarna mer aktivt i hållbarhetssatsningarna.

Analysen av kommunens arbete med att *bevara och nyttja biologisk mångfald på ett hållbart sätt* belyser flera viktiga aspekter och framgångsfaktorer. Kommunens insatser inom planprocessen, särskilt i bygglovsärenden, visar en tydlig medvetenhet om vikten av att skydda jordbruksmark, vilket har skapat en dialog med lokala jordbrukare för att identifiera mark i träda för potentiellt förvärv. Denna samverkan, inklusive samarbetet med Länsstyrelsen och Luleå kommun, tydliggör kommunens strävan att balansera bebyggelseutveckling med bevarande av värdefull mark.

Exploateringarna vid Boden Industrial Park har lett till en minskning av skogsmark, vilket visar på behovet av att revidera den befintliga skogsbruksplanen för att säkerställa långsiktig hållbarhet. Parkenhetens åtgärder för att minska klippytor och anlägga blomsterängar visar på ett aktivt arbete för att gynna pollinatörer och biologisk mångfald.

Informationsinsatser och workshops för allmänheten om bevarande av biologisk mångfald i trädgårdar, samt åtgärder mot invasiva arter, gör att medborgarna involveras i bevarandearbetet. Den ökade användningen av containrar för invasiva arter tyder på att informationskampanjerna har haft effekt, men också att ytterligare utbildning och informationsspridning är nödvändig för att nå ut brett.

Sammanfattningsvis bedöms att viktiga steg mot att nå målet för biologisk mångfald för mandatperioden tas. Den planeringsstrategi som har godkänts och fokus på att bevara jordbruksmark i beslutsfattande processer är centrala insatser. För att få till stånd ytterligare progression finns det behov av att intensifiera arbetet mot invasiva arter och att öka engagemanget från allmänheten för att säkerställa långsiktig hållbarhet av den biologiska mångfalden i kommunen.

Analysen av kommunikationen och strategierna kring *hantering av skadliga ämnen* i kommunen visar på en bredd av insatser för att säkerställa att miljön inte utgör en hälsorisk för medborgarna eller hotar den biologiska mångfalden. Flera verksamheter har implementerat systematiska rutiner för att inventera och gallra skadliga ämnen. Exempelvis har skolor och förskolor genomfört utrensning av gamla leksaker och andra riskprodukter, vilket visar på medvetenhet och proaktivitet i arbetet. Samhällsbyggnadsnämnden integrerar kemikaliehantering i sitt arbetsmiljöarbete, och kultur- och fritidsnämnden gör regelbundna riskbedömningar av kemikalieanvändningen.

Trots dessa framsteg kvarstår utmaningar, särskilt gällande förorenade områden i kommunen, exempelvis i Kårbacken och vid den kommunala brandövningsplatsen, där PFAS-halter har upptäckts. Kommunens samarbete med Försvarsmakten och Länsstyrelsen samt genomförda provtagningar visar att det finns en aktiv handlingsplan för att adressera dessa problem, men processen för sanering är långsiktig och kommer sannolikt att sträcka sig fram till 2040 för att fullständig måluppfyllelse ska kunna bedömas.

Sammantaget bedöms målet som delvis uppnått för 2024, med en prognos om att full följsamhet inte väntas förrän vid mandatperiodens slut. Arbetet med kemikaliehantering och sanering av förorenade områden fortsätter att ha prioritet och en långsiktig plan för dessa objekt ger en tydlig väg framåt. Pågående utredningar och åtgärder signalerar en progression mot att säkerställa en mer säker och hållbar miljö för framtiden.

Bodens kommun arbetar aktivt för att uppnå målet om *en hållbar och hälsosam bebyggd miljö, med särskilt fokus på barn och ungas miljö*. Centrala insatser inkluderar utvecklingen av elevhälsan, som förbättrar kvaliteten i undervisningen, och initiativ som "Fixarna" för att öka säkerheten för äldre. Barnrättsnätverket har arbetat med handböcker och checklistor för att integrera barnkonsekvenser i samhällsbyggandet, vilket också har visat sig vara effektivt. Kommunen har erhållit medel för klimatanpassning och rankas som Sveriges näst bästa kommun inom detta område, vilket är en följd av politisk förankring och långsiktigt samarbete.

Dessutom påbörjas arbeten med vattentjänstplan och utredningar kring översvämningsrisker. Dialoger med barn och unga genomförs för att samla synpunkter på utvecklingen av nya och befintliga miljöer, vilket bidrar till att öka tryggheten i skolor och offentliga rum. Fastighetsavdelningen samarbetar med andra enheter för att säkerställa tillgång till säkra och användbara lärmiljöer.

Målet bedöms som delvis uppfyllt för året, men det finns en förväntan om full måluppfyllelse vid mandatperiodens slut. Framgångsfaktorerna, inklusive klimat- och trafikutredningar samt bevarande av kulturmiljöer, bedöms som väsentliga för att uppnå en hållbar och hälsosam miljö i Bodens kommun.

Offentliga rummet

Boden är rikt på offentliga rum, både inomhus som utomhus, som alla skapar oändliga möjligheter och här tas det höjd för skaparkraft i människovänliga miljöer. Offentliga platsen fyller en mycket viktig funktion för social gemenskap och mellanmänskliga möten i så väl spontan som organiserad form. Den skapar trygghet och möjliggör för ett Boden där alla kan bo och känna tillhörighet, oavsett intressen. En plats där dörren står öppen året om.

Mål	Mått	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Målvärde 2024	Målvärde 2026
Våra offentliga platser stärker närhetslivet och har ett meningsfullt innehåll samt en attraktiv och trygg utformning	Bra öppettider vid kommunens idrotts- och motionsanläggningar, andel (%)	90,2	91,6	88,6	92,0	93,0
	Bra utbud av friluftsområden i kommunen, andel (%)	86,2	88,1	83,0	88,0	90,0

Analys och rekommendationer

Analysen av *Bodens offentliga platser* visar att det pågående arbetet inom stadsmiljöprogrammet skapar grunden för ett starkt närhetsliv med *meningsfulla och trygga* mötesplatser. Det finns en

mångfald av aktiviteter och event, vilket bidrar till social interaktion och nätverksbyggande, särskilt för individer med begränsade kontakter. Platsen Växthuset framstår som en central punkt för både odling och studiebesök, vilket stärker det kollektiva engagemanget.

Caféer och andra mötesplatser, såsom JobbCenter och bibliotek, fungerar både som sociala knutpunkter och platser för professionell hjälp och information, vilket ger medborgarna flera möjligheter att interagera och skapa sociala nätverk. Den digitala plattformen har även utvecklats för att möta det moderna behovet av kommunikation och informationsspridning.

Trots att utbudet av aktiviteter generellt sett möter medborgarnas efterfrågan, finns det fortfarande utrymme för förbättring gällande tillgången till specifikt anpassade lokaler för elitverksamhet och särskilda intressen, såsom idrott och kultur. Åtgärder för att säkerställa tillgänglighet och utvärdering av renoveringsbehov är också påbörjade.

Samarbete mellan olika aktörer – kommunen, civilsamhället och näringslivet – är centralt för att fortsätta utvecklingen av Bodens offentliga rum och mötesplatser. Genom dialog och lyhördhet för medborgarnas behov kan dessa platser anpassas ytterligare för att stärka gemenskap och trygghet.

Sammanfattningsvis bedöms målet om att de offentliga platserna stärker närhetslivet, har meningsfullt innehåll och en attraktiv och trygg utformning som delvis uppfyllt. Det finns lokaler och aktiviteter som möter behovet, men ytterligare arbete med anpassningar och utveckling krävs för att optimera dessa mötesplatser. Det pågående samarbetet och projekt, såsom FöreningsBoden, tyder på en positiv utveckling för framtiden.

Näringsliv och kompetensförsörjning

Näringslivsutvecklingen är starkt kopplad till den gröna omställningen och samhällsomvandlingen. Fokus på fortsatt diversifiering och att rusta inför framtidens krav på näringslivet och företagen. Utpekade tillväxtområden stödjer omvandlingen och lockar till företagande hos fler personer och olika grupper. Det finns en uttalad förståelse för hur de olika kommunala uppdragen och verksamheterna kan stödja företag och entreprenörer.

Det ges goda möjligheter till arbete och sysselsättning för alla. Ett behovsdrivet och brett utbud av olika utbildningsmöjligheter och strukturer som stödjer det livslånga lärandet finns. Med utvecklade och anpassade insatser som stärker individer på arbetsmarknaden, i nära samverkan med företag och arbetsplatser.

Mål och måluppfyllelse	Mått	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Målvärde 2024	Målvärde 2026
Boden har ett av landets bästa företagsklimat där företagen känner sig välkomna och har ett starkt stöd i sitt företagande	Utförlig analys av måluppfyllelse finns i avsnittet *God ekonomisk hushållning i verksamhetsmässigt perspektiv*					
Inom företagandet i Boden ökar hållbarhetstänk och affärsmodeller med utgångspunkt i cirkulär ekonomi	Saknas					
I Boden ökar det sociala företagandet och det finns stödjande funktioner samt etablerade samverkansforum för sociala företag	Arbetsintegrerande sociala företag i Boden, antal	0	1	1	1	5

Entreprenörskap och entreprenöriellt lärande är integrerat i alla nivåer i utbildningssystemet	Elever i gymnasiet, år 3, som har möjlighet att ta del av undervisning i entreprenörskap, andel (%)	100	100	100	100	100
I Boden är kompetensförsörjningen god, flexibel och behovsstyrd, samt en väsentlig del av samhällsomställningen	Utförlig analys av måluppfyllelse finns i avsnittet *God ekonomisk hushållning i verksamhetsmässigt perspektiv*					
I Boden kraftsamlar vi gemensamt för att alla ska erbjudas möjlighet till deltagande i arbetslivet	Öppet arbetslösa, andel (årsmedeltal) 18–24 år 16–64 år	 2,7 2,5	 2,9 2,2	 2,3 2,3	 Minska Minska	 Minska Minska

Analys och rekommendationer

Analysen visar att Boden aktivt arbetar för att *öka hållbarhetstänk och affärsmodeller kopplade till cirkulär ekonomi inom det lokala företagandet*. Genom initiativ som North Sweden Green Deal har flera företag genomgått hållbarhetsutbildningar och diplomerats, vilket medför en ökad medvetenhet och beredskap för hållbarhetsarbete. Hållbarhetsveckor med föreläsningar och workshops har också haft positiv respons och inspirerat företag att ta steg mot mer cirkulära affärsmodeller.

Det pågående arbetet med kompetenshöjning av underleverantörer, i linje med offentliga krav på hållbarhet, är centralt för att stärka det lokala näringslivet. Att kommunen erbjuder en uppskattad upphandlingsskola visar på ett bra företagarklimat där beslutsfattare är tillgängliga och lyssnar på företagens behov.

Trots framstegen är bedömningen att ytterligare insatser krävs för att uppnå målet vid mandatperiodens slut. Den positiva responsen på de olika initiativen och det ökade intresset för skolprojekt som Grundskoleutmaningen tyder dock på en växande medvetenhet och engagemang för hållbarhet inom verksamheterna i Boden.

Det finns ett antal viktiga aspekter för det sociala företagandets utveckling i Boden, med fokus på att *öka antalet arbetsintegrerande sociala företag och stärka de stödfunktioner och samverkansforum som finns*. En ny riktlinje för stöd till dessa företag ska fastställas politiskt under 2024, vilket på lite sikt möter behovet av ökad kunskap om arbetsintegrerat socialt företagande.

För att uppnå de önskade samhällsnyttiga och socioekonomiska effekterna krävs ett aktivt stöd från kommunen, inklusive större användning av reserverade kontrakt och social hänsyn i upphandlingar. Detta skulle skapa bättre förutsättningar för sociala företag. Kunskap och insikter om dessa företag finns redan inom kommunen, särskilt inom Arbetsmarknad- och utbildningsförvaltningen, som kan fungera som en inkubator i detta arbete. Det finns också förslag på ytterligare åtgärder, som exempelvis att utreda möjligheterna för avknoppning av kommunala verksamheter och att involvera alla förvaltningar i arbetet för att stödja utvecklingen av den tredje sektorn.

Två konkreta projekt, Yalla Boden och DC-Farmers, har redan genomförts och visat på vikten av samarbete mellan olika aktörer, inklusive Coompanion som tillhandahåller rådgivning. Trots detta bedöms målet som delvis uppfyllt per 2024, med behov av fler insatser för att verkligen realisera målsättningen under mandatperioden.

Analysen visar att Björknäsgymnasiet har etablerat ett starkt fokus på *entreprenörskap* genom samarbetet med Ung Företagsamhet (UF), vilket gör det möjligt för eleverna att utveckla viktiga färdigheter och förståelse för företagande. Genom att alla elever på tre av programmen driver UF-företag i årskurs 3, och att entreprenörskap läses inom det individuella valet på övriga program, främjas en kultur av självledarskap och ansvarstagande.

Trots dessa framsteg finns det en del brister i den övergripande integrationen av *entreprenöriellt lärande i hela utbildningssystemet*. Det framkommer att det finns behov av att stärka insatsen med att motverka könsbundna yrkesval och att uppdraget gällande vägledning (SYV) behöver revideras för att nå yngre åldrar och grundskolorna.

Målet om integrerat entreprenörskap bedöms som delvis uppfyllt, då det än så länge endast erbjuds på gymnasienivå och inte i hela utbildningssystemet och det krävs ytterligare arbete för att helt integrera dessa aspekter genom alla utbildningsnivåer.

Analysen av kommunens arbete för att *kraftsamla gemensamt och erbjuda deltagande i arbetslivet* visar att kommunen har skapat en mångfacetterad och flexibel insatsstruktur för att stödja personer med svag ställning på arbetsmarknaden. Arbetet har inriktats på att tillhandahålla arbetslivsinriktat stöd, särskilt för individer som inte är aktuella för Arbetsförmedlingens insatser, genom ett internt samarbete och projekt som exempelvis Orangeriet, vilket har varit ett framgångskoncept.

Bodens arbetslöshet ligger under rikssnittet, vilket även gäller för ungdomar. Generellt sett anses de insatser som genomförs och det omfattande samarbetet vara framgångsrikt. Arbetet fortsätter med ambitionen att alla ska ges möjlighet till deltagande i arbetslivet.

Infrastruktur

Infrastrukturen ger en grundläggande tillgänglighet och bidrar till utvecklingskraft. Utvecklingen sker med god kvalitét och användbarhet. Fokus på fortsatt säkerställande av effektiv och långsiktig transportförsörjning är av stor vikt för medborgare och näringsliv. Väl utvecklad digital infrastruktur i form av exempelvis bredband och mobila tjänster är en fortsatt förutsättning för utveckling. Infrastrukturen stödjer den gröna omställningen. Det väl utvecklade infrastruktursystemet möjliggör till närhet och tillgänglighet.

Mål	Mått	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Målvärde 2024	Målvärde 2026
I hela Bodens kommun finns en robust och hållbar infrastruktur som stödjer en positiv samhällsutveckling och den gröna omställningen	Utförlig analys av måluppfyllelse finns i avsnittet *God ekonomisk hushållning i verksamhetsmässigt perspektiv*					
I Boden är vi nationellt ledande inom återbruk och cirkularitet	Insamlat kommunalt avfall totalt, kg/inv	469	485	-	Öka	Öka

Analys och rekommendationer

Analysen av utvecklingsområdet Infrastruktur och målsättningen att Boden ska bli *nationellt ledande inom återbruk och cirkularitet* visar på flera framsteg och en positiv utveckling. Det centrala för detta arbete är att skapa en infrastruktur och arenor som stödjer cirkulär ekonomi.

Två faktorer identifieras som viktiga för att nå målet: den etablerade återvinningsmarknaden och kommunikationsstrategier för att förändra attityder kring återbruk. En ny lokal för återvinningsmarknaden på Kårbacken har fått positiv respons, vilket stärker den lokala verksamheten.

Vidare har kommunen för andra året i rad genomfört en Hållbarhetsvecka i samarbete med bolagskoncernen, vilket är en aktiv och viktig insats för att öka medvetenheten om återbruk och cirkularitet. Dessutom har en intern återbruksmarknad startats i gång för att optimera användningen av resurser inom kommunen och möjliggöra att verksamheterna återbrukar där det är genomförbart.

Det finns även en god infrastruktur för avfallshantering som bidrar till måluppfyllelse, exempelvis genom produktion av biogas från avloppsslam och matavfall.

Trots dessa framsteg bedöms målet vara delvis uppfyllt. För att nå en fullständig måluppfyllelse krävs fortsatta insatser och en längre tidsperiod för att integrera dessa aktiviteter i den dagliga verksamheten. Sammantaget finns dock en stark grund att bygga vidare på för att uppnå visionen om att Boden ska bli ett föredöme inom återbruk och cirkularitet på nationell nivå.

Ekonomiska rapporter

Resultaträkning

Mkr	Not	Kommunkoncern 2024	Kommunkoncern 2023	Kommun 2024	Kommun 2023
Verksamhetens intäkter	3,7	1 649,6	1 491,4	804,5	661,6
Verksamhetens kostnader	4	-3 613,4	-3 313,3	-3 037,1	-2 765,3
Avskrivningar		-291,4	-278,2	-127,8	-115,4
Verksamhetens nettokostnader		**-2 255,2**	**-2 100,1**	**-2 360,4**	**-2 219,0**
Skatteintäkter	5	1 648,4	1 611,5	1 648,4	1 611,5
Generella statsbidrag och utjämning	5	561,4	531,8	561,4	531,8
Verksamhetens resultat		**-45,4**	**43,2**	**-150,5**	**-75,7**
Finansiella intäkter	6	148,3	26,0	147,2	23,9
Finansiella kostnader	6	-128,0	-87,4	-63,4	-43,3
Resultat efter finansiella poster		**-25,1**	**-18,2**	**-66,7**	**-95,1**
Extraordinära poster		0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat		**-25,1**	**-18,2**	**-66,7**	**-95,1**

* Årets skatt redovisas bland verksamhetens kostnader.

** Avskrivningar i kommunen innehåller ingen nedskrivning (0 mkr 2023) och ingen återföring av nedskrivning (0 mkr 2023).

Kassaflödesanalys

Mkr	Not	Kommunkoncern 2024	Kommunkoncern 2023	Kommun 2024	Kommun 2023
Löpande verksamheten					
Årets resultat		-25,1	-18,2	-66,7	-95,1
Justering ej likvidpåverkande poster	8	519,8	309,3	346,2	165,4
Övriga likviditetspåverkande poster	9	-9,2	-9,1	-9,2	-9,0
Poster som redovisas i annan sektion	10	72,6	-74,9	75,4	7,1
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapitalet		*558,2*	*207,2*	*345,7*	*68,4*
Ökning/minskning av periodiserade anläggningsavgifter*		-1,2	28,8	8,3	10,4
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar		-179,8	-148,2	-149,2	-52,4
Ökning/minskning av förråd och varulager		0,1	-10,7	4,0	-10,7
Ökning/minskning av kortfristiga skulder		208,1	255,1	77,9	105,0
Kassaflöde från löpande verksamheten		**585,3**	**332,3**	**286,7**	**120,6**
Investeringsverksamheten					
Investering i immateriella anläggningstillgångar		-6,2	-2,5	-6,2	-2,5
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar		0,0	0,0	0,0	0,0
Investering i materiella anläggningstillgångar		-913,8	-659,1	-480,8	-448,4
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		4,4	34,7	1,8	6,3
Investering i finansiella anläggningstillgångar		-24,0	-2,5	-2,8	-2,5
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		0,0	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		*-939,6*	*-629,3*	*-488,1*	*-447,0*
Finansieringsverksamheten					
Nyupptagna lån		1 272,0	1 063,5	800,0	650,0
Amortering av låneskulder		-518,9	-767,5	-350,0	-310,0
Amortering av skulder för finansiell leasing		0,0	-30,6	-0,9	-0,9
Erhållna offentliga investeringsbidrag*		0,0	2,9	3,2	2,9
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		*753,1*	*268,3*	*452,3*	*342,0*
Bidrag till infrastruktur					
Utbetalning av bidrag till infrastruktur		0,0	0,0	-4,6	0,0
ÅRETS KASSAFLÖDE		**398,8**	**-28,7**	**246,3**	**15,6**
varav bolagen				78,8	9,5
varav kommunen				167,5	6,1
Likvida medel vid årets början		**423,1**	**423,1**	**295,3**	**279,7**
Likvida medel vid årets slut		**613,8**	**423,1**	**541,5**	**295,3**
varav bolagen				272,0	155,3
varav kommunen				269,6	139,9

* Uppställningen för kassaflödesanalysen är anpassad för 2024 och belopp för 2023 är omräknade för att vara jämförbara. Erhållna offentliga bidrag återfinns nu på egen rad under finansieringsverksamheten och intäktsförda investeringsbidrag under den löpande verksamheten.

Balansräkning

Mkr	Not	Kommunkoncern 2024	Kommunkoncern 2023	Kommun 2024	Kommun 2023
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	11	44,8	11,8	12,3	6,7
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggn	12	4 193,2	3 631,9	2 732,9	2 402,6
Maskiner och inventarier	13	1 672,3	1 662,3	289,8	279,2
Övriga materiella anläggningstillgångar		0,0	0,0	0,0	0,0
Pågående projekt	14	378,2	95,5	0,0	0,0
Finansiella anläggningstillgångar	15	52,1	29,6	69,0	43,2
Summa anläggningstillgångar		**6 340,6**	**5 431,1**	**3 104,0**	**2 731,7**
Bidrag till statlig infrastruktur		**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Omsättningstillgångar					
Förråd, lager och exploateringsfastighet	16	36,4	36,5	25,8	29,8
Fordringar	17	679,7	489,7	535,9	386,7
Kortfristiga placeringar	18	130,1	124,2	130,1	124,2
Kassa och bank		483,7	298,9	411,5	171,1
Summa omsättningstillgångar		**1 329,9**	**949,3**	**1 103,2**	**711,8**
SUMMA TILLGÅNGAR		**7 670,5**	**6 380,4**	**4 207,2**	**3 443,5**
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital	19				
Eget kapital vid årets början		2 121,8	2 140,0	1 278,3	1 373,4
varav resultatreserv		0,0	0,0	0,0	0,0
varav resultatutjämningsreserv		36,2	115,2	36,2	115,2
Årets resultat		-25,1	-18,2	-66,7	-95,1
Eget kapital vid årets slut		**2 096,7**	**2 121,8**	**1 211,6**	**1 278,3**
varav resultatreserv		0,0	0,0	0,0	0,0
varav resultatutjämningsreserv		0,0	36,2	0,0	36,2
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande	20	346,5	271,9	346,5	271,9
Andra avsättningar	21	383,1	180,6	160,4	0,0
Summa avsättningar		**729,5**	**452,5**	**506,9**	**271,9**
Skulder					
Långfristiga skulder	22	3 468,6	2 620,9	1 307,0	789,4
Kortfristiga skulder	23	1 375,7	1 185,1	1 181,7	1 103,8
Summa skulder		**4 844,2**	**3 806,1**	**2 488,7**	**1 893,3**
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR, OCH SKULDER		**7 670,5**	**6 380,4**	**4 207,2**	**3 443,5**
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER					
Panter och därmed jämförliga säkerheter					
Ansvarsförbindelser					
Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulder eller	24	669,4	662,3	669,4	662,3
Övriga ansvarsförbindelser	25	53,9	55,2	2 212,0	1 910,7
Leasing	26	775,9	807,5	581,1	796,8

Noter

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt rekommendationer utgivna av Rådet för kommunal redovisning (RKR). Använda redovisningsprinciper framgår nedan och i de fall undantag förekommer redovisas de under avsnittet Avvikande redovisningsprinciper.

Använda redovisningsprinciper och gränsdragningar

Anläggningstillgångar, immateriella och materiella, värderas till anskaffningsvärde med tillägg för värdehöjande investeringar och med avdrag för avskrivningar samt eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår inga ränteutgifter. De redovisas enligt huvudregeln och belastar resultatet för aktuell period.

Offentliga investeringsbidrag och anslutningsavgifter till Va-anläggningar tas upp som en skuld och intäktsförs linjärt under samma period som de tillgångar som finansierats med hjälp av investeringsbidraget respektive anslutningsavgiften skrivs av. Undantag görs för bidrag till mark eftersom beloppen är små och sällan förekommande.

De investeringar som klassificerats som anläggningstillgång har i huvudsak haft ett anskaffningsvärde som överstiger 1 prisbasbelopp (57,3 tkr 2024) och en beräknad nyttjandeperiod på minst 3 år. Gränsen för klassificering av finansiella leasingavtal framgår under avsnittet avvikande redovisningsprinciper.

När markreserv ska exploateras och en detaljplan finns framtagen klassificeras marken om till omsättningstillgång. Pågående elevbyggen redovisas som omsättningstillgång eftersom avsikten är att sälja inom 1 år. När tomträttsmark avses att avyttras klassificeras även denna om till omsättningstillgång.

Finansiella anläggningstillgångar innehas inte för att generera avkastning eller värdestegring. Tillgångarna värderas vid första redovisningstillfället till anskaffningsvärde. Nedskrivning av aktier och andelar sker i de fall värdenedgången anses bestående.

Avskrivningar på anläggningstillgångar beräknas på anskaffningsvärde exklusive eventuellt restvärde och påbörjas efter färdigställandet. Anskaffningsvärdet fördelas linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. För tillgångar med komponenter som har olika nyttjandeperioder tillämpas komponentavskrivning om varje komponent uppgår till mellan 5 – 12 innevarande års prisbasbelopp beroende på om det avser parker, fastigheter, gator och vägar, samt vatten och avlopp.

I de fall nyttjandeperioden är reglerad i avtal används denna, gäller främst immateriella tillgångar. Ingen avskrivning görs för aktier, andelar, bostadsrätter, mark och konst.

Omprövningar sker regelbundet vid förändringar som påverkar nyttjandeperioden. Omprövning av nyttjandeperiod är gjord för både immateriell och materiella anläggningstillgångar under året. Vid utbyte av del av komponent omprövas alltid nyttjandeperioden.

Bidrag för infrastruktur utges till Trafikverket enligt ett spåranslutningsavtal där de årligen rekvirerar för nedlagda utgifter. Ett avtal om gottgörelse har tecknats med det minoritetsägda bolaget Boden Järnväg AB som uppför stickspåret och senare kommer att sköta driften. En fordran och en avsättning finns upptagna i bokslutet 2024. Dessa minskas i takt med att arbetena färdigställs.

Jämförelsestörande poster redovisas i not eller som kommentar till berörd post i resultaträkning och/eller i kassaflödesrapporten. Ekonomiska händelser som är sällan förekommande och större än 1 % av verksamhetens nettokostnader särredovisas alltid som jämförelsestörande. Andra händelser som anses viktiga att uppmärksamma vid jämförelse med andra perioder betraktas också som jämförelsestörande. Försäljningen av bolagen Bodens Stålverks Fastighets AB och Bodens Vätgas Fastighets AB som paketerats med marktillgångar har medfört vinster vid försäljning av omsättningstillgångar uppgående till 123,6 mkr vilka betraktas som jämförelsestörande för året. Berörda poster återfinns inom verksamhetens intäkter och kostnader samt inom de finansiella intäkterna. I balansräkningen har omsättningstillgångarna förändrats.

Omställningsstöd till förtroendevalda som beslutats av kommunstyrelsen (pensionsmyndighet), enligt OPF-KL 18, bokförs som avsättning från och med det datum då utbetalning har påbörjats. Omställningsstödet samordnas med andra förvärvsinkomster och betalas ut en månad i efterskott sedan eventuella uppgifter om andra förvärvsinkomster lämnats in av den förtroendevalda.

Omsättningstillgångar är tillgångar med förfallotid inom ett år från balansdagen. Fordringar på kunder bedöms som osäkra när fordran är äldre än 13 månader med undantag för upprättade avbetalningsplaner. Finansiella omsättningstillgångar innehas endast för att generera avkastning eller värdestegring. Dessa värderas vid första redovisningstillfället till anskaffningsvärde och därefter till verkligt värde. Exploateringsfastigheter och tomträtter för avyttring värderas till det lägsta av anskaffningsvärde eller verkligt värde. Förändringen av verkliga värden redovisas löpande i resultaträkningen.

Pensionsåtagande för anställda i kommunen är beräknade enligt RIPS och de av Sveriges Kommuner och Regioner senast beslutade beräkningsgrunderna. Åtagandet innehåller även skuld till förtroendevalda som ännu inte gått i pension. Dessa är beräknade enligt gällande bilaga till RIPS. Visstidsförordnanden som ger rätt till särskild avtalspension redovisas bland avsättningarna när utbetalning är påbörjad eller det går att anta att utbetalning kommer att ske inom kort. Avtal som inte lösts ut redovisas som ansvarsförbindelse. Beräkning av avtal med samordningsklausul utgår från de förhållanden som var kända vid bokslutstillfället. Om inget annat är känt görs beräkningen utifrån att ingen samordning kommer att ske.

Periodisering sker i huvudsak av de utgifter och inkomster som överstiger 100 tkr och som avser resultaträkningen. Där det är väsentligt för verksamhetens utfall kan lägre belopp vara periodiserade. Löner för timanställda och vissa löneförmåner periodiseras inte utan redovisas enligt kontantmetoden.

Resultatutjämningsreserv/Resultatreserv finns inte. Reservering sker med max det lägsta av den del av årets resultat eller årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger 1 % av skatte- och utjämningsintäkterna. Reserven används för att täcka underskott som uppstår på grund av lågkonjunktur eller andra stora förändringar i kommunens ekonomiska förutsättningar. I bedömningen av konjunkturläget tas hänsyn även till lokala förändringar.

Sammanställd redovisning upprättas enligt förvärvsmetoden. Det innebär att en förvärvsanalys upprättas första gången ett kommunalt koncernföretag ska omfattas av de sammanställda räkenskaperna. Förvärvsanalysen fastställer anskaffningsvärdet på det förvärvade kommunala koncernföretagets tillgångar och skulder och ligger sedan till grund för elimineringen av kommunens aktier i företaget och det egna kapital som företaget hade vid förvärvstillfället. Dotterbolag där kommunen har ett varaktigt betydande inflytande själv eller tillsammans med ett eller flera kommunala koncernföretag konsolideras. Betydande inflytande finns där kommunen har mer än 20 % av rösterna. Även kommunens bostadsstiftelse ingår i den sammanställda redovisningen. Bolag vars verksamhet är av obetydlig omfattning, d v s företag där omsättning och balansomslutning är mindre än 2 %, av skatteintäkter och utjämning, undantas. Kommunkoncernens medlemmar och ägarandel framgår av organisationsöversikten.

Kommunföretagskoncernen följer K3-regelverket. Bodens Kommunföretag AB:s civilrättsligt upprättade koncernbokslut används som underlag för konsolidering av den sammanställda redovisningen. Vid konsolidering görs nödvändiga justeringar med undantag för minoritetsintressen, som inte justeras post för post då beloppen endast har marginell betydelse för den sammanställda redovisningen. Minoritetsintressen redovisas som kortfristig skuld i balansräkningen. Koncerninterna kostnader och intäkter samt fordringar och skulder elimineras.

Det förekommer skillnader i redovisningsprinciper mellan bolagen och kommunen som inte justerats för. Det gäller redovisning av pågående projekt. Pensionsförpliktelser för anställda i de företag som ingår i kommunkoncernen redovisas enligt BFN K3, vilket innebär att kommunen följer RKR R16, Sammanställda räkenskaper. De redovisas därmed inte som ansvarsförbindelser.

Säkringsredovisning i form av ränteswappar innehas av ett bolag i kommunkoncernen. De innehas i syfte att säkra ränterisk i bolagets upplåning och redovisas därför som en del av räntekostnaderna.

Skuld för semester, ferielön och okompenserad övertid som inte var uttagen den 31 december redovisas som kortfristig skuld i gällande löneläge inklusive kommande års arbetsgivaravgifter. Finansiella skulder värderas till anskaffningsvärde. Långfristiga lån upptas utan andra transaktionskostnader. De lån som förfaller inom ett år från balansdagen redovisas som kortfristig skuld. Undantaget är pensionsskulden där nästa års pensionsutbetalningar redovisas som avsättning eller ansvarsförbindelse.

VA-verksamhetens resultat och ställning finns särredovisad. Årsredovisning finns på kommunens webbplats. Eventuellt överuttag i verksamheten redovisas som förutbetald intäkt och för 2024 finns en uppbokat förutbetald intäkt om 150,2 tkr.

Avvikande redovisningsprinciper

Hyres-/leasingavtal redovisas inte enligt RKR:s rekommendation R5 i tillräcklig utsträckning. Under 2020 tecknades ett sale-and-lease-back-avtal som redovisas som finansiell leasing men alla andra avtal har hanterats som operationella även om de uppfyller kriterierna för ett finansiellt avtal. Arbetet med att förbereda övergången till finansiell leasing har påbörjats genom att kartlägga kommunens hyresavtal. Dessa synliggörs i not om operationella leasingavtal. Effekten på kommunens resultat och ekonomiska ställning om RKR:s rekommendation R5 hade följts är att balansomslutningen hade varit högre, skulderna större och soliditeten lägre.

Ekonomistyrning

I juni varje år beslutar kommunfullmäktige om den strategiska planen. Vid valår tar sedan det nyvalda fullmäktige ett nytt beslut om den strategiska planen. Där får styrelsen/nämnderna resurser för den verksamhet som ska bedrivas samt till planerade investeringar för de kommande tre åren. Därefter arbetar styrelsen och nämnderna med budgeten i sina verksamhetsplaner som de fastställer under november-december för att slutligen delge dem till fullmäktige i december månad. Vid valår senareläggs nämndernas behandlingar.

Driftbudget Fullmäktige får av styrelsen samt nämnderna varsin ekonomisk driftram i form av ett nettoanslag som ska räcka till all verksamhet. Grundprincipen är att fullmäktige inte anvisar ytterligare anslag under året men undantag förekommer. Löpande under året kan fullmäktige besluta att omdisponera anslag mellan styrelsen/nämnder.

I verksamhetsplanen fördelar sen styrelsen/nämnderna sin nettoram vidare till olika verksamhetsområden. Eventuella omfördelningar mellan nivån som fastställts i verksamhetsplanen, beslutas av nämnden.

För att fördela resultatvariationer över tid tillförs positiva och negativa budgetavvikelser vid årets slut till varje styrelse/nämnds egen över- och underskottsfond. Riktlinjerna för ekonomistyrning som omfattade ny hantering av över- och underskottsfond reviderades 2024 och fonderna 0 ställdes. De främsta förändringarna är att undantagsposter begränsats för att skapa en mer likvärdig ekonomistyrning samt att om fonderna överstiger +-2% (tidigare 4%) av nästa års driftram utgår ackumulerade överskott och eventuella underskott inarbetas inom 3 år. Fonderna hanteras sidoordnat och bokförs inte. Kommunfullmäktige tar årligen ställning till vilket belopp som ska tillföras fonden och tar då hänsyn till om mål och prestationer är uppfyllda. Eventuellt nyttjande av fonden godkänns av fullmäktige som beaktar målen för god ekonomisk hushållning.

Skatt och utjämning, finansiella poster samt vissa övriga intäkter och kostnader samlas ihop och återfinns inom driftredovisningen benämnt som kommunstyrelsens finansförvaltning.

Investeringsbudget Kommunfullmäktige får av styrelsens förvaltningar samt nämnderna varsin investeringsram för reinvesteringar där de i verksamhetsplanen själva prioriterar mellan olika projekt. Driftkostnaderna för dessa projekt ska helt och hållet finansieras inom avskrivningsutrymmet. När det gäller större ersättningsinvesteringar samt nyinvesteringar tillför fullmäktige medel för dessa projekt till respektive nämnds ram samt i vissa fall även driftbudget för att finansiera kostnadsökningen.

Efter beslut av kommunfullmäktige kan anslag till investeringar som inte använts på grund av att de inte färdigställts eller har påbörjats vid behov överföras till kommande år.

Kommunala bolag och Stiftelsen Bodenbo I strategiska planen beslutar kommunfullmäktige om ägardirektiv till de kommunala bolagen samt inriktningar till Stiftelsen Bodenbo vilka även innehåller ekonomiska mål. Bolagen och stiftelsen tar sedan fram verksamhetsplaner där det framgår hur dessa mål ska nås samt vilken verksamhet och vilka investeringar som planeras för kommande tre år. Huvudinriktningen är att verksamheten ska finansieras med egna intäkter men koncernbidrag mellan bolagen förekommer i vissa fall. Projekt eller investeringar som medför en större risk eller ett större åtagande utanför normal verksamhet beslutas av kommunfullmäktige.

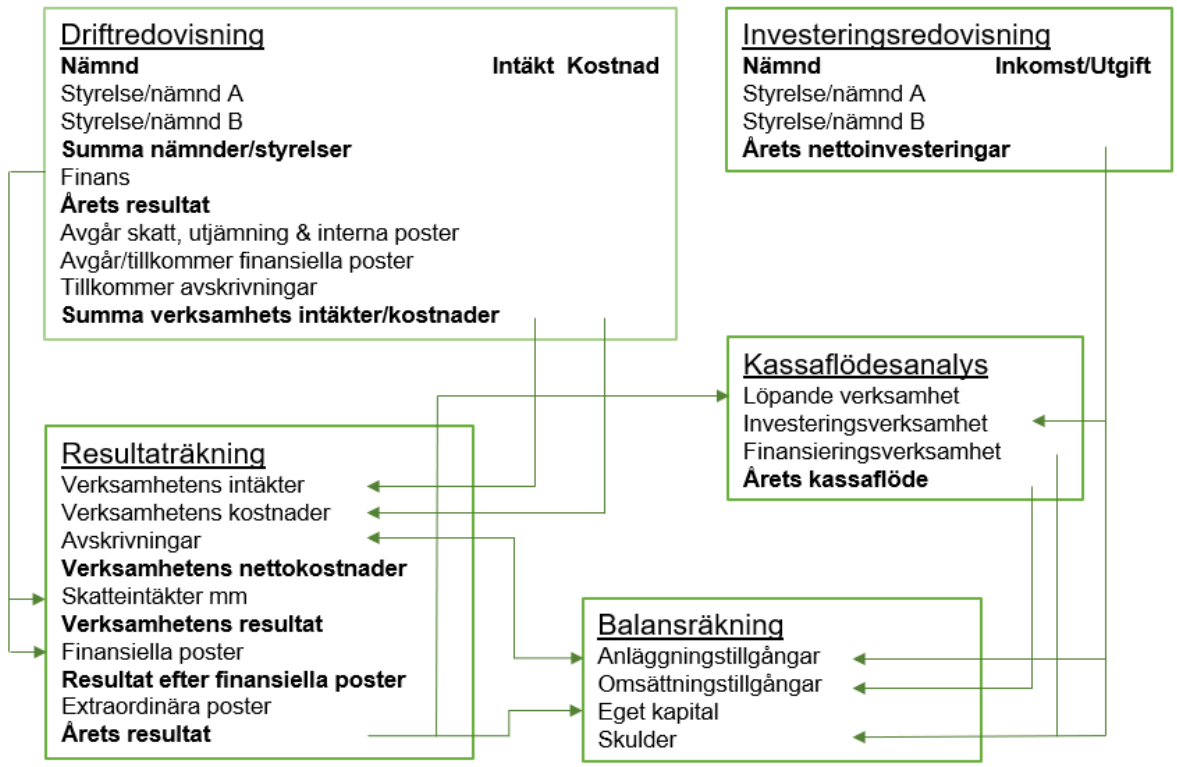
Intern redovisning

Till skillnad från resultaträkningen innehåller driftredovisningen interna intäkter och kostnader avseende köp och försäljningar mellan nämnder och olika verksamheter. Följande interna poster fördelas genom interndebiteringar:

- *Interna lokalkostnader* där internhyran sätts till självkostnad med ett administrationspåslag med 2,5 %. Kostnad för outhyrda lokaler ingår inte internhyran. Städ och verksamhetsservice debiteras separat.
- *IT-kostnader* där självkostnad för licenser, utrustning, drift och support debiteras i förhållande till antal datorer. Avgift avseende förvaltningsledning, digitalisering och utveckling fördelas med 25 % till varje förvaltning. En översyn av IT modellen kommer att ske under 2025.
- *Fordon* där självkostnad för olika fordon debiteras utifrån verksamhetens nettokostnad som fördelas per fordon i förhållande till nyttjade dygn på årsbasis. För fordon som hyrs per år ska debiteringen täcka årskostnaden för fordonet inklusive samtliga tjänster och material för att tillhandahålla ett trafiksäkert fordon.

  Kost där självkostnaden fördelas på antal portioner och därefter debiteras på antal inskrivna elever eller brukare. Lokalkostnader för pedagogisk verksamhet ingår inte i priserna utan debiteras separat.

Samband mellan de ekonomiska rapporterna

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Jämförelsestörande poster redovisas i not eller som kommentar till berörd post i resultaträkning och/eller i kassaflödesrapporten. Ekonomiska händelser som är sällan förekommande och större än 1 % av verksamhetens nettokostnader särredovisas alltid som jämförelsestörande. Andra händelser som anses viktiga att uppmärksamma vid jämförelse med andra perioder betraktas också som jämförelsestörande

Kalkylmässiga poster som beräknas i driftredovisningen och belastar verksamheterna är:

- *Personalomkostnader* som fördelas med ett procentuellt påslag på lönekostnaden. Under 2024 har påslaget varit 45,82 % för alla anställda förutom de 1938–1957 då det var 15,81 %. För de födda 1937 och tidigare har påslaget helt utgått. Den del som utgörs av kollektivavtalad pension, 14,2 %, intäktsförs på finansförvaltningen.
- *Intern räntekostnad* beräknas på anläggningstillgångarnas bokförda värde och belastar verksamheten med 2,50 % (1,25 % 2023). Motsvarande belopp återfinns på finansförvaltningens intäktssida.

Not 3

Verksamhetens intäkter och kostnader

Mkr	Kommun 2024	2023
Försäljningsintäkter	15,6	12,7
Taxor och avgifter	255,1	215,1
Hyror och arrenden	64,4	64,3
varav tomträttsavgäld småhus	*9,4*	
varav tomträttsavgäld flerfamiljshus	*1,7*	
varav tomträttsavgäld industri	*0,2*	
varav tomträttsavgäld övrigt	*0,9*	
Bidrag och kostnadsersättningar från staten	219,9	212,4
Bidrag och gåvor från privata aktörer	0,0	0,0
Offentliga bidrag (investeringar)	2,9	23,3
EU-bidrag	3,7	8,0
Övriga bidrag	5,6	9,1
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	20,5	19,4
Försäljningspris exploateringsfastigheter	30,9	36,7
Vinst vid försäljning/utrangeringar av anläggningstillgångar	1,7	4,7
varav försäljningspris immateriella tillgångar	0,0	0,0
varav försäljningspris materiella tillgångar	1,8	6,3
Övriga verksamhetsintäkter	54,3	20,0
Avgår interna intäkter investeringar	0,0	0,0
Jämförelsestörande poster*	129,8	36,0
Summa verksamhetens intäkter	**804,5**	**661,6**

Specifikation antal (m2)**	
Småhus	1 583 (1 624 874)
Flerfamiljshus	45 (301 482)
Industri	16 (74 642)
Övrigt	28 (247 231)
Specifikation taxeringsvärde	
Småhus	2 054,3
Flerfamiljshus	479,5
Industri	27,8
Övrigt	36,9
Summa taxeringsvärde	**2 598,6**

* Avser försäljningspris för exploateringsmark som sålts 2024.

**Kommunen har försålt 1 stycken småhustomt upplåtna med tomträtt under 2024. Tomträttshavare har möjlighet att löpande friköpa sin tomträtt. Småhustomter försäljs till 60% av marktaxeringsvärdet medan övriga tomträtter försäljs till uppskattat marknadsvärde. Jämförelsetal för 2023 har inte kunnat tas fram.

Not 4
Verksamhetens kostnader

Mkr	Kommun 2024	2023
Personalkostnader exkl pensionskostnader	-1 486,1	-1 447,8
Pensionskostnader	-212,1	-184,7
*varav förändring avsättning exkl ränta**	-52,1	-37,6
varav avgiftsbestämd	-98,2	-88,6
varav utbetalningar	-61,9	-57,6
varav försäkringsavgifter	0,0	-0,9
Lämnade bidrag	-102,5	-100,3
Köp av verksamhet	-438,9	-420,4
Lokal- och markhyror samt övriga fastighetskostnader	-200,4	-181,4
Inköp av material och varor	-170,6	-155,5
Inköp av tjänster	-278,3	-248,7
Realisationsförluster och utrangeringar	-0,3	-38,5
varav försäljningspris immateriella tillgångar	0,0	0,0
varav försäljningspris materiella tillgångar	0,0	0,0
varav försäljningspris finansiella tillgångar	0,0	0,0
Anskaffningskostnad sålda exploateringsfastigheter	-18,2	-7,4
Avgår interna kostnader investeringar**	4,0	19,3
Övriga verksamhetskostnader	0,0	0,0
Jämförelsestörande poster***	-133,7	0,0
Summa verksamhetens kostnader	**-3 037,1**	**-2 765,3**

* Till förändring av pensionsavsättning tillkommer ränta med 22,5 mkr (21,0 mkr 2023) som redovisas bland finansiella kostnader. Från 2024 inkluderas löneskatt på ränta under rad för pensionskostnad.

** Interna poster uppgår totalt till 483,1 mkr (456,9 mkr 2023).

*** Avser förluster på kortfristiga fordringar vid försäljning av Boden Stålverks Fastighets AB och Boden Vätgas AB

Not 5

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

	Kommunkoncern		Kommun	
Mkr	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**
Preliminär kommunalskatt	1 650,4	1 582,1	1 650,4	1 582,1
Preliminär slutavräkning innevarande år*	5,2	22,1	5,2	22,1
Korrigering slutavräkning föregående år**	-7,2	7,3	-7,2	7,3
Summa skatteintäkter	***1 648,4***	***1 611,5***	***1 648,4***	***1 611,5***
Inkomstutjämningsbidrag	287,0	290,0	287,0	290,0
Strukturbidrag	64,7	64,9	64,7	64,9
Bidrag för LSS-utjämning	85,3	84,0	85,3	84,0
Kommunal fastighetsavgift	79,0	70,6	79,0	70,6
Regleringsbidrag	85,4	65,5	85,4	65,5
Kostnadsutjämningsavgift	-57,4	-68,6	-57,4	-68,6
Införandebidrag	0,0	0,0	0,0	0,0
Generella bidrag från staten	17,4	25,3	17,4	25,3
varav minskad timanställda inom vård och omsorg	*11,3*	*19,9*	*11,3*	*19,9*
varav ökad andel SSK SÄBO	*4,1*	*4,4*	*4,1*	*4,4*
Summa generella statsbidrag och utjämning	***561,4***	***531,8***	***561,4***	***531,8***
Summa	**2 209,9**	**2 143,3**	**2 209,9**	**2 143,3**

* Prognosen på slutavräkning 2024 uppgår till 186 kronor per invånare den 1 november 2023 enligt Sveriges kommuner och regioners prognos från december 2024.

** Slutligt taxeringsutfall för 2023 innebär att slutavräkning för 2023 uppgår till -255 kronor per invånare den 1 november 2022 mindre än vad som prognostiserats under 2023.

Not 6

Finansiella intäkter och kostnader

	Kommunkoncern		Kommun	
Mkr	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**
Utdelning på aktier och andelar	1,2	0,0	1,2	0,0
Ränteintäkter	5,9	11,8	4,9	3,3
Borgensavgifter	6,8	0,0	6,8	6,4
Realiserad vinst vid avyttring av finansiella tillgångar	-1,5	8,5	-1,5	8,5
Orealiserad värdestegring på finansiella tillgångar	8,1	5,5	8,1	5,5
Övriga finansiella intäkter	0,2	0,2	0,2	0,2
Jämförelsestörande post*		0,0	127,5	0,0
Summa finansiella intäkter	***20,8***	***26,0***	***147,2***	***23,9***
Ränta upplåning	-99,8	-66,2	-38,6	-22,1
Ränta avsättning	-22,5	-16,9	-22,5	-16,9
varav pensioner	*-22,5*	*-16,9*	*-22,5*	*-16,9*
Förlust vid avyttring av finansiella tillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0
Orealiserad värdeminskning finansiella instrument	-2,3	0,0	-2,3	0,0
Övriga finansiella kostnader	-0,3	-4,3	0,0	-4,3
Summa finansiella kostnader	***-122,6***	***-87,4***	***-63,4***	***-43,3***
Summa	**-101,8**	**-61,4**	**83,8**	**-19,4**
Genomsnittlig upplåningsränta före räntesäkring	**3,1%**	**2,4%**	**3,0%**	**2,4%**

* Avser försäljningspris Boden Stålverks Fastighets AB och Boden Vätgas AB

Not 7
Jämförelsestörande poster

	Kommunkoncern		Kommun	
Mkr	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**
Försäljning Bodens Stålverks Fastighets AB	100,6	0,0	100,6	0,0
Försäljning Bodens Vätgas Fastighets AB	23,0	0,0	23,0	0,0
Ersättning för sanering	0,0	36,0	0,0	36,0
Summa	**123,6**	**36,0**	**123,6**	**36,0**

Not 8
Justering ej likvidpåverkande poster

	Kommunkoncern		Kommun	
Mkr	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**
Avskrivningar	294,0	277,8	127,8	115,4
Nedskrivningar	-2,5	0,4	0,0	0,0
Utrangeringar	0,3	-6,3	0,3	6,5
Periodiserade investeringsbidrag	-2,9	0,0	-2,9	-23,3
Gjorda avsättningar pension	84,0	66,8	83,8	66,8
Gjorda avsättningar Trafikverket	160,4	0,0	160,4	0,0
Skatt i resultaträkningen	-18,3	-6,1	0,0	0,0
Aktieägartillskott i form av marköverlåtelse	0,0	0,0	-24,5	0,0
Övriga ej likvidpåverkande poster	4,9	0,0	1,3	0,0
Summa	**519,8**	**332,7**	**346,2**	**165,4**

Not 9
Övriga likviditetspåverkande poster som tillhör den löpande verksamheten

	Kommunkoncern		Kommun	
Mkr	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**
Utbetalning av avsättningar för pensioner	9,2	8,2	9,2	8,2
Utbetalning av övriga avsättningar (exkl. bidrag till infrastruktur)	0,0	0,8	0,0	0,8
Summa	**9,2**	**9,1**	**9,2**	**9,0**

Not 10
Poster som redovisas i annan sektion

Mkr	Kommunkoncern 2024	Kommunkoncern 2023	Kommun 2024	Kommun 2023
Realisationsresultat vid försäljning av anläggningstillgångar	1,5	-28,6	-1,7	27,3
Omklassificeringar	1,4	18,3	7,4	18,3
Exploatering från investeringsredovisning	5,3	1,5	5,3	1,5
Förändring kortfristig del av långfristig skuld	60,0	-66,0	60,0	-40,0
Utbetalning av bidrag till infrastruktur	4,6	0,0	4,6	0,0
Summa	**72,6**	**-74,9**	**75,4**	**7,1**

Not 11
Immateriella tillgångar

Mkr	Kommunkoncern 2024	Kommunkoncern 2023	Kommun 2024	Kommun 2023
Ingående anskaffningsvärde egenutvecklade	1,8	1,8	0,0	0,0
Årets inköp/investeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljningar/utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Förvärv av dotterföretag	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående anskaffningsvärde egenutvecklade	*1,8*	*1,8*	*0,0*	*0,0*
Ingående avskrivningar egenutvecklade	-1,7	-1,4	0,0	0,0
Årets avskrivningar	-0,1	-0,3	0,0	0,0
Avskrivningar på försäljningar/utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående avskrivningar egenutvecklade	*-1,8*	*-1,7*	*0,0*	*0,0*
Summa egenutvecklade	***0,1***	***0,1***	***0,0***	***0,0***
Ingående anskaffningsvärde	34,9	33,0	19,6	17,8
Årets inköp/investeringar	6,2	2,5	6,2	2,5
Försäljningar/utrangeringar	-2,8	-0,6	-2,8	-0,6
Omklassificeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Förvärv av dotterföretag	31,2	0,0	0,0	0,0
Övriga justeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående anskaffningsvärde	*69,5*	*34,9*	*23,1*	*19,6*
varav pågående investeringar				
Ingående avskrivningar	-23,2	-21,0	-12,9	-12,5
Årets avskrivningar	-4,4	-2,8	-0,7	-0,9
Avskrivningar på försäljningar/utrangeringar	2,8	0,6	2,8	0,6
Avskrivningar på förvärv dotterföretag	0,0	0,0	0,0	0,0
Avskrivningar på omklassificeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga justeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående avskrivningar	*-24,8*	*-23,2*	*-10,7*	*-12,9*
Summa externt anskaffade	***44,7***	***11,7***	***12,3***	***6,7***
Summa	**44,8**	**11,8**	**12,3**	**6,7**
Genomsnittliga avskrivningstider, år	*7*	*4*	*7*	*3*

Specifikation				
IT-system	6,7	6,0	4,5	3,2
Utvecklingsarbeten	0,1	0,1	0,0	0,0
Pågående investeringar	7,8	3,5	7,8	3,5
Goodwill	30,2	2,1	0,0	0,0
Summa	**44,8**	**11,8**	**12,3**	**6,7**

Not 12

Mark, byggnader och tekniska anläggningar

	Kommunkoncern		Kommun	
Mkr	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**
Ingående anskaffningsvärde	5 563,6	5 166,9	3 702,3	3 375,7
Årets inköp/investeringar	480,1	399,5	419,0	361,4
Årets inköp finansiell leasing	0,0	0,0	0,0	0,0
Omklassificeringar	12,7	18,7	-3,2	-14,9
Förvärv av dotterföretag	201,9	0,0	0,0	0,0
Försäljningar/utrangeringar	-14,9	-19,3	-14,8	-17,8
Övriga justeringar	-3,9	-2,1	-3,9	-2,1
Utgående anskaffningsvärde	*6 239,4*	*5 563,6*	*4 099,3*	*3 702,3*
varav pågående investeringar	367,1	202,9	367,1	202,9
Ingående avskrivningar	-1 916,0	-1 806,8	-1 299,7	-1 235,7
Årets avskrivningar	-130,4	-117,6	-80,0	-71,0
Årets avskrivningar finansiell leasing	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2
Avskrivningar på förvärv av dotterföretag	0,0	0,0	0,0	0,0
Avskrivningar på försäljningar/utrangeringar	14,6	9,6	14,5	8,3
Avskrivning på omklassificeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Avskrivning på övriga justeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående avskrivningar	*-2 033,0*	*-1 916,0*	*-1 366,4*	*-1 299,7*
Ingående nedskrivningar	-15,8	-15,4	0,0	0,0
Årets nedskrivningar	0,0	-0,4	0,0	0,0
Återförda nedskrivningar	2,5	0,0	0,0	0,0
Nedskrivningar på försäljningar/utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Förvärv av dotterföretag	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga justeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående nedskrivningar	*-13,3*	*-15,8*	*0,0*	*0,0*
Summa	**4 193,2**	**3 631,9**	**2 732,9**	**2 402,6**
Därav finansiell leasing	25,6	26,9	25,6	26,9
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	*29*	*29*	*29*	*30*

Specifikation				
Markreserv	230,1	219,4	157,7	150,8
Verksamhetsfastigheter	913,0	815,0	889,1	791,4
Fastigheter för affärsverksamhet	1 672,8	1 387,7	764,4	718,1
Publika fastigheter	499,9	483,3	499,9	483,3
Fastigheter annan verksamhet	510,2	523,5	54,7	56,1
Deponier	0,0	0,0	0,0	0,0
Pågående ny-, till- och ombyggnad	367,1	202,9	367,1	202,9
Summa	**4 193,2**	**3 631,9**	**2 732,9**	**2 402,6**

Not 13
Maskiner och inventarier

Mkr	Kommunkoncern 2024	Kommunkoncern 2023	Kommun 2024	Kommun 2023
Ingående anskaffningsvärde	3 375,7	3 213,2	639,6	620,8
Årets inköp/investeringar	144,4	175,3	56,6	85,5
Förvärv av dotterföretag	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljningar/utrangeringar	-81,4	-56,6	-49,9	-67,0
Omklassificeringar	27,7	43,2	0,0	0,0
Övriga justeringar	0,0	0,6	0,0	0,2
Utgående anskaffningsvärde	*3 466,4*	*3 375,7*	*646,3*	*639,6*
varav pågående investeringar	5,8	7,8	5,8	7,8
Ingående avskrivningar	-1 710,6	-1 608,2	-360,4	-353,0
Årets avskrivningar	-157,9	-155,9	-45,9	-42,1
Avskrivningar på förvärv av dotterföretag	0,0	0,0	0,0	0,0
Avskrivningar på försäljningar/utrangeringar	77,2	53,5	49,9	34,8
Avskrivning på omklassificeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Avskrivning på övriga justeringar*	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående avskrivningar	-1 791,3	-1 710,6	-356,4	-360,4
Ingående nedskrivning	-2,8	-2,8	0,0	0,0
Årets nedskrivning	0,0	0,0	0,0	0,0
Nedskrivningar på försäljningar/utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående nedskrivning	*-2,8*	*-2,8*	*0,0*	*0,0*
Summa	**1 672,3**	**1 662,3**	**289,8**	**279,2**
Därav finansiell leasing	0,0	0,0	0,0	0,0
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod, år	*11*	*5*	*6*	*6*
Specifikation				
Maskiner	1 368,7	1 363,5	93,0	96,4
Inventarier	207,9	217,3	119,3	113,4
Byggnadsinventarier	28,6	24,3	25,3	18,5
Bilar och transportmedel	27,0	19,5	17,5	17,7
Förbättringsutgifter i annans fastighet	20,7	22,4	20,7	22,4
Installationer	5,4	4,5	0,0	0,0
Konst	1,6	1,6	1,6	1,6
Övriga maskiner och inventarier	6,6	1,4	6,6	1,4
Pågående arbeten	5,8	7,8	5,8	7,8
Summa	**1 672,3**	**1 662,3**	**289,8**	**279,2**

Not 14
Pågående projekt

Mkr	Kommunkoncern 2024	2023
Ingående anskaffningsvärde	95,5	88,4
Årets inköp/investeringar	*326,4*	84,2
varav immateriella anläggningstillgångar	*0,0*	*0,0*
*varav materiella anläggningstillgångar**	*205,9*	*84,2*
Förvärv av dotterföretag	0,0	0,0
Nedskrivning/återföring nedskrivning	0,0	0,0
Avyttringar och utrangeringar	0,0	0,0
Årets aktiveringar	-43,7	-77,0
Summa	**378,2**	**95,5**

Not 15
Finansiella anläggningstillgångar

Mkr	Kommunkoncern 2024	2023	Kommun 2024	2023
Ingående anskaffningsvärde			43,2	40,7
Inköp av aktier och andelar			2,8	2,5
Försäljningar av aktier och andelar			0,0	0,0
Omklassificeringar			-0,2	0,0
Villkorat aktieägartillskott			24,5	0,0
Minskning långfristiga fordringar			0,0	0,0
Delavskrivning av långfristig fordringar			-1,3	0,0
Utgående anskaffningsvärde			*69,0*	*43,2*
Ingående nedskrivningar			0,0	0,0
Årets nedskrivningar			0,0	0,0
Nedskrivning på försäljningar			0,0	0,0
Utgående nedskrivningar			0,0	0,0
Summa*			**69,0**	**43,2**
Specifikation				
Aktier	23,6	2,4	11,0	11,2
varav koncernbolagen	*0,1*	*0,3*	*10,6*	*10,8*
Andelar	28,1	25,3	28,0	25,2
Villkorat aktieägartllskott		0,0	24,5	0,0
Bostadsrätter	0,1	0,1	0,1	0,1
Grundfondskapital	0,0	0,0	5,1	5,1
Summa värdepapper och andelar	***51,7***	***27,7***	***68,6***	***41,5***
Långfristiga fordringar	0,4	1,8	0,4	1,6
Summa	**52,1**	**29,6**	**69,0**	**43,2**

* I kommunkoncernen eller kommunen finns inga finansiella anläggningstillgångar som innehas för att generera avkastning eller värdestegring.

Not 16
Förråd, lager och exploateringsfastigheter

	Kommunkoncern		Kommun	
Mkr	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**
Ingående exploateringsfastigheter	16,7	7,8	16,7	7,8
Årets inköp	7,2	1,5	7,2	1,5
Försäljningar	-17,0	-7,3	-17,0	-7,3
Värdeförändring	0,0	0,0	0,0	0,0
Omklassificeringar	3,2	14,7	3,2	14,7
Utgående exploateringsfastigheter	***10,1***	***16,7***	***10,1***	***16,7***
Tomträtter för avyttring				
Omklassificeringar	0,0	0,2	0,0	0,2
Försäljningar	0,0	-0,2	0,0	-0,2
Förråd och lager	9,2	8,4	9,2	8,4
Övrigt	6,5	11,3	6,5	4,7
Summa	**25,8**	**36,5**	**25,8**	**29,8**

Not 17
Fordringar

	Kommunkoncern		Kommun	
Mkr	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**
Kundfordringar	141,6	95,5	77,5	51,9
Övriga kortfristiga fordringar	382,6	199,5	369,5	212,9
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	155,6	194,7	88,8	121,9
Summa	**297,2**	**489,7**	**535,9**	**386,7**

Not 18
Kortfristiga placeringar

Mkr	Kommunkoncern 2024	Kommunkoncern 2023	Kommun 2024	Kommun 2023
Obligationer, räntefonder m m				
Anskaffningsvärde	120,9	120,8	120,9	120,8
Värdereglering*	9,2	3,4	9,2	3,4
Summa	**130,1**	**124,2**	**130,1**	**124,2**

* Under 2024 har en värdeförändring om 5,8 mkr redovisats enligt bankens värdering.

Not 19
Eget kapital

Mkr	Kommunkoncern 2024	Kommunkoncern 2023	Kommun 2024	Kommun 2023
Ingående eget kapital	2 121,8	2 140,0	1 278,3	1 373,4
varav justering av eget kapital	0,0	0,0	*0,0*	*0,0*
Årets resultat	-25,1	-18,2	*-66,7*	*-95,1*
Utgående eget kapital	**2 096,7**	**2 121,8**	***1 211,6***	***1 278,3***
varav resultatreserv	0,0	0,0	0,0	0,0
varav resultatutjämningsreserv	0,0	36,2	0,0	36,2

Not 20

Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser

	Kommunkoncern		Kommun	
Mkr	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**
Ingående avsättning för pensioner inkl löneskatt	271,9	213,3	271,9	213,3
Nyintjänad pension	43,7	37,1	43,7	37,1
varav särskild avtalspension	0,3	4,3	0,3	4,3
Årets utbetalningar	-7,4	-6,6	-7,4	-6,6
Ränte- och basbeloppsuppräkning	22,5	16,9	22,5	16,9
Ändring av försäkringstekniska grunder	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrig post	1,2	-0,3	1,2	-0,3
Förändring löneskatt	14,6	11,4	14,6	11,4
Summa avsatt till pensioner inkl löneskatt	**346,5**	**271,9**	**346,5**	**271,9**
Specifikation				
Visstidspension inkl AGF/KL	3,6	6,3	3,6	6,3
Förmånsbestämd pension	246,7	188,1	246,7	188,1
Ålderspension	22,5	22,8	22,5	22,8
Pension till efterlevande	1,2	1,6	1,2	1,6
Övrigt	4,9	0,0	4,9	0,0
Summa pensioner	***278,8***	***218,8***	***278,8***	***218,8***
Löneskatt	67,6	53,1	67,6	53,1
Summa	**346,5**	**271,9**	**346,5**	**271,9**
Avsättningen minskad genom försäkring	2,6	2,7	2,6	2,7
Överskottsmedel i försäkring	0,7	0,5	0,7	0,5
Aktualiseringsgrad	97%	97%	97%	97%
Antal visstidspensioner				
Förtroendevalda*	42	63	42	63
Anställda	0	0	0	0

*Antal förtroendevalda med visstidspension har minskat med 21 personer mellan 2023 och 2024 enligt individlista från KPA. Finns felaktigheter i den som rättas under 2025.

Not 21

Andra avsättningar

Mkr	Kommunkoncern 2024	Kommunkoncern 2023	Kommun 2024	Kommun 2023
Ingående avsättning	180,6	185,0	0,0	0,8
Nya avsättningar	42,0	1,3	0,0	0,0
Ianspråktagna avsättningar	0,0	-0,8	0,0	-0,8
Överlåtelse till kommunalt bolag	0,0	-4,9	0,0	0,0
Förändring av nuvärdet	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående avsättning	*222,6*	*180,6*	*0,0*	*0,0*
Avsatt för bidrag till Trafikverket				
Redovisat värde vid årets början	*0,0*	*0,0*	*0,0*	*0,0*
Nya avsättningar	*165,0*	*0,0*	*165,0*	*0,0*
Ianspråktagna avsättningar	*-4,6*	*0,0*	*-4,6*	*0,0*
Förändring av nuvärdet	*0,0*	*0,0*	*0,0*	*0,0*
Utgåeende avsättning	*160,4*	*0,0*	*160,4*	*0,0*
Specifikation				
Avsättning för återställande av deponi	14,2	14,2	0,0	0,0
Avsättning för uppskjuten skatt	187,6	166,4	0,0	0,0
Avsättning för bidrag till trafikverket	20,8	0,0	160,4	0,0
Summa	**222,6**	**180,6**	**160,4**	**0,0**

Not 22

Långfristiga skulder

Mkr	Kommunkoncern 2024	Kommunkoncern 2023	Kommun 2024	Kommun 2023
Ingående låneskuld	2 899,1	2 603,1	1 060,0	720,0
Nyupplåning under året	1 272,0	1 063,5	800,0	650,0
Årets amorteringar	-517,0	-767,5	-350,0	-310,0
Övriga justeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa låneskuld	**3 654,1**	**2 899,1**	**1 510,0**	**1 060,0**
Nästa års amortering som kortfr skuld	-350,0	-436,0	-350,0	-410,0
Summa långfristiga lån	**3 304,1**	**2 463,1**	**1 160,0**	**650,0**
Ingående leasingskuld	28,3	58,9	28,3	29,2
Årets leasingåtagande	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets leasingamorteringar	-0,9	-30,6	-0,9	-0,9
Övriga justeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa leasingskuld	**27,4**	**28,3**	**27,4**	**28,3**
Nästa års amortering som kortfr leasingskuld	-1,3	-1,2	-1,3	-1,2
Summa långfristig leasingskuld	**26,1**	**27,1**	**26,1**	**27,1**
Ingående investeringsbidrag	58,5	62,8	40,1	62,8
Årets investeringsbidrag	3,2	4,1	3,2	4,1
Omklassificeringar	9,6	-3,5	9,6	-3,5
Resultatförda investeringsbidrag	-4,0	-4,9	-2,9	-23,3
Summa förutbetalda investeringsbidrag	**67,3**	**58,5**	**49,9**	**40,1**
Genomsnittligt antal återstående år	0	22	23	22
Ingående anslutningsavgifter VA	72,3	59,7	72,3	59,7
Årets anslutningsavgifter	9,6	10,2	9,6	10,2
Omklassificeringar	-9,6	3,5	-9,6	3,5
Resultatförda anslutningsavgifter	-1,2	-1,0	-1,2	-1,0
Summa anslutningsavgifter	**71,0**	**72,3**	**71,0**	**72,3**
Genomsnittligt antal återstående år	60	61	60	61
Summa	**3 468,6**	**2 620,9**	**1 307,0**	**789,4**
Uppgifter om lång- och kortfristig upplåning				
Genomsnittlig ränta %	3,1%	2,4%	3,0%	2,4%
Genomsnittlig kapitalbindningstid, år	2	1	2	1
Kapitalförfall andel av lån				
0-1 år	35,3%	47,3%	29,8%	38,7%
1-3 år	33,7%	39,7%	45,0%	51,9%
3-5 år	29,6%	11,9%	13,3%	9,4%
5-10 år	1,4%	1,0%	11,9%	0,0%
Över 10 år	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genomsnittlig räntebindningstid	1,9	1,2	1,5	1,0

Förutbetalda intäkter för anläggningsavgifter periodiseras på 70 år vilket är lika med den vägda genomsnittliga nyttjandeperioden för VA-anläggningen.

Offentliga investeringsbidrag periodiseras med samma tidsram som nyttjandeperioden för den tillgång som bidraget avser.

Not 23

Kortfristiga skulder

Mkr	Kommunkoncern 2024	Kommunkoncern 2023	Kommun 2024	Kommun 2023
Korfristiga skulder till banker och kreditinstitut		433,03	668,5	651,5
varav kortfristig del av långfristig skuld		*417,2*	*351,3*	*411,2*
Leverantörsskulder		246,995	190,3	168,5
Moms och punktskatter			11,7	5,0
Upplupna personalkostnader (exkl pensioner)			51,4	50,9
Upplupna pensionskostnader			1,6	1,5
Övriga kortfristiga skulder			8,6	0,6
Förutbetalda riktade stadsbidrag som klassificeras som generella			2,1	13,6
Förutbetalda riktade statsbidrag och kostnadsersättningar			15,1	7,2
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		505,1	232,4	205,0
Summa	**0,0**	**1 185,1**	**1 181,7**	**1 103,8**

Not 24

Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna

Mkr	Kommunkoncern 2024	Kommunkoncern 2023	Kommun 2024	Kommun 2023
Ingående ansvarsförbindelse	*662,3*	*661,4*	*662,3*	*661,4*
Pensionsutbetalningar	*-42,6*	*-39,7*	*-42,6*	*-39,7*
Ränta och basbeloppsuppräkning	*40,6*	*42,7*	*40,6*	*42,7*
Övrigt	*7,6*	*-2,2*	*7,6*	*-2,2*
Förändring av löneskatt	1,4	*0,2*	1,4	*0,2*
Summa ansvarsförbindelse	***669,4***	***662,3***	***669,4***	***662,3***
Specifikation				
Intjänad pensionsrätt 1997-12-31	*433,3*	*430,5*	*433,3*	*430,5*
Särskild avtalspension	*0,0*	*0,1*	*0,0*	*0,1*
PA-KL och äldre utfästelser	*85,9*	*82,6*	*85,9*	*82,6*
Efterlevandepension	*4,6*	*4,5*	*4,6*	*4,5*
Livränta	*13,6*	*14,3*	*13,6*	*14,3*
Visstidspension förtroendevalda	*1,3*	*1,0*	*1,3*	*1,0*
Summa pensioner	***538,7***	***533,0***	***538,7***	***533,0***
Löneskatt	130,7	129,3	130,7	129,3
Summa	**669,4**	**662,3**	**669,4**	**662,3**
Ansvarsförbindelsen minskad genom försäkring	0,0	0,0	0,0	0,0
Överskottsmedel i försäkring	0,0	0,0	0,0	0,0
Aktualiseringsgrad	97%	97%	97%	97%
Antal visstidspensioner (förtroendevalda)	1	1	1	1

Not 25

Övriga ansvarsförbindelser

Mkr	Kommunkoncern 2024	Kommunkoncern 2023	Kommun 2024	Kommun 2023
Borgensåtaganden kommunägda företag				
Bodens Kommunföretag AB			400,0	400,0
Bodens Energi AB			565,4	633,5
Stiftelsen Bodenbo			549,6	407,6
Bodens Utveckling AB			49,9	53,9
Boden Business Park AB			5,0	5,0
Boden Business Park Fastighets AB			0,0	1,0
Boden Science Park Fastighets AB			201,2	204,6
Bodens Näringsfasigheter AB			370,0	150,0
Restproduktbearbetning i Boden AB			17,0	0,0
Övriga borgensförbindelser*				
Bostadsrättsföreningar	53,7	55,0	53,7	55,0
Övriga förpliktelser				
Kapitaltäckningsutfästelse, Norrbottniabanan**	0,2	0,2	0,2	0,2
Kapitaltäckningsgaranti, Bodens Kommunföretag AB***				
Summa	**53,9**	**55,2**	**2 212,0**	**1 910,7**

*Bodens Kommun har i december 2010 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 296 kommuner och regioner som per 2024-12-31 var medlemmar i Kommuninvest Ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest Ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest Ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Bodens Kommun ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2024-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 601 095 707 587 kronor och totala tillgångar till 603 916 952 803 kronor. Bodens Kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 3 784 756 947 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 3 839 752 270 kronor.

** Utfästelsen är inte tidsbegränsad

*** Kommunfullmäktige beslutade § 1062/2006 om en kapitaltäckningsgaranti för Bodens Kommunföretag AB som innebär att kommunen vid varje tillfälle ska svara för att det egna kapitalet i bolaget uppgår till minst det registrerade aktiekapitalet. Garantin gäller till och med 2025-04-30.

Not 26
Leasing

Finansiella leasingavtal

Mkr	Kommunkoncern 2024	Kommunkoncern 2023	Kommun 2024	Kommun 2023
Fastigheter				
Totala minimileasavgifter	27,4	28,3	27,4	28,3
Nuvärde minimileasavgifter	27,4	28,3	27,4	28,3
- som förfaller inom ett år	1,7	1,7	1,7	1,7
- som förfaller inom två till fem år	6,4	6,4	6,4	6,4
- som förfaller senare än fem år	19,3	20,3	19,3	20,3
Variabla avgifter som ingår i periodens resultat	-0,2	0,7	-0,2	0,7

Operationella leasingavtal

Mkr	Kommunkoncern 2024	Kommunkoncern 2023	Kommun 2024	Kommun 2023
Minimileaseavgifter fastigheter & anläggningar	**764**	**797**	**570**	**786**
- som förfaller inom ett år	65,8	66,9	53,9	60,4
- som förfaller inom två till fem år	232,7	222,8	194,5	218,6
- som förfaller senare än fem år	465,8	507,2	321,2	507,2
Minimileaseavgifter maskiner och inventarier	**12**	**11**	**12**	**11**
- som förfaller inom ett år	7,2	6,1	7,2	6,1
- som förfaller inom två till fem år	4,3	4,5	4,3	4,5
- som förfaller senare än fem år	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	**776**	**807**	**581**	**797**

Bodens kommun värderar alla avtal som operationella förutom sale- and-lease-back-avtalet.

Sale-and-lease-back-avtal

Medborgarhuset

Försäljningspris (Mkr)	31
Avtalets längd	25 år
Huvudsakliga villkor	Kommunen sålde fastigheten och hyr tillbaka merparten fr o m 2020. Ägaren ska i samförstånd med Bodens kommun investera 69 mkr i fastigheten.

Not 27
Särredovisningar

Särredovisning har upprättats enligt:
- Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster
- Fjärrvärmelag (2008:263)
- Ellag (1997:857)

Särredovisningarna finns tillgängliga hos:
- Bodens kommun, boden.se/samhalle-och-infrastruktur/aarsredovisning-for-vatten-och-avlopp
- Energimarknadsinspektionen, ei.se

Not 28
Upplysning om kostnader för räkenskapsrevision

	Kommunkoncern		Kommun	
Mkr	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**
Total kostnad för räkenskapsrevision	**2,1**	**1,8**	**0,3**	**0,4**
varav räkenskapsrevision sakkunniga	1,4	1,7	0,3	0,3
varav förtroendevalda revisorer	0,0	0,0	0,0	0,0

Not 29
Koncerninterna förhållanden

Bidrag, tillskott och utdelning

Mkr	Ägd andel	Ägartillskott		Koncernbidrag		Utdelning	
		Givna	Mottagna	Givna	Mottagna	Givna	Mottagna
Kommunen		-24,5					
Bodens Kommunföretag AB	100%	-24,5	24,5	-27,7	52,5		
Boden Event AB	100%				5,6		
Bodens Energi AB	100%			-51,5			
Bodens Utveckling AB	100%						
Boden Arena fastighets AB	100%				8,7		
Bodens Näringsfastigheter AB	100%						
Centrumfastigheter i Boden AB	100%						
Boden Business Park AB	100%				13,5		
Restproduktbearbetning i Boden AB	100%			-1,0			
Boden Järnväg AB	9%		24,5				
Boden Tekniskt Vatten AB	100%						
Stiftelsen BodenBo							

*Aktieägartillskotten från Bodens kommun till Bodens Kommunföretag AB och från Bodens Kommunföretag AB till Bodens Järnväg AB är villkorade, vilket innebär att återbetalning ska ske utifrån villkoren i överenskommelserna.

Kostnader och intäkter samt fordringar och skulder

Mkr	Ägd andel	Försäljning		Lån		Borgen	
		Köpare	Säljare	Givare	Mottagare	Givare	Mottagare
Kommunen		-103,3	32,9			-2 158,0	
Bodens Kommunföretag AB	100%	-1,2	16,3				400,0
Boden Event AB	100%	-0,6	1,3				
Bodens Energi AB (koncernen)	100%	-6,2	69,3				565,4
Bodens Utveckling AB	100%	-0,5	0,5				49,9
Boden Arena Fastighets AB	100%	-2,4	5,5				
Bodens Näringsfastigheter AB	100%	-3,5	18,3				370,0
Centrumfastigheter i Boden AB	100%						
Boden Business Park AB (koncernen)	100%	-1,1	2,3				206,2
Restproduktbearbetning i Boden AB	100%	-2,1	1,3				17,0
Boden Järnväg AB	9%						
Boden Tekniskt Vatten AB	100%						
Stiftelsen BodenBo		-35,1	8,4				549,6

Drift- och investeringsredovisning per nämnd/styrelse

Driftredovisning

Nämnd/styrelse Mkr	Redovisat 2023	Budget 2024 Str plan	 Slutlig	Redovisat 2024 Intäkter	 Kostnader	 Netto	Avvikelse 2024
Arbetsmarknads- & utbildningsnämnd	-820,6	-858,2	-874,4	228,7	-1 097,5	-868,8	5,6
Kommunrevision	-2,1	-2,5	-2,6	0,0	-2,5	-2,5	0,0
Kommunstyrelse	-180,0	-190,8	-206,1	111,3	-325,2	-213,9	-7,8
Kultur-, fritids- & ungdomsnämnd	-90,6	-93,8	-99,5	27,0	-126,5	-99,5	0,0
Miljö- och byggnämnd	-6,7	-10,7	-11,5	10,6	-16,6	-6,0	5,5
Samhällsbyggnadsnämnd	-189,3	-204,1	-193,1	542,8	-737,4	-194,6	-1,5
Socialnämnd	-930,1	-874,9	-949,2	159,9	-1 127,5	-967,7	-18,5
Överförmyndarnämnd	-6,2	-6,5	-7,0	0,2	-6,9	-6,7	0,3
Summa nämnder/styrelser	**-2 225,6**	**-2 241,4**	**-2 343,3**	**1 080,5**	**-3 440,2**	**-2 359,7**	**-16,3**
Finans	2 130,5	2 043,4	2 129,5	2 621,6	-328,6	2 292,9	163,5
Årets resultat*	**-95,1**	**-198,0**	**-213,9**	**3 702,1**	**-3 768,8**	**-66,7**	**147,2**
Avgår skatt & utjämning				-2 267,3	57,4		
Avgår/tillkommer finansiella poster				-147,2	63,4		
Tillkommer avkrivningar				0,0	127,8		
Avgår interna poster				-483,1	483,1		
Verksamhetens intäkter/kostnader				**804,5**	**-3 037**		

* Under året har beslut tagits som påverkat årets resultat negativt. Samhällsbyggnadsnämnden har erhållit drifttillskott på 0,4 mkr gällande ränta och avskrivning på återvinningsmarknadens nya lokaler samt 0,4 mkr som kompensation för ej budgeterade hyresbortfall med anledning av gymnasieprogrammets omlokalisering. Socialnämnden har erhållit tillskott om -0,3 mkr genom IOP-överenskommelse med Brottsofferjouren Norrbotten. Socialnämnden erhöll även tillskott för att hantera volymökningar kopplat till demografin på 18,4 mkr samt 11,9 mkr för arbete med att se över den höga nettokostnadsavvikelsen. Resultatet har även förbättrats med ett antal poster varav 0,9 mkr med anledning av budgetpropositionen 2024, finansieringsprincipen, där samma princip används till berörda nämnder. Det har även gjorts en korrigering mellan åren gällande föregående års budgetproposition som förbättrat resultatet ytterligare med 0,1 mkr. Efter bokslut 2023 beslutades i över- och underskottsfonden att över/underskott för projekt och taxefinansierade verksamheter överförs till 2024 och förbättrar resultatet med 2,7 mkr. I samma ärende bifölls kommunrevisionens begäran om att få nyttja -0,1 mkr av över- och underskottsfonden. I strategisk plan 2025–2027 undersöktes nämndernas möjligheter att skjuta fram investeringar i tid vilket medförde att drifttillskott för investeringar minskade under året och förbättrade resultatet med 10,4 mkr. Slutligen förbättrades resultatet ytterligare med 1,6 mkr då budget till viss del omfördelades mellan arbetsmarknads- och utbildningsnämnden och socialnämnden gällande samverkansmodellens effekter på försörjningsstödet.

Investeringsredovisning

Nämnd/styrelse Mkr	Redovisat 2023	Budget 2024 Str plan	 Slutlig	Redovisat 2024 Inkomster	 Utgifter	Avvikelse Netto	 2024
Arbetsmarknads- & utbildningsnämnd	-13,9	-10,1	-14,2	0,0	-11,8	-11,8	2,4
Kommunstyrelse	-48,7	-36,3	-34,3	0,0	-33,2	-33,2	1,1
Kultur-, fritids- & ungdomsnämnd	-11,0	-7,5	-12,7	0,0	-13,5	-13,5	-0,8
Samhällsbyggnadsnämnd	-358,8	-716,0	-683,9	12,8	-423,6	-410,9	273,0
Socialnämnd	-4,1	-7,5	-8,4	0,0	-4,9	-4,9	3,5
Årets nettoinvesteringar*	**-436,6**	**-777,4**	**-753,5**	**12,8**	**-487,1**	**-474,3**	**279,2**

* Efter bokslut 2023 beslutades att budget för ej påbörjade och pågående investeringar på 196,8 mkr skulle flyttas med till 2024 års budget. I samband med att strategisk plan för 2025–2027 fastställdes hade nämnderna gjort en översyn av 2024 års investeringsbudget och möjlighet att flytta fram investeringar i tid vilket medförde att densamma minskades med -220,5 mkr. Under året minskades socialnämndens investeringsram med ytterligare -1,0 mkr gällande investering i välfärdsteknik och samhällsbyggnadsnämnden erhöll ett anslag på 0,9 mkr för exploatering bostadsområdet Bodsvedjan.

Nämnd/styrelse Tkr	Budget 2024	Redovisat 2024	Avvikelse 2024	Total budget	Totalt redovisat	 Avvikelse
Färdigställda projekt						
Arbetsmarknads- & utbildningsnämnd	9,5	6,8	2,7	22,1	7,1	15,1
Kommunstyrelsen	16,2	21,8	-5,7	27,4	34,9	-7,5
varav markköp	*0,9*	*10,2*	*-9,3*	*0,9*	*10,2*	*-9,3*
Kultur-, fritids- & ungdomsnämnd	1,6	2,3	-0,7	3,0	4,1	-1,1
Samhällsbyggnadsnämnd	51,4	36,1	15,4	115,8	98,5	17,3
varav uhplan och beläggningsarb	*4,0*	*4,0*	*0,0*	*4,0*	*4,0*	*0,0*
varav Bodens ridklubb vägdragning	*2,8*	*2,8*	*0,0*	*2,8*	*2,8*	*0,0*
Socialnämnd	*3*	*4*	*-1*	*6*	*11*	*-5*
varav solskydd stadshuset	*2*	*2*	*0*	*2*	*2*	*0*
Summa färdigställda projekt	**81,7**	**70,6**	**11,1**	**174,3**	**155,5**	**18,8**
Pågående projekt						
Arbetsmarknad- & utbildningsnämnd	4,8	5,1	-0,3	0,7	5,1	-4,4
Kommunstyrelsen	18,2	11,4	6,8	25,7	40,3	-14,6
varav trådlösa nätverk	*7,5*	*4,3*	*3,2*	*7,5*	*4,3*	*3,2*
Kultur-, fritids- & ungdomsnämnd	11	11	0	11	11	0
Samhällsbyggnadsnämnd	632,5	374,8	257,6	1 075,0	837,0	237,9
varav ridhuset etapp 3	*35,0*	*25,3*	*9,7*	*52,3*	*50,4*	*1,9*
varav Mårängsskolan	*27,9*	*24,3*	*3,6*	*148,8*	*152,4*	*-3,6*
varav Kyrkkläppens förskola	*39,8*	*34,4*	*5,4*	*62,9*	*57,5*	*5,4*
varav Boden Industrial park VA	*93,7*	*95,8*	*-2,1*	*95,8*	*97,2*	*-1,4*
varav Boden Industrial park väg	*240,1*	*73,3*	*166,8*	*242,0*	*76,0*	*166,0*
Socialnämnd	5,4	1,3	4,1	5,9	7,5	-1,6
Summa pågående projekt	**671,8**	**403,7**	**268,1**	**1 118,5**	**901,4**	**217,1**

Ord och begrepp

Aktualiseringsgrad visar hur stor andel av de anställdas pensionsgrundande anställningsuppgifter som är uppdaterade

Anläggningstillgångar är tillgångar som ska användas en längre tidsperiod, till exempel byggnader, fordon, maskiner, värdepapper etcetera

Ansvarsförbindelse är en upplysning till balansräkningen över ekonomiska åtaganden som inte redovisas som skuld eller avsättning i balansräkningen.

Avskrivningar är planmässig värdeminskning av anläggningstillgångar för att fördela anskaffningskostnaden över tillgångens beräknade nyttjandeperiod.

Avsättning är de betalningsförpliktelser som är säkra eller sannolika till sin existens, men där det finns osäkerhet om beloppets storlek eller tidpunkten för betalning, till exempel avsättning för pensioner.

Balansräkning visar den ekonomiska ställningen vid årets slut uppdelad på tillgångar (anläggnings- och omsättningstillgångar), eget kapital, avsättningar samt skulder (lång- och kortfristiga skulder).

Bokfört värde är det värde som en tillgång är upptagen till i bokslutet.

Driftredovisning redovisar kostnader och intäkter för den löpande verksamheten, fördelat per nämnd/styrelse.

Eget kapital är totala tillgångar minus avsättningar och skulder (nettoförmögenhet). Det egna kapitalet kan delas upp i anläggningskapital och rörelsekapital.

Extraordinära intäkter/kostnader saknar tydligt samband med ordinarie verksamhet, är av sådan art att de inte förväntas inträffa ofta eller regelbundet samt uppgår till väsentligt belopp.

Finansiella intäkter/kostnader avser kostnader och intäkter för räntor på in- och utlåning, utdelningar med mera.

Finansiell leasing innebär att äganderätten kan övergå till leasingtagaren (dvs kommunen), vilket innebär att de ekonomiska risker och fördelar som är förknippat med ägandet också övergår.

Finansnettot är finansiella intäkter minus finansiella kostnader.

Förvärvsmetod innebär att anskaffningsvärdet för aktierna minskar bolagets eget kapital varefter intjänat kapital räknas in i den sammanställda redovisningens egna kapital.

Intern ränta är en intern ersättning mellan finansförvaltningen och nämnderna för det kapital som nyttjas av nämnden.

Investeringsredovisning redovisar in- och utbetalningar för årets nettoinvesteringar i till exempel fastigheter, anläggningar, maskiner och inventarier. Tillgångarna är avsedda att användas under en längre tidsperiod.

Jämförelsestörande poster avser händelser eller transaktioner som inte är extraordinära men som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder samt vid jämförelse mellan olika kommuner.

Kassaflödesanalysen beskriver betalningsflödet uppdelat på sektorerna löpande verksamhet, investeringar, finansiering och i förekommande fall bidrag till statlig infrastruktur. Den mynnar ut i förändring av likvida medel.

Kassalikviditet är likviderbara omsättningstillgångar (omsättningstillgångar exklusive förråd) satt i relation till de kortfristiga skulderna. Den visar betalningsberedskapen på kort sikt, d v s förmågan att betala de kortfristiga skulderna.

Komponentavskrivning är en avskrivningsmetod för materiella anläggningstillgångar där de olika delarna särskiljs och skrivs av var för sig med olika avskrivningstid.

Kortfristiga fordringar och skulder har en förfallotid på mindre än ett år från balansdagen.

Likvida medel består av kontanter, banktillgodohavande, statsskuldsväxlar, bankcertifikat med mera.

Långfristiga fordringar och skulder har en förfallotid på mer än ett år efter balansdagen.

Löneskatt är skatt på pensionsförmåner till anställda.

Målindikatorer är mått/nyckeltal som används för att mäta måluppfyllelsen både för kommunen som helhet och inom respektive nämnd.

Obeskattade reserver har till syfte att jämna ut skattebelastningen mellan goda och dåliga år. De utgörs av fondavsättningar och skattemässiga avskrivningar över plan.

Omsättningstillgångar är tillgångar som förväntas innehas under kort tid, exempelvis kundfordringar och förråd. Tillgångarna kan snabbt omsättas till likvida medel.

Periodisering innebär en fördelning av kostnader och intäkter på den redovisningsperiod till vilken de hör.

Resultaträkning sammanfattar årets intäkter och kostnader och därmed förändringen av kommunens eget kapital, d v s årets resultat.

Resultatutjämningsreserv (RUR) används till och med 2023 för att reservera positiva resultat för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel och därigenom skapa större stabilitet för verksamheterna.

Resultatreserv (RER) används från och med 2024 för att reservera positiva resultat för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel och därigenom skapa större stabilitet för verksamheterna.

Räntabilitet på justerat eget kapital är ett avkastningskrav på bolag i koncernen som mäts genom att bolagets resultat före dispositioner och skatt ställs i förhållande till redovisat eget kapital inklusive 79,4% av obeskattade reserver.

Sammanställd redovisning ger en ekonomisk helhetsbild av kommunen och de olika juridiska personerna (bolag/stiftelser) kommunen har ett betydande inflytande i.

Soliditet är eget kapital satt i relation till de totala tillgångarna. Visar hur stor del av de totala tillgångarna som finansieras med egna medel.

Visionen anger ett framtida, inte tidsbestämt, önskvärt tillstånd och talar om mot vilket mål Boden är på väg.

Över- och underskottsfond (ÖUF) innebär att nämnder/styrelsers över- och underskott mot driftbudget läggs i en för nämnden egen över- och underskottsfond. Den får inte överstiga +/- 2 % av

budgeten. Prövning görs utifrån fastställda kriterier och beslut tas av kommunfullmäktige vad gäller ÖUF:s storlek, eventuellt återställande eller nyttjande.

Bodens kommun

2024